

SPÓŁEM

DWUTYGODNIK

TREŚĆ

Porządek obrad XXVI Zjazdu Pełnomocników	1	Przepisy prawne	K. Kakietek
Zagadnienie karteli — J. Mieszkowski	2	Sporządzanie protestów weksli przez urzędy pocztowe	22
Stan spółdzielczości w Niemczech — A. H. Kania	5	Obniżenie składek ubezpieczeniowych	22
Uchwały spółdzielcze	6	Wyjawienie majątku dłużnika	23
Z Rady Nadzorczej		Sprostowanie	23
Posiedzenie Rady	9	Z terenu	
Lista spółdzielni przyjętych do Związku	10	Z Brześcia n. B.	23
Ze Związku		Z Hrubieszowa	23
Terminy dorocznych zjazdów okręgowych	12	Z Kielc	23
Doroczne zjazdy okręgowe	12	Z Kujaw	24
Regulamin w sprawie układania list kandydatów do Rady Nadzorczej Związku	12	Z Stanisławowa	24
Drożdżownia spółdzielcza	13	Z Tomaszowic	24
Poradnik dla nowych spółdzielni		Z okręgu warszawskiego	24
Wydział rewizyjny — B. Paździor	13	Nowa placówka „Społem” w Małopolsce	24
Prace organizacyjne i propagandowe		Z Ligi Kooperatystek	25
Działalność rad okręgowych w 1937 r. — J. Dominko	16	Kronika	
Czas pomyśleć o Dniu Spółdzielczości	21	Ekspansja zagranic. Hurtowni Węgierskiej	25
		25-lecie zjednoczenia ruchu spółdzielczego we Francji	26
		Przegląd czasopism i książek	
		Przegląd prasy polskiej	26
		Pokłosie prasy zagranicznej	27
		Z książek	28
		Wiadomości statystyczne	30
		Wiadomości handlowe	31

ORGAN
SPÓŁDZIELNI
RZPLITEJ

ZWIĄZKU
SPOŻYWCÓW
POLSKIEJ

Walne zebranie członków **Spółdzielni „Samopomoc”** w Krynicy pow. Nowy-Sącz w dn. 20 marca 1938 r. uchwaliło jednomyślnie znieść dodatkową odpowiedzialność członków. Zarząd spółdzielni wzywa wszystkich wierzycieli, którzy nie zgadzają się na tę zmianę, ażeby zgłosili się do spółdzielni po swoje należności. 24

Okręgowy Związek Spółdzielczych Stowarzyszeń Spożywców w Garwolinie z odpowiedzialnością ograniczoną, z mocy uchwał dwóch nadzwyczajnych zjazdów ulega rozwiązaniu i przystępuje do likwidacji. Stosownie do przepisu art. 76 ustawy o spółdzielniach, komisja likwidacyjna wzywa wierzycieli Związku do niezwłocznego zgłoszenia swych roszczeń. 26

Walne zgromadzenie Spółdzielni „Sojuz” w Kulczynie obecnie Spółdzielnia Spożywców „Sprawiedliwość” w Kulczynie w dniu 4 kwietnia 1937 roku postanowiło znieść dodatkową odpowiedzialność członków za zobowiązania spółdzielni i przedłużyć wpłaty na udziały do lat pięciu. Zarząd spółdzielni na podstawie art. 73 ustawy o spółdzielniach wzywa wszystkich wierzycieli do zgłaszania w terminie 3-miesięcznym od ostatniego ogłoszenia swoich pretensji. 30

Nadzwyczajny zjazd delegatów **Okręgowego Związku Spółdzielczych Stowarzyszeń Spożywców w Garwolinie** w likwidacji odbędzie się w dniu 8 maja 1938 r. w sali Zarządu Miejskiego przy ul. Kościelnej nr 6 z następującym porządkiem obrad: 1) zagajenie i wybór prezydium, 2) odczytanie protokołu z poprzedniego zjazdu, 3) sprawozdanie z działalności członków komisji likwidacyjnej, 4) zatwierdzenie bilansu likwidacyjnego i podział nadwyżki, 5) budżet komisji likwidacyjnej na rok 1938. Obrady zjazdu rozpoczną się punktualnie o godzinie 10-ej bez względu na liczbę obecnych. 37

Spółdzielnia Spożywców „Zgoda” w Miączyńcu z odpowiedzialnością udziałami podaje do wiadomości, że walne zebranie członków na posiedzeniu w dniu 23 lutego 1938 roku uchwaliło zmienić § 1 statutu, który ma brzmienie: **Spółdzielnia Spożywców „Zgoda” w Miączyńcu** z odpowiedzialnością udziałami, § 12, że udział wynosi dwadzieścia pięć złotych, w czym: a) obowiązkowy wniosek platny gotówką przy zapisaniu się do spółdzielni, stanowi dziesięć złotych, b) pozostała suma powinna być wpłacona w ciągu najdalej dziesięciu lat tj. po 1 zł. 50 gr. rocznie, na zedaklarowany udział. W związku z tym zarząd wyraża gotowość zaspokojenia na żądanie wszystkich wierzycieli spółdzielni, których wierzytelności istnieć będą w dniu trzeciego ogłoszenia powyższej uchwały, względnie złożenia do depozytu sądowego kwot potrzebnych na zabezpieczenie wierzytelności niepłatnych jeszcze lub spornych; wierzycieli, którzy nie zgłoszą się ze swymi pretensjami do spółdzielni w przeciągu trzech miesięcy od dnia trzeciego ogłoszenia, uważać się będzie za zgadzających się na zamierzoną zmianę statutu. 38

Sąd Okręgowy w Płocku Wydział Zamiejscowy w Miawie ogłasza, że w dniu 22 marca 1938 roku wciągnięty został do rejestru spółdzielni tegoż Sądu pod Nr. 259 wpis 5-ty o zmianie zarządu **Spółdzielni Spożywców „Brzozowianka” w Brzozowie Nowym** z odpowiedzialnością udziałami, treści następującej: na miejsce ustępujących: Stefana Majewskiego i Franciszka Waszkowskiego wybrani zostali na członków zarządu Franciszek Ozimiński i Michał Sachajdak. 244

Nr. 17 a kol. 3 Dnia 21 października 1937 r. Na mocy art. 75 ust. 4 Ustawy o Spółdzielniach (Dz. Ust. R. P. Nr. 55, 1934 r. poz. 495) **„Spółdzielcze Stowarzyszenie Spożywców „Jedność” w Rożdżeniu** z odpowiedzialnością udziałami wykreśla się z rejestru handlowego bez rozwiązywania i likwidacji. Sąd Okręgowy jako rejestrowy w Piotrkowie. 245

Nr. 22 a kol. 2. Dnia 21 października 1935 r. Dla przeprowadzenia likwidacji **Spółdzielczego Stowarzyszenia Spożywców „Jedność” w Pajęcznie** w myśl art. 78 — 84 Ustawy o Spółdzielniach z dn. 29 października 1920 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 55, 1934 r. poz. 495) likwidatorami zostali ustanowieni Jan Koperski, Piotr Łuszczek i Szczepan Gajęcki. Sąd Okręgowy jako rejestrowy w Piotrkowie. 246

Nr. 22 a kol. 3. Dnia 15 lutego 1938 r. Spółdzielnię **„Spółdzielcze Stowarzyszenie Spożywców „Jedność” w Pajęcznie** — wykreśla się z rejestru handlowego. Sąd Okręgowy jako rejestrowy w Piotrkowie. 247

Nr. 26 a kol. 5. Dnia 4 października 1937 r. Uchwałą walnego zgromadzenia członków z dn. 26 stycznia 1937 r. na miejsce Stanisława Filipczaka i Franciszka Piecha zostali powołani do zarządu **Spółdzielczego Stowarzyszenia Spożywców „Sноп” w Witowie**, gminy Uszczyn — Ignacy Kafar i Leon Wojnecki. Sąd Okręgowy jako rejestrowy w Piotrkowie. 248

Nr. 38 a kol. 8. Do rejestru handlowego **„Okręgowej Spółdzielni „Społem” z odpowiedzialnością udziałami w Kłomnicach”** dnia 10 lutego 1938 roku wpisano: „Przyjmowanie wkładów oszczędnościowych od członków na warunkach ustalonych przez radę nadzorczą i w granicach ogólnej sumy zadłużenia, przewidzianej w art. 17 statutu przy wydawaniu wpłacającym imiennych dowodów wkładowych. Obowiązkowy wniosek platny gotówką przy zapisaniu się do spółdzielni stanowi 1 (jeden) złoty, pozostała suma powinna być wpłacona przez członka spółdzielni po 2 zł. 40 gr. w ratach rocznych w ciągu najdalej 10 lat gotówką bądź zarachowana zwrotami od zakupów. Za spółdzielnię podpisuje członek zarządu przy stemplu firmy. Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą i dopiero przy zachowaniu tego warunku obowiązują

spółdzielnię. Sąd Okręgowy jako rejestrowy w Piotrkowie. 249

Nr. 149 a kol. 5. Dnia 13 listopada 1937 r. Uchwałą rady nadzorczej z dnia 11 kwietnia 1937 r. na miejsce Józefa Różgi wybrany został do zarządu „Spółdzielni Spożywców „Spółka” w Sroku — Władysław Sek. Sąd Okręgowy jako rejestrowy w Piotrkowie. 250

Nr. 163 a kol. 5. Dnia 28 lutego 1938 r. Firmę „Spółdzielcze Stowarzyszenie Spożywców „Rolnik” z odpowiedzialnością udziałami w „Zdzieszulicach” wykreśla się z rejestru. Sąd Okręgowy jako rejestrowy w Piotrkowie. 251

Nr. 216 a kol. 6. Dnia 23 lutego 1938 r. Na mocy uchwały rady nadzorczej z dnia 6 listopada 1937 r. do zarządu „Spółdzielcze Stowarzyszenia Spożywców „Zgoda” w Milejowie” wybrani zostali: Jan Wojnarowski, Jan Jagiełło, Stefan Błędowski. Sąd Okręgowy jako rejestrowy w Piotrkowie. 252

Nr. 360 a kol. 2. Dnia 25 listopada 1937 r. Uchwałą rady nadzorczej z dnia 4 listopada 1936 r. na miejsce ustępującego Stanisława Kaczmarka został powołany do zarządu „Spółdzielni Spożywców w Wyknie z odpowiedzialnością udziałami” — Michał Dulas. 253

Sąd Okręgowy jako Rejestrowy w Piotrkowie.

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Lublinie, Nr. 1026, wciągnięto 10 lutego 1938 roku następujący wpis: **Spółdzielnia Spożywców „Lepsze Jutro” w Wysokiem** z odpowiedzialnością udziałami. Siedzibą spółdzielni jest osada Wysockie tejże gminy pow. krasnostawskiego. Członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest prowadzenie wszelkiego rodzaju zakładów gospodarczych, kupno hurtowe, przerabianie oraz wytwarzanie artykułów spożywczych i przedmiotów użytku domowego i gospodarczego i odsprzedażanie ich detalicznie swoim członkom, przyjmowanie wkładów oszczędnościowych od członków. Udział wynosi 25 złotych płatny przy zadeklarowaniu 5 zł. pozostała suma winna być wpłacona w ciągu najdalej pięciu lat po 4 zł. w ratach rocznych. Zarząd stanowią: Jan Poniewozik, Andrzej Błotniak i Maria Rafałówna. a) Czas trwania nie jest ograniczony. b) Ogłoszenia będą umieszczane w czasopiśmie „Społem”. c) Rokiem obrachunkowym jest rok kalendarzowy. d) Zarząd składa się z 3 członków i jest organem kierowniczym i wykonawczym spółdzielni. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. e) Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą. g) Likwidację przeprowadza się zgodnie z przepisami ustawy o spółdzielniach. 254

jący wpis: **Spółdzielnia Spożywców „Zgoda”** z odpowiedzialnością udziałami w Jaszczowie. Siedzibą spółdzielni jest wieś Jaszczów gminy Jaszczów pow. lubelskiego. Członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest prowadzenie wszelkiego rodzaju zakładów gospodarczych, kupno hurtowe, przerabianie oraz wytwarzanie artykułów spożywczych i przedmiotów użytku domowego i gospodarczego i odsprzedażanie ich detalicznie swoim członkom, przyjmowanie wkładów oszczędnościowych od członków oraz zbywanie produktów wyprodukowanych przez członków. Udział wynosi 25 zł., płatny przy zapisaniu się do spółdzielni stanowi 5 złotych, pozostała suma powinna być wpłacona w ciągu najdalej pięciu lat po 4 zł. w ratach rocznych. Zarząd stanowią: Czesław Kasiborski, Aleksander Kowalski i Wacław Bałaban. a) Czas trwania nie jest ograniczony. b) Ogłoszenia będą umieszczane w czasopiśmie „Społem”. c) Rokiem obrachunkowym jest rok kalendarzowy. d) Zarząd składa się z 3 członków i jest organem kierowniczym i wykonawczym spółdzielni. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. e) Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą. g) Likwidację przeprowadza się zgodnie z przepisami ustawy o spółdzielniach. 255

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Lublinie, Nr. 960 wciągnięto 14 grudnia 1937 r. przy firmie „**Spółdzielnia Spożywców „Powiśle” w Braciejowicach** z odpowiedzialnością udziałami, następujący wpis: Zarząd stanowią: Wojciech Turski, Władysław Świątek i Antoni Kręcisz. 258

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Lublinie, Nr. 1020 wciągnięto 24 stycznia 1938 r. następujący wpis: **Spółdzielnia Spożywców „Tuszwianka” w Tuszowie z odpowiedzialnością udziałami**. Siedzibą spółdzielni jest Tuszków, gm. Piotrowice, pow. lubelskiego. Członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest prowadzenie wszelkiego rodzaju zakładów gospodarczych, kupno hurtowe, przerabianie oraz wytwarzanie artykułów spożywczych i przedmiotów użytku domowego i gospodarczego i odsprzedażanie ich detalicznie swoim członkom, przyjmowanie wkładów oszczędnościowych od członków. Udział wynosi 20 złotych, płatny przy zadeklarowaniu 5 zł., pozostała suma winna być wpłacona w ciągu najdalej trzech lat po 5 zł. w ratach rocznych. Zarząd stanowią: Stanisław Misztal, Jan Bryda i Jan Zabratński. a) Czas trwania nie jest ograniczony. b) Ogłoszenia będą umieszczane w czasopiśmie „Społem”. c) Rokiem obrachunkowym jest rok kalendarzowy. d) Zarząd składa się z 3 członków i jest organem kierowniczym i wykonawczym spółdzielni. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni skła-

Do Rejestru Sądu Okręgowego w Lublinie, Nr. 1027, wciągnięto 10 lutego 1938 r. następu-

dają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. e) Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą. g) Likwidację przeprowadza się zgodnie z przepisami ustawy o spółdzielniach. 259

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Lublinie, Nr. 1031, wciągnięto 11 lutego 1938 roku następujący wpis: **Spółdzielnia Spożywców „Jedność” w Malinówce II** z odpowiedzialnością udziałami. Siedzibą spółdzielni jest wieś Malinówka II, gm. Brzeziny, pow. lubelskiego. Członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest prowadzenie wszelkiego rodzaju zakładów gospodarczych, kupno hurtowe, przerabianie oraz wytwarzanie artykułów spożycia i przedmiotów użytku domowego i gospodarczego i odsprzedaż ich detalicznie swoim członkom, przyjmowanie wkładów oszczędnościowych od członków. Udział wynosi 20 zł. płatny przy zadeklarowaniu 10 zł., pozostała suma winna być wpłacona w ciągu najdalej dwóch lat po 5 zł. w ratach rocznych. Zarząd stanowią: Gustaw Apelt, Ludwik Bansemajer i Stanisław Olszewski. a) Czas trwania nie jest ograniczony. b) Ogłoszenia będą umieszczane w czasopiśmie „Społem”. c) Rokiem obrachunkowym jest rok kalendarzowy. d) Zarząd składa się z 3 członków i jest organem kierowniczym i wykonawczym spółdzielni. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. e) Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą. g) Likwidację przeprowadza się zgodnie z przepisami o spółdzielniach. 256

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Lublinie, Nr. 1032, wciągnięto dnia 11 lutego 1938 r. następujący wpis: **Spółdzielnia Spożywców „Jedność” w Woli - Korybutowej**, z odpowiedzialnością udziałami. Siedzibą spółdzielni jest wieś Wola - Korybutowa gm. Siedliszcze, pow. chełmskiego. Członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest prowadzenie wszelkiego rodzaju zakładów gospodarczych, kupno hurtowe, przerabianie oraz wytwarzanie artykułów spożycia i przedmiotów użytku domowego i gospodarczego i odsprzedaż ich detalicznie swoim członkom, przyjmowanie wkładów oszczędnościowych od członków. Udział wynosi 25 złotych, płatny przy zadeklarowaniu 5 zł. pozostała suma winna być wpłacona w ciągu najdalej pięciu lat po 4 zł. w ratach rocznych. Zarząd stanowią: Stanisław Jakubczak, Aleksander Danielczuk i Wincenty Pawlak. a) Czas trwania nie jest ograniczony. b) Ogłoszenia będą umieszczane w czasopiśmie „Społem”. c) Rokiem obrachunkowym jest rok kalendarzowy. d) Zarząd składa się z 3 członków i jest organem kierowniczym i wykonawczym Spółdzielni. Oświadcze-

nia woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. e) Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą. g) Likwidację przeprowadza się zgodnie z przepisami ustawy o spółdzielniach. 257

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Lublinie, Nr. 1024 wciągnięto 28 stycznia 1938 r. następujący wpis: **Spółdzielnia Spożywców „Jedność” na Krakowskim Przedmieściu w Krasnymstawie** z odpow. udziałami. Siedzibą spółdzielni jest Krasny Staw, Krakowskie - Przedmieście. Członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest prowadzenie wszelkiego rodzaju zakładów gospodarczych, kupno hurtowe, przerabianie oraz wytwarzanie artykułów spożycia i przedmiotów użytku domowego i gospodarczego i odsprzedaż ich detalicznie swoim członkom, przyjmowanie wkładów oszczędnościowych od członków, oraz prowadzenie wymiany i zakupu ziemiopłodów i produktów rolnych. Udział wynosi 25 złotych płatny przy zadeklarowaniu 2 zł., reszta winna być wpłacona w ciągu najdalej 5 lat po 4 zł. 60 gr. w ratach rocznych. Zarząd stanowią: Józef Gadomski, Michał Bojarski i Wawrzyniec Kołyga. a) Czas trwania nie jest ograniczony. b) Ogłoszenia będą umieszczane w czasopiśmie „Społem”. c) Rokiem obrachunkowym jest rok kalendarzowy. d) Zarząd składa się z 3 członków i jest organem kierowniczym i wykonawczym spółdzielni. Oświadczenie woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. e) Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą. g) Likwidację przeprowadza się zgodnie z przepisami ustawy o spółdzielniach. 260

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Lublinie, Nr. Sp. 1036, wciągnięto 25 lutego 1938 roku, następujący wpis: **Spółdzielnia Spożywców „Jutrzenka” w Wojciechowie** z odpowiedzialnością udziałami. Siedzibą spółdzielni jest wieś Wojciechów, też gminy, pow. lubelskiego. Członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest prowadzenie wszelkiego rodzaju zakładów gospodarczych, kupno hurtowe, przerabianie oraz wytwarzanie artykułów spożycia i przedmiotów użytku domowego i gospodarczego i odsprzedaż ich detalicznie swoim członkom, przyjmowanie wkładów oszczędnościowych od członków. Udział wynosi 25 złotych, płatny przy zapisaniu się 5 zł. pozostała suma winna być wpłacona w ciągu najdalej czterech lat po 5 zł. w ratach rocznych. Zarząd stanowią: Jan Kwiatkowski, Kajetan Mirosław i Franciszek Putowski. a) Czas trwania nie jest ograniczony. b) Ogłoszenia będą umieszczane w czasopiśmie „Społem”. c) Rokiem obrachunkowym jest

rok kalendarzowy. d) Zarząd składa się z 3 członków i jest organem kierowniczym i wykonawczym spółdzielni. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. e) Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą. g) Likwidację przeprowadza się zgodnie z przepisami ustawy o spółdzielniach. 261

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Lublinie, Nr. 1037, wciągnięto 25 lutego 1938 roku, następujący wpis: **Spółdzielnia Spożywców „Gromada” w Gutanowie** z odpowiedzialnością udziałami. Siedzibą spółdzielni jest wieś Gutanów, gminy Garbów, pow. puławskiego. Członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest prowadzenie wszelkiego rodzaju zakładów gospodarczych, kupno hurtowe, przerabianie oraz wytwarzanie artykułów spożycia i przedmiotów użytku domowego i gospodarczego i odsprzedażanie ich detalicznie swoim członkom, przyjmowanie wkładów oszczędnościowych od członków. Udział wynosi 25 złotych, płatny przy zapisaniu się 5 zł., pozostała suma winna być wpłacona w ciągu najdalej 5 lat po 4 złote w ratach rocznych. Zarząd stanowią: Stanisław Korczak, Józef Kanadys i Bolesław Świderski. a) Czas trwania nie jest ograniczony. b) Ogłoszenia będą umieszczane w czasopiśmie „Społem”. c) Rokiem obrachunkowym jest rok kalendarzowy. d) Zarząd składa się z 3 członków i jest organem kierowniczym i wykonawczym spółdzielni. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. e) Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą. g) Likwidację przeprowadza się zgodnie z przepisami ustawy o spółdzielniach. 262

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Zamościu pod Nr. 409, przy firmie **„Spółdzielnia Spożywców „Nasz Sklep” w Wieliczu** z odp. udz.” wpisano następujące zmianę dnia 21 marca 1938 roku: Na miejsce Mazurkiewicza wybrano do zarządu Jana Gzika. 263

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Zamościu, pod Nr. 520 wpisano następującą firmę dnia 21 marca 1938 r.: **„Spółdzielnia Spożywców „Jutrzenka” w Osicynie** z odpowiedzialnością udziałami”. Siedziba w Osicynie gminy Grabowiec, pow. Hrubieszów. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest: kupować hurtowo, przerabiać oraz wytwarzać artykuły spożycia i przedmioty użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedażać je detalicznie swoim członkom; przyjmować wkłady oszczędnościowe od członków w granicach ogólnej sumy zadłużenia; prowadzić działalność kulturalno - oświatową i społeczną. Udział wynosi 25 zł., płatny przy zapisaniu się 2 zł. 50 gr.,

a resztę w ciągu najdalej pięciu lat po 5 zł. w ratach rocznych. Zarząd stanowią: Bronisław Moskwa, Józef Łoś i Bronisław Furmanek. Ogłoszenia umieszczane będą w „Społem”. Zarząd składa się z 3-ch członków. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą. 264

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Zamościu, pod Nr. 519 wpisano następującą firmę dnia 21 marca 1938 r.: **„Spółdzielnia Spożywców „Współpraca” w Horodle** z odpowiedzialnością udziałami”. Siedziba w Horodle, teź gminy, pow. Hrubieszów. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest kupować hurtowo, przerabiać oraz wytwarzać artykuły spożycia i przedmioty użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedażać je detalicznie swoim członkom, przyjmować wkłady oszczędnościowe od członków w granicach ogólnej sumy zadłużenia; prowadzić działalność kulturalno-oświatową i społeczną, zakup i wymianę płodów rolnych. Udział wynosi 10 zł., płatny przy zapisaniu się 1 zł., a resztę w ciągu najdalej pięciu lat po dwa zł. w ratach rocznych. Zarząd stanowią: Henryk Szymański, Teodozjusz Piotrowski i Kazimierz Bielecki. Ogłoszenia umieszczane będą w „Społem”. Zarząd składa się z 3 członków. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia rady nadzorczej. 265

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Łomży wpisano dnia 22 marca 1938 roku przy firmie **„Spółdzielcze Stowarzyszenie Spożywców „Wolność”** z odpowiedzialnością udziałami w **Radziłowie** pod Nr. 15.VII: Zarząd obecnie stanowią: Piotr Wiśniewski — prezes, Szymon Mordasiewicz — skarbnik, i Aleksander Godlewski — gospodarz, wszyscy zam w Radziłowie. — Zastępca Wenantj Ekstowicz zam. w Radziłowie. 266

Sąd Okręgowy w Kielcach, dnia 21 marca 1938 r. przy firmie: **Spółdzielcze Stowarzyszenie Spożywców „Nasz Sklep”** w Wawrzeńczykach z odpowiedzialnością udziałami Rs. 253 wpisano: **Spółdzielnia Spożywców „Nasz Sklep”** w Wawrzeńczykach z odpowiedzialnością udziałami. Siedziba wieś Wawrzeńczyce. Terenem działalnością spółdzielni jest: gmina Wawrzeńczyce, Igołomia i Gruszków. Udział wynosi dziesięć (10) złotych a) obowiązkowy wniosek płatny gotówką przy zapisaniu się do spółdzielni stanowi 2 zł. b) pozostała suma powinna być wpłacona w ciągu najdalej 5-ciu lat po 2 zł. w ratach rocznych (bądź gotówką, bądź zarachowana zwrotami od zakupów). Zarząd spółdzielni stanowią obecnie: Franciszek Gołąb, Antoni Duda i Kacper Latała. 267

Sąd Okręgowy w Wilnie. Do Rejestru Handlowego wpisano dnia 7 stycznia 1938 r. Sp. 957.II Firma: „Spółdzielnia Spożywców Gospodarz w Chocieńczykach z odpowiedzialnością udziałami”. Do zarządu na miejsce Marii Borowskiej powołano Władysława Pawlikowskiego. 268

Sąd Okręgowy w Wilnie. Do Rejestru Handlowego wpisano dnia 11 lutego 1938 r. Sp. 977.II: „Spółdzielnia Spożywców Sноп w Czyżowszczyźnie z odpowiedzialnością udziałami”. Na członka zarządu zamiast Wojciecha Tomaszewicza powołano: Jana Brazewicza. 269

Sąd Okręgowy w Wilnie. Do Rejestru Handlowego wpisano dnia 11 lutego 1938 r. Sp. 978.II. Firma: „Spółdzielnia Spożywców z odpowiedzialnością udziałami w Mażanach. Zarząd stanowią: Witkowski Jan, Pauksza Nikodem i Matkiewicz Alfons. 270

Sąd Okręgowy w Wilnie. Do Rejestru Handlowego wpisano dnia 10 stycznia 1938 r. Sp. 186.X. Firma: „Spółdzielce Stowarzyszenie Spożywców Zgoda w Sużanach z odp. udziałami”. Do zarządu na miejsce Edwarda Mincewici i Jana Minkowskiego powołano Bolesława Łańskiego i Józefa Jasiewicza. 271

Sąd Okręgowy w Wilnie. Do Rejestru Handlowego wpisano dnia 4 stycznia 1938 r. Sp. 241.XII. Firma: „Spółdzielnia Spoż. Roln. Zorza w Mołodecznie” z odpowiedzialnością udziałami”. Do zarządu na miejsce Jana Kisiele powołano Michała Ambrożewicza. 272

Sąd Okręgowy w Wilnie. Do Rejestru Handlowego wpisano dnia 17 lutego 1938 r. Sp. 998.I. Firma: „Spółdzielnia Spożywców w Mikołajewie, pow. dziśnieńskiego z odpowiedzialnością udziałami”. Siedziba w Mikołajewie, pow. dziśnieńskiego. Odpowiedzialność członków za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Celem spółdzielni jest zaspokajanie wspólnymi siłami materialnych i kulturalnych potrzeb swoich członków, a w działalności swej dążyć będzie do zorganizowania produkcji i wymiany w myśl interesów spożywców; dla osiągnięcia czego spółdzielnia organizuje i prowadzi wszelkiego rodzaju zakłady gospodarcze oraz podejmuje działalność społeczno-kulturalną, w szczególności zaś: kupuje hurtowo, przerabia oraz wytwarza artykuły spożycia i przedmioty użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedaż je detalicznie swoim członkom, przyjmuje wkłady oszczędnościowe od członków i prowadzi wszelkiego rodzaju działalność kulturalno-oświatową i społeczną. Udział wynosi 25 złotych płatnych: 5 złotych przy zapisaniu się do spółdzielni, pozostała suma powinna być wpłacona w ciągu najdalej pięciu lat po 4 złote w ratach rocznych. Na członków zarządu powołano: ks. Józefa Kowalczyka, Stefana Bobako i Wiktora Zahalkowicza. Czas trwania spółdzielni nieograniczony. Pismo przeznaczone do ogłoszeń „Społem”. Rok obrachunkowy kalendarzowy. Członków zarządu 3, oświadczenie woli w imieniu spółdzielni podpisują dwaj członkowie

zarządu pod stemplem firmowym. Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą, postanowienia o sprzedaży nieruchomości należą do kompetencji i walnego zgromadzenia. Przepisy o likwidacji są zgodne z odpowiednimi przepisami ustawy o spółdzielniach z dnia 29 października 1920 r. 273

Sąd Okręgowy w Wilnie. Do Rejestru Handlowego wpisano dnia 10 stycznia 1938 r. Sp. 997.I. Firma: „Spółdzielnia Spożywców — Zjednoczenie — w Tarakańcach z odpowiedzialnością udziałami”. Siedziba we wsi Tarakańce, gm. niemenczyńskiej, pow. wileńsko - trockiego. Odpowiedzialność członków za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Celem spółdzielni jest zaspokajanie wspólnymi siłami materialnych i kulturalnych potrzeb swoich członków, a w działalności swej dążyć będzie do zorganizowania produkcji i wymiany w myśl interesów spożywców, dla osiągnięcia czego spółdzielnia organizuje i prowadzi wszelkiego rodzaju zakłady gospodarcze oraz podejmuje działalność społeczno - kulturalną, w szczególności zaś: kupuje hurtowo, przerabia oraz wytwarza artykuły spożycia i przedmioty użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedaż je detalicznie swoim członkom, przyjmuje wkłady oszczędnościowe od członków i prowadzi wszelkiego rodzaju działalność kulturalno - oświatową i społeczną. Udział wynosi 25 złotych, płatnych: 5 złotych przy przystąpieniu, pozostała suma powinna być wpłacona w ciągu najdalej dwóch i pół lat po 4 złote w ratach półrocznych. Na członków zarządu powołano: Bronisława Borowskiego, Włodzimierza Karmańskiego i Bolesława Ingielewicza. Czas trwania spółdzielni nieograniczony, b) „Społem”, c) kalendarzowy, d) członków zarządu 3, oświadczenie woli w imieniu spółdzielni podpisują dwaj członkowie zarządu pod stemplem firmowym, e) zawierane przez zarząd kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą, postanowienia o sprzedaży nieruchomości należą do kompetencji walnego zgromadzenia. Przepisy o likwidacji są zgodne z odpowiednimi przepisami ustawy o spółdzielniach z dnia 29 października 1920 r. 274

Do rejestru spółdzielni Sądu Okręgowego w Łodzi pod Nr. 490/sp. wciągnięto dnia 22 lutego 1938 roku przy firmie „Spółdzielnia Spożywców Praca w Strzelcach z odpowiedzialnością udziałami” następujący wpis: Józef Ambroziak z zarządu ustąpił. Na członka zarządu powołany został Stanisław Wolff. 276

Do rejestru spółdzielni Sądu Okręgowego w Łodzi pod Nr. 583/Sp. wciągnięto dnia 10 lutego 1938 roku następujący wpis: „Spółdzielnia Spożywców Jedność w Babicach z odpowiedzialnością udziałami”. Członkowie odpowiadają za zobowiązania zadeklarowanymi udziałami. Przedmiotem spółdzielni jest: kupowanie hurtowo, przerabianie oraz wytwarzanie

artykułów spożycia i przedmiotów użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedawanie detalicznie. Udział członka wynosi 25 złotych, platny 5 złotych przy przystąpieniu do spółdzielni, a reszta w 2 ratach rocznych po 10 zł. Zarząd stanowią: Czesław Duszyński, Juliusz Bernhardt i Antoni Maurer. Wszelkie ogłoszenia umieszczane będą w czasopiśmie „Społem”. Zarząd składa się z 3-ch członków. Wszelkie oświadczenia woli składają i za spółdzielnię pod jej stemplem podpisują dwaj członkowie zarządu łącznie. Kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia rady nadzorczej. Likwidacja spółdzielni prowadzona będzie zgodnie z ustawą o spółdzielniach. 275

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Lublinie, Nr. 1041, wciągnięto 7 marca 1938 roku następujący wpis: **Spółdzielnia Spożywców „Nasza Praca” w Nowym Rachowie** z odpowiedzialnością udziałami. Siedzibą spółdzielni jest Nowy Rachów, gminy, Annapol, pow. janowskiego. Członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest prowadzenie wszelkiego rodzaju zakładów gospodarczych, kupno hurtowe, przerabianie oraz wytwarzanie artykułów spożycia i przedmiotów użytku domowego i gospodarczego i odsprzedawanie je detalicznie swoim członkom, przyjmowanie wkładów oszczędnościowych od członków.

Udział wynosi 25 złotych platny przy zapisaniu się do spółdzielni 5 zł., pozostała suma winna być wpłacona w ciągu najdalej pięciu lat po 4 złote w ratach rocznych. Zarząd stanowią: Maciej Gazarkiewicz, Franciszek Wino-
grodzki i Wojciech Naborczyk. a) Czas trwania jest nieograniczony. b) Ogłoszenia będą umieszczane w czasopiśmie „Społem”. c) Rokiem obrachunkowym jest rok kalendarzowy. d) Zarząd składa się z trzech członków i jest organem kierowniczym i wykonawczym spółdzielni. Oświadczenie woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują dwaj członkowie zarządu. e) Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą. g) Likwidację przeprowadza się zgodnie z przepisami ustawy o spółdzielniach. 277

Sąd Okręgowy w Kaliszu. Do rejestru spółdzielni wpisano dnia 24 marca 1938 roku S. 121 **Spółdzielnia Spożywców Jedność w Izbycu Kujawskiej** z odpow. udziałami. Na miejsce Marcina Rembowieckiego wybrano do zarządu Józefa Łuczaka. 327

Sąd Okręgowy w Kaliszu. Do rejestru spółdzielni wpisano: 24 marca 1938. S. 411 — Firma Spółdzielni „**Spółdzielca Księgarnia Szkolna**” w Kłodawie z odpowiedzialnością udziałami. Siedziba: Kłodawa, pow., kolski. Członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest zorganizowanie

i prowadzenie wszelkiego rodzaju zakładów gospodarczych oraz podejmowanie działalności społeczno-kulturalnej, w szczególności zaś: kupowanie hurtowo, przerabianie oraz wytwarzanie artykułów asortymentu piśmiennego i księgarskiego, przedmiotów użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedawanie ich swoim członkom, instruowanie spółdzielni uczniowskich oraz prowadzenie statystyki ich prac, prowadzenie wszelkiego rodzaju działalności kulturalno-oświatowej i społecznej. W razie potrzeby walne zgromadzenie może zezwolić na sprzedaż towarów i nieczłonkom. Udział wynosi 50 złotych, w czym: obowiązkowy wniosek platny gotówką przy zapisaniu się do spółdzielni stanowi pięć zł., pozostała zaś kwota powinna być wpłacona gotówką w ciągu roku od chwili przyjęcia do spółdzielni. Do zarządu wybrani zostali: Władysław Grabski, Kazimierz Wilanda, Józef Jakubowski, Stefan Augustyniak i Walenty Zawitkowski. Czas trwania spółdzielni nieograniczony, pismem przeznaczonym do ogłoszeń jest czasopismo „Społem”, organ „Społem” Związku Spółdzielni Spożywców R. P. w Warszawie, rok obrachunkowy kalendarzowy. Zarząd składa się z pięciu osób. Oświadczenie woli w imieniu spółdzielni składają co najmniej dwaj członkowie zarządu. Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą i dopiero przy zachowaniu tego warunku obowiązują spółdzielnię, w razie rozwiązania spółdzielni zgromadzenie walne wybiera 3-ch likwidatorów i określa sposób likwidacji z zachowaniem odpowiednich przepisów, wskazanych w ustawie o spółdzielniach. 328

Sąd Okręgowy w Krakowie. Wydział III. Handlowy. Wpisano do rejestru spółdzielni: Dział: S. II. 215. Dnia 22 stycznia 1938. **Spółdzielnia Straży Pożarnych** zarej. z odpow. udział. w Krakowie. Utworzono oddział w Kielcach przy ul. Sienkiewicza 4, z brzmieniem: Spółdzielnia Straży Pożarnych zar. z odpow. udział. w Krakowie, oddział w Kielcach. Ustanowiono kierownikiem wymienionego oddziału Seweryna Mieszkalskiego zamieszkałego w Kielcach. 280

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Lublinie, Nr. 1040, wciągnięto 7 marca 1938 roku następujący wpis: **Spółdzielnia Spożywców „Jutrzenka” w Rzeczycu** z odpowiedzialnością udziałami. Siedzibą spółdzielni jest wieś Rzeczyca, gm. Celejów, pow. Puławy. Członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest prowadzenie wszelkiego rodzaju zakładów gospodarczych, kupno hurtowe, przerabianie oraz wytwarzanie artykułów spożycia i przedmiotów użytku domowego i gospodarczego i odsprzedawanie ich detalicznie swoim członkom, przyjmowanie wkładów oszczędnościowych od członków. Udział wynosi 25 złotych platny przy zapisaniu się do spółdzielni 5 zł. Pozostała suma powinna być wpłacona w ciągu najdalej pięciu lat po 4 zł.

PODREČZNIK

UŁATWIA PRACĘ PLACÓWKOM SPÓŁDZIELCZYM

Biblioteczka Towaroznawcza „Społem” pod red. J. JASINSKIEGO. Na całość składa się szereg niewielkich tomików, poświęconych wszechstronnemu omówieniu towarów, sprzedawanych w spółdzielniach

BUGAJSKI J. Masarnia przy spółdzielni spożywców	7,—
— Piekarnia przy spółdzielni spożywców	0.25
— Rachunkowość rozwiniętego gospodarczo stowarzyszenia spożywców	0.25
DĄBROWSKI S. Gospodarka finansowa spółdzielni spożywców	3,—
— Zagadnienia praktyki spółdzielni spożywców	1,—
DOMAŃSKI B. Wskazówki techniczno-handlowe dla stowarzyszeń spożywców	0.50
DOMINKO J. Jak założyć spółdzielnię spożywców. Wydanie II, poprawione	0,80
GĄDZIKIEWICZ W. Chleb i piekarstwo w oświetleniu higieny	4,—
KĄCZKOWSKI W. Alfabetyczny poradnik towaroznawstwa. (W opr. zł 4,—)	3,—
MIELCZARSKI R. Rachunkowość spółdzielni spożywców. Wyd. X. uzupełnione przez K. Kakietka	5,—
— Rachunkowość spółdzielni spożywców. Wyd. X, uzupełnione przez T. Poźniaka	2.50
Podręcznik dla sklepowych. Praca zbiorowa pod red. J. BUGAJSKIEGO. (Wyd. II w przygotowaniu)	3,50
POŹNIAK T. Kontrola wymiany ziemiopłodów	0.20
Statut spółdzielni spożywców	0.15
Ustawa o spółdzielniach	1,—
ZALEWSKI E. Organizacja i technika wydziałów społeczno-wychowawczych przy stowarzyszeniach spożywców	1,—

DO NABYCIA W DZIALE WYDAWNICTW „SPOŁEM”
ZW.SP.SP.R.P. WARSZAWA 12, GRAŻYNY 13 I W ODDZ.

SPOŁEM

DWUTYGODNIK

POŚWIĘCONY PRAKTYCE SPÓŁDZIELNI SPOŻYWCÓW
ORGAN „SPOŁEM” ZWIĄZKU SPÓŁDZIELNI SPOŻYWCÓW R.P.

Porządek obrad XXVI Zjazdu Pełnomocników „Społem” Związku Spółdz. Spoż. R. P.

w dniach 28 i 29 maja 1938 r.

w G d y n i

1. Otwarcie Zjazdu,
2. Odczytanie uchwał XXV Zjazdu Związku, działań i budżet Związku na r. 1938,
3. Sprawozdanie Zarządu z działalności Związku za 1937 r. oraz plan
4. Sprawozdanie Rady Nadzorczej Związku,
5. Sprawozdanie i powzięcie uchwał w sprawie przeprowadzonej rewizji Związku.
6. Zatwierdzenie sprawozdania, bilansu, r-ku strat i nadwyżek za r. 1937 oraz planu działań i budżetu na r. 1938,
7. Podział nadwyżki bilansowej,
8. Wybór 7-miu członków Rady Nadzorczej oraz 2-ch zastępców na miejsce ustępujących,
9. Upoważnienie Zarządu Związku do zaciągania pożyczek,
10. Uchwała o połączeniu z Przemysłowymi Zakładami Rybnymi spółdz. z odp. udz. w Gdyni,
11. Wnioski „Spółdzielni Sami Sobie” dla elektryfikacji lotniska Milanówek z odp. udz. w Milanówku w sprawie regulaminu Zjazdu Pełnomocników i regulaminu układania list kandydatów na członków Rady Nadzorczej Związku,
12. Stan spółdzielni związkowych w 1937 r.,
13. Wyznaczenie miejsca obrad następnego Zjazdu.

Zagadnienie karteli

OD TALESA Z MILETU DO
KREUGERA

Zagadnienie karteli stanowi jedno z najtrudniejszych zagadnień współczesnej gospodarki. Nie tylko w Polsce, ale i na całym świecie, nie tylko dziś, ale już... przed Chrystusem.

— Dzisiejsze kartele i trusty to żaden „fenomen nowoczesnego życia gospodarczego...” — czytamy w jednej z najbardziej wyczerpujących i obiektywnych polskich monografii o kartelach, mianowicie w książce Romana Piotrowskiego p. t. „*Kartele i trusty*”.

— „To nie jakiś specyfik niemiecki, czy amerykański — czytamy dalej. — To tylko jeden z okresów w historii tego samego nieprzerwanego ruchu mopolowego, który znano doskonale na rynku fenickim i na wszystkich innych najstarszych rynkach świata, gdzie tylko istniała wolna konkurencja. Z biegiem czasu zmieniała się jedynie technika tego ruchu, dostosowując się do zmieniających się warunków życia gospodarczego.

„Kartele cennikowe, znane przed Chrystusem, są nadal dzisiaj w pełnym zastosowaniu. Kartele kontygentowe, ograniczające produkcję i zbyt, abstrahując od cechów, spełniających ich rolę w przemyśle rękodzielniczym, znano w ich nowoczesnej formie w przemyśle górniczym już w 14-tym i 15-tym wieku. Idea „skupów” zboża i wszelkich innych towarów, tego najprymitywniejszego i najdawniejszego środka monopolizacji rynku, znajduje wyraz w późniejszym skupywaniu lub koncentrowaniu w inny sposób samych przedsiębiorstw, produkujących te towary.

„Skup samych towarów okazał się bowiem niewystarczający. Myśl koncentrowania źródeł produkcji nie była zresztą nowością. Tales z Miletu zmonopolizował wyciób oliwy, wydzierżawiwszy w okolicy wszystkie prasy do wyciskania oliwy. Po blisko 2500 latach tą samą metodą na wielką skalę posłu-

giwał się Kreuger, organizując swój światowy monopol zapałczany...”.

Czy fakt 2500-letniej tradycji istnienia karteli usprawiedliwia ich gospodarkę? Czy rozgrzesza w ogóle ich istnienie w Polsce i na całym świecie?

Otóż zdaje się nie ulegać wątpliwości, że pojawienie się i fantastyczny rozwój wszelkich form kartelizowania produkcji i wymiany wewnątrz i na zewnątrz krajów świata, jest — obok takich zjawisk, jak piętrzenie barier celnych między krajami, jak ograniczenia dewizowe i handlowe, jak kompensacyjne formy wymiany między państwami, jak wreszcie tendencje autarkiczne ku zupełnej samowystarczalności gospodarczej poszczególnych państw — najbardziej jaskrawym objawem nowych czasów, zbliżania się nowej ery w historii ludzkości, okresu *gospodarki planowej*.

Kartele przede wszystkim zakłóciły i w gromnej mierze przekreśliły już dotychczasowe formy wolno - konkurencyjne gospodarki kapitalistycznej liberalnego okresu, kartele — przez fakt swego kolosalnego rozwoju w ostatnich czasach — spotęgowały i ucieleśniały tendencje i dążenia ujęcia w ramy planowości dotychczasowych — na zasadzie równowagi między podażą i popytem głównie opartych — form stosunków gospodarczych między ludźmi.

Tamten okres skończył się bezprowrotnie. Obecnie punkt ciężkości zagadnienia przesunął się też nie na beznadziejne próby powrotu do dawnych liberalnych, bezkartelowych, a przez nikogo nie krępowanych form gospodarki wolnokonkurencyjnej kapitalizmu, lecz na sprawę *odpowiedniego nastawienia* rodzących się w naszych oczach nowych *form gospodarki planowej*.

W imię czego ludzkość będzie budowała nowy gmach gospodarki planowej? — W imię pomyślności człowieka, w imię szczęścia i ekonomicznego dobrobytu całego społeczeństwa, całej ludzkości, czy też w imię spotęgowania

renty z kapitału, w imię przyspieszenia procesów kapitalizacyjnych lokat zainwestowanych w przedsiębiorstwa handlowe, przemysłowe i rolne w danym kraju przez poszczególnych kapitalistów?

Skoro mowa o spółdzielczości spożywców w Polsce, to — jak wiadomo — odpowiedź na te pytania mamy gotową w „Programie gospodarczym spółdzielczości spożywców” z dnia 14 czerwca 1936 roku.

Warto niektóre z tych sformułowań przypomnieć, bowiem pozwolą one nam lepiej zrozumieć owe zgola specjalne trudności i komplikacje zagadnienia kartelizacyjnego w Polsce na przełomie dwu epok — w okresie przejściowym od form liberalizmu gospodarczego do ustroju gospodarki związanej, gospodarki planowej.

A więc zasadniczy punkt wyjścia:

— „Jest faktem niezaprzeczonym, — czytamy w „Programie” — że istnieje dostateczna ilość rąk roboczych, dostateczna ilość środków produkcji, a jednocześnie istnieje niedobór, istnieją braki w zaspokojeniu potrzeb szerokich mas społecznych nawet w krajach bogatych...”

A więc, rzecz oczywista, że „błąd tkwi w samym założeniu, w samej podstawie dotychczasowej organizacji gospodarstwa społecznego”.

Zaś istotę tego „błędu w samym założeniu” „Program” wskazuje bardzo wyraźnie:

„Gospodarka oparta na zasadzie produkcji i wymiany dla zysku jest przyczyną zła...”

„Właściwą zasadą jest produkcja i wymiana dla zaspokojenia potrzeb społecznych, jest produkcja i wymiana społeczna...”

Doskonałą ilustracją plastyczną konsekwencji społecznych owej fałszywej postawy gospodarki „dla zysku” są właśnie konsekwencje gospodarki kartelowej... Parę przykładów.

KARTEL CEMENTOWY

— „Jak długo stoimy na gruncie wolnej konkurencji, monopolistyczne porozumienia konkurentów są nieuniknione. Dlatego też czas najwyższy skorzystać z doświadczenia przeszło dwóch tysięcy lat i zerwać raz na zawsze z bezmyślną kontynuacją bezwartościowego, skostniałego ustawodawstwa antymonopolowego w formie Sherman Act itp. antytrustowych i antykartelowych zakazów i wejść zamiast tego na drogę ostrożnej, elastycznej, administracyjno - gospodarczej regulacji organizacji monopolistycznych, które w życiu gospodarczym są często nie tylko pożyteczne, ale nawet konieczne, a dzisiaj bardziej jeszcze niż dawniej”.

Takim wnioskiem kończy swoją kilkusetstronicową pracę monograficzną o „Kartelach i trustach” Roman Piotrowski.

Dziwnym zbiegiem okoliczności ten sam autor w jakiś czas po wydaniu swego dzieła występował w charakterze współoskarżyciela z ramienia Ministerstwa Przemysłu i Handlu w słynnym procesie Kartelu Cementowego przed Sądem Kartelowym w roku 1933 w Warszawie.

„Skarga Ministra Przemysłu i Handlu do Sądu Kartelowego”, lojalnie przytoczona w książce dr. Wiktora Kuttana „Kartel cementowy w Polsce” wśród 14 punktów oskarżenia m. in. mówiła dosłownie:

„Kartel kosztem zwiększenia bezrobocia w Polsce, kosztem zwężenia eksploatacji tanich surowców, których mamy pod dostatkiem, oraz kosztem zmniejszenia własnej produkcji, podrażającej się przez to jeszcze bardziej — wolał się ograniczyć do wygodnego, systematycznego inkasowania gotówki od swoich zagranicznych kontrahentów za to tylko, że nie eksportuje do ich krajów polskiego cementu.

„W ten sposób kartel cementowy według własnych oświadczeń w 1930 ro-

ku pobrał tytułem „odszkodowania” od austriackiego przemysłu cementowego 141.479 zł., od węgierskiego 90.000 zł., od szwedzkiego przemysłu cementowego 141.479 zł. W 1932 r. pobrał kartel tytułem identycznego odszkodowania od łotewskiej firmy Rigaer Cementfabrik C. Ch. Schmidt 18.000 zł., od szwedzkiego przemysłu cementowego 140.939 zł., od rumuńskiego przemysłu cementowego 3.473,50 dol. w złocie; od tego ostatniego przypadnie kartelowi dalsza suma 12.975 dol. w złocie za rok 1933...

„Z tych wszystkich poważnych jak na dzisiejsze stosunki sum — mówi dosłownie akt oskarżenia podpisany przez ówczesnego Ministra Przemysłu i Handlu, gen. dr. F. Zarzyckiego — wpływających do kasy kartelu cementowego, polski konsument i robotnik nie otrzymują oczywiście ani grosza, mimo, że to właśnie ich kosztem kartel dochodzi do posiadania tych sum”.

Na tym, niestety, nie kończą się społeczno - gospodarcze skutki działalności karteli. Skoro mowa o kartelu cementowym, to działalność tę przed procesem charakteryzowały takie liczby, przytoczone w czasie przewodu sądowego:

„Gdy w styczniu 1929 r. mieliśmy 15 czynnych cementowni w Polsce z 6421 zatrudnionymi robotnikami, to w styczniu 1933 roku liczba czynnych cementowni spadła do 2, a zatrudnionych robotników do 499... Gdy w 1929 roku robotnik pracował 53 godziny w tygodniu, w 1932 r. pracował tylko 38... Gdy w 1928 zbyt cementu osiągał 1.114 tys. ton, to w 1932 spadł do 354.000, a w 1933 — w przededniu procesu — ustalał się na poziomie jeszcze niższym. Wreszcie eksport cementu wynoszący jeszcze w 1927 roku 152.000 ton, w

1933 r. spadł do humorystycznego poziomu 360 ton rocznie...

„Lecz cena cementu, wynosząca przed zawarciem kartelu w roku 1926, w czasie ostrej konkurencji między poszczególnymi cementowniami — tylko około 2,50 zł. za 100 kg, w roku 1928 — po utworzeniu kartelu — podskakuje do zł. 7,70 i na tej zawrotnej wysokości utrzymuje się aż do jesieni 1933 roku, t. j. do chwili wytoczenia procesu „Centrocementowi” przed Sądem Kartelowym”.

Z punktu widzenia interesów uczestników kartelu, osiągnięty efekt należy uznać za świetny. Maximum zysku przy minimum wysiłku!... Renta kartelowa ustokratnia zyski, jakie osiągnąć można w drodze konkurencji poszczególnych przedsiębiorstw, na drodze wolnej gry konkurujących sił. Jest to w gruncie rzeczy wspaniały argument na rzecz planowego działania. Kapitaлистyczny planizm osiąga cel swój w zupełności...

Jakiż byłby efekt planowego działania gospodarczego w imię interesów całego społeczeństwa?

Na tym polega zasadnicza różnica kapitalistycznego i społecznego planowania. Celem kopitalistycznego planizmu jest wyśrubowanie jednostkowego zysku finansisty, celem zaś planowania społecznego — zaspokojenie jak najobfitsze wszystkich potrzeb społeczeństwa, ogółu konsumentów.

Kartel, planowa organizacja kapitalistów, umożliwia większe zyski kosztem gorszego zaspokojenia potrzeb społeczeństwa. Planowa organizacja produkcji, nastawionej na potrzeby społeczne, pozwoli — drogą rozszerzania i technicznego udoskonalania aparatu produkcyjnego — zaopatrzyć w maximum środków ogół spożywców.

(d. n.)

J. Mieszkowski

„S P O Ł E M” zamieszcza najpotrzebniejsze wskazówki dotyczące praktyki spółdzielni spożywców

Stan spółdzielczości w Niemczech

W całym prawie świecie obserwujemy silny rozwój spółdzielczości. Ruch spółdzielczy we wszystkich swych formach zyskał sobie zwolenników na Dalekim Wschodzie, w Stanach Zjednoczonych A. P., w Indiach, w Nowej Zelandii. Nigdzie prawie nie cofa się, zdobywa natomiast stale nowe pozycje, rośnie.

Smutny wyjątek stanowi spółdzielczość w krajach rządzonych totalistycznie. Otrzymaliśmy ostatnio dane dotyczące spółdzielczości w Niemczech. Wskazują one na wręcz przeciwnie obawy niż w innych krajach. Ruch spółdzielczy w Niemczech niedość że się nie rozwija, nawet nie stoi w miejscu, lecz cofa się, traci swój stan posiadania. Dowodnie wskazuje na to poniższa tabela.

krajów, obecnie w okresie „wolności” totalistycznej powoli ginie. Cyfry zawarte w nawiasach wskazują, jak znikomą jest ilość spółdzielni upadłych. Wśród spółdzielni spożywców nie ma ani jednej upadłej! Inne zostały rozwiązane na mocy orzeczenia lokalnych kierowników partyjnych lub kongregacji kupieckiej, która byt ich uznała za „niecelowy” lub „gospodarczo szkodliwy”. O opinię członków spółdzielni, jej założycieli i współużytkowników nie pytano.

W statystyce powyższej uderza jedna pozycja. Spółdzielnie rolnicze — powstało 654 nowych jednostek. Są to przeważnie spółdzielnie mleczarskie. Okazuje się, że ta forma spółdzielczości jest jedną z „najnaturalniejszych”, jeśli tak rzec można. Doskonałość tej formy tak

Typ spółdzielni	Ilość na początku 1937 r.	Ruch w ciągu 1937 r.		Ilość na początku 1938 r.
		spółdzielnie nowopowst.	spółdzielnie zlikwidow.	
Spółdzielnie kredytowe miejskie i wiejskie	20,283	28	306 (1)	20,005
Spółdzielnie rzemieślników dla zakupu surowca, dostaw zbiorowych i t.p.	1.948	60	91 (2)	1.917
Spółdzielnie wytwórcze i pracy	542	1	10 (2)	533
Spółdzielnie kupieckie	1.241	14	54 (3)	1.201
Spółdzielnie spożywców	1.512	1	28 (—)	1.488
Spółdzielnie budowlane	3.452	18	98 (1)	3.372
Spółdzielnie rolnicze	22.403	654	818 (—)	22.239

U w a g a: Cyfry w nawiasach oznaczają ilość spółdzielni upadłych. Cyfry te są włączone do pierwszych, oznaczających ilość spółdzielni rozwiązanych.

Przygnębająca statystyka. Ruch, który kwitł, przodował na kontynencie europejskim, był przykładem dla innych

dalece prześcignęła zdolność inicjatywy prywatnej w tym kierunku, że zdołała przewyciężyć opory teorii partyjnej i

utrzymać się na powierzchni życia. Nie obeszło się oczywiście bez strat liczbowych. Plan 4-letni Goeringa spowodował zapewne koncentrację szeregu mleczarni, czego wynikiem jest liczba 818 spółdzielni zlikwidowanych.

Ogólnie biorąc stwierdzić trzeba, że ruch w kierunku likwidacji spółdzielni znacznie jednak osłabł. Likwidacje w roku 1937 to już nie to, co nastąpiło bezpośrednio po objęciu władzy przez narodowych socjalistów. Najsilniejsze i najzdrowsze organizmy oparły się burzy i po pierwszych atakach drobno-mieszczanstwa pragnącego spółdzielczość wytepić do szczytu, przyszło odprężenie, nakazane zresztą przez górę partyjną, która lepiej rozumiała rolę spółdzielczości w gospodarce narodowej. Spółdzielczości nie można zastą-

pić korporacją czy cechem. Życie poszło zbyt daleko naprzód. Formy gospodarcze, które w wielu wypadkach okazały się doskonałymi i niezastąpionymi, nie mogły przemienić się w nicosć.

Jedna jeszcze przygnębiająca refleksja. Austriacki ruch spożywców rozwijający się tak dobrze dostał się też pod rządy narodowych socjalistów. I w Austrii obecnie pewne sfery podniosą krzyk i będą się cieszyć, że „konkurencja” ginie. Jest nadzieja, że przy tej likwidacji niewygodnych konkurentów obejdzie się już bez podpaień i morderstw, jak to miało miejsce w Niemczech. Droga ustawodawcza zrobi to samo. A może wśród spółdzielców austriackich powstanie „epidemia samobójstw”?

A. H. Kania

Uchwały spółdzielcze

I. SPÓŁDZIELCZOŚĆ NA KONGRESIE UNII PRACOWNIKÓW UMYSŁÓW.

z dn. 26 i 27 marca r. b.

Sprawy spółdzielcze były szeroko dyskutowane zarówno na Komisji Gospodarczej Kongresu, której przewodniczył przedstawiciel Związku Zaw. Pracowników Spółdzielczych F. Dederko, jak i na Komisji Organizacyjnej. Komisja Gospodarcza w specjalnej rezolucji stwierdziła, że „wymiana handlowa powinna być powierzona spółdzielczym centralom gospodarczym”. Rezolucja Komisji Organizacyjnej zmierza wyraźnie w kierunku praktycznego rozwiązania zagadnienia współpracy ruchu zawodowego z ruchem spółdzielczym. Brzmi ona następująco:

„Stojąc na stanowisku uchwały Kongresu Pracowniczego, że ostateczne zdobycie przez warstwy pracujące należnych im praw może nastąpić jedynie przy równoczesnym wzmocnieniu demokracji gospodarczej, której głównymi i wzajemnie się uzupełniającymi czynnikami są związki zawodowe i spółdzielczość — Kongres wzywa Komitet Wy-

konawczy i zrzeszone związki do intensywnego propagowania na swych terenach zarówno w prasie związkowej, jak i na zebraniach — hasła

„Każdy członek związku zawodowego — członkiem spółdzielni”.

„W związku z tym dla prowadzenia planowej i racjonalnej propagandy spółdzielczej powołuje się przy zarządach głównych zrzeszonych związków komisje spółdzielcze, a przy Komitecie Wykonawczym Unii — Centralną Komisję Spółdzielczą, w której skład wchodzić będą: przedstawiciel Komitetu Wykonawczego Unii i przewodniczący komisji spółdzielczych poszczególnych związków zawodowych. Zadaniem Centralnej Komisji Spółdzielczej będzie nawiązywanie kontaktu z centralami spółdzielczymi w kierunku wykorzystywania ich aparatu instruktorskiego i materiałów propagandowych.”

„Równocześnie dla prac organizacyjnych i propagandowych w terenie powołuje się okręgowe komisje spółdzielcze przy radach okręgowych Unii przy współdziale oddziałów Związku Zawodowego Pracowników Spółdzielczych”.

Rezolucja ta, uchwalona jednomyślnie, już staje się rzeczywistością. Organizację Centralnej Komisji Spółdzielczej powierzono przedstawicielowi Zarządu Głównego Zw. Zaw. Pracowników Spółdzielczych. Tak samo przy Warszawskiej Radzie Okręgowej Unii, zrzeszającej 20 oddziałów związków, organizacją Okręgowej Komisji Spółdzielczej zajmuje się przedstawiciel Zarządu Oddziału Warszawskiego Zw. Pracowników Spółdzielczych.

Znamionną jest również uchwała Kongresu, uznająca niejako Bank „Społem” za centralę finansową świata pracy. Rezolucja ta głosi:

„Kongres zaleca organizacjom i pracowniczym związkom zawodowym lokowanie swych zasobów w centrali finansowej spółdzielczości polskiej — w Banku „Społem”.

Prof. M. Rapacki w wywiadzie udzielonym naczelnemu organowi Unii, „Ruchowi Pracownicemu” określając współpracę ruchu zawodowego z ruchem spółdzielczym, powiedział: „Zasadniczo współpraca ta ze strony związków zawodowych powinna polegać na szerokiej propagandzie spółdzielczości wśród zrzeszonych członków celem zrealizowania hasła — każdy członek związku zawodowego — członkiem spółdzielni”.

IV Kongres Unii Pracowników Umysłowych wykazał, że zawodowy ruch pracowniczy przystępuje do tej współpracy z całą gotowością. W programach związków pracowniczych spółdzielczość zajmuje odąd jedno z pierwszych miejsc.

II. UCHWAŁA WALNEGO ZJAZDU „WICI”

z dn. 11 i 12 grudnia 1937 r.

„Walny Zjazd ZMWRP stwierdza, że zgodnie z zasadami zawartymi w deklaracji gospodarczej Związku, uznaje ruch spółdzielczy za jedynie właściwy kierunek gospodarczy wsi w zakresie zbytu i przetwórczości płodów rolnych oraz za-

opatrywania w artykuły spożywcze i narzędzia pracy. Przez organizowanie tych dziedzin gospodarki rolnej na zasadach spółdzielczych wieś nie tylko podnosić będzie dochodowość swoich gospodarstw, ale zaprawiać się będzie do umiejętności współdziałania w sprawach gospodarczych i umiejętności samodzielnego prowadzenia swoich organizacji gospodarczych. Zjazd uznając tak ważną rolę spółdzielczości w życiu społecznym stwierdza, że obok własnych prac organizacyjnych na pierwszym planie stawia ruch spółdzielczy, i wzywa wszystkich członków ZMWRP do podjęcia energicznych starań w kierunku organizowania spółdzielni i brania czynnego udziału w rozwoju już istniejących.

„Ażeby ruch spółdzielczy spełnił swoje zadanie na wsi, rozbudowa jego musi być celowa i planowa. Jako najważniejszy kierunek tej rozbudowy Zjazd uznaje, że zaopatrywanie w artykuły codziennej potrzeby winno odbywać się przez spółdzielnie spożywców, a zbyt produktów rolnych oraz zaopatrywanie się w narzędzia rolnicze — przez spółdzielnie rolniczo-handlowe. Spółdzielnie spożywców ze względu na swój charakter i łatwość prowadzenia powinny być organizowane w każdej wsi, zaś spółdzielnie rolniczo-handlowe — w ośrodkach na terenie powiatu koncentrujących ciężkie gospodarstwo - handlowe. Spółdzielnie przetwórcze, kredytowe i inne powinny być organizowane tam, gdzie są ku temu odpowiednie warunki społeczne i gospodarcze. W rozbudowie ruchu spółdzielczego na wsi Zjazd poleca członkom ZMWRP. i ogniowom organizacyjnym w zakresie rozbudowy spółdzielni rolnych i im podobnych współpracować ze Zw. Sp. Roln. i Zar. Gospod. a w zakresie rozbudowy spółdzielni spożywców — ze „Społem” Zw. Sp. Sp. R. P.

„Zjazd wypowiada się przeciwko prowadzeniu sklepów przy kółkach rolniczych jako sprzecznym z zasadami ruchu spółdzielczego, a z drugiej strony niezgodnych z celami organizacyjnymi kółek rolniczych”.

III. UCHWAŁA KONGRESU STRONNICTWA LUDOWEGO

z dn. 27 i 28 lutego 1938 r. w Krakowie.

„Kongres S. L. stwierdza, że Stronnictwo Ludowe zgodnie ze swoim programem dąży do unarodowienia przemysłu i handlu w Polsce. Hasło „Chłop do straganu”, tak natrętnie w ostatnim czasie szerzone przez agentów stronnictw wrogich ruchowi ludowemu, dla wyłącznie politycznych celów usiłuje odwrócić uwagę od konieczności reformy rolnej i nie rozwiązuje zagadnienia gospodarczego i bezrobocia wsi.

„Kongres S. L. uważa za najważniejszą drogę wiodącą do polepszenia stanu gospodarczego wsi rozwinięcie jej uczuć społecznych i obywatelskich, a zarazem unarodowienie handlu wiejskiego — spółdzielczość.

„Wypowiadamy się stanowczo przeciwko nadawaniu którejkolwiek z organizacji i central spółdzielczych prawa wyłączności w ich robocie wiejskiej. Zachwaszczony ciągle jeszcze stan gospodarczy wsi polskiej domagałby się raczej powiększenia ilości odrębnych organizacji, obsługujących poszczególne działy życia gospodarczego — gdyby nie brak wystarczającej ilości ludzi do ich prowadzenia.

„Niesłychanie ważna jest sprawa zorganizowania prowadzonego własnymi siłami zbytu płodów rolnych i wszelkich przetworów, jak również dostarczenia drobnemu gospodarstwu wszystkiego, co jest potrzebne do jego prawidłowego prowadzenia. Ale obok tej spółdzielczości producentów wiejskich coraz bardziej ważnym staje się zaspokajanie po-

trzeb drobnego rolnika przy zakupach rzeczy bezpośrednio potrzebnych do życia, tym ważniejszych, że coraz większa ilość ludzi na wsi zmuszona jest nabywać lub co najmniej dokupywać artykuły żywności, których im gospodarka nie daje. Tym potrzebom może zadość uczynić należycie tylko specjalna organizacja spożywców z własnym, dobrze wyszkolonym personelem u góry, z własną wielką hurtownią, własną produkcją fabryczną i nabytym przez lata pracy doświadczeniem. Pomiedzy tymi dwoma rodzajami spółdzielczości powinna istnieć ścisła współpraca, nie walka, która obu stronom wychodzi na złe, i którą stanowczo potępiamy.

„Spółdzielcze organizacje wiejskie muszą wprowadzić w początkach swego istnienia korzystać z pomocy zewnętrznej instruktorów oraz innych specjalistów, winny jednak dążyć do jak najszybszego poprzeszawania na pracy własnych członków, odpowiednio do tego przygotowanych i przeszkolonych. Spółdzielnie takie mogą przyjmować na członków miejscowych działaczy inteligenckich, o ile ujawniają szczerą chęć pracy i życzliwość dla ruchu ludowego, wykluczone natomiast winno być wszelkie patronactwo z czyjejkolwiek strony.

„W organizacjach nadrzędnych, tj. w związkach i radach okręgowych oraz centralnych, spółdzielcze organizacje chłopskie winny stale i usilnie dbać o należne ich liczebności przedstawicielstwo.

„Stronnictwo Ludowe protestuje przeciwko mieszanii się do spółdzielczości czynników administracyjnych i politycznych”.

Sprostowanie

W Nr 7 „Społem” na str. 8-ej zostały mylnie wydrukowane liczby: 1) czysta nadwyżka Związku zł 660.000 — powinno być 616.859 zł; 2) wzrost sumy

bilansowej w stosunku do roku ubiegłego zł 1.742.000 — powinno być zł 1.698.933; 3) suma bilansowa zł 19.381.000 — powinno być zł 19.337.890.

Z RADY NADZORCZEJ

Posiedzenie Rady Nadzorczej

W dniu 10 kwietnia r. b. odbyło się pod przewodnictwem inż. W. Woje-wódzkiego posiedzenie plenarne Rady Nadzorczej Związku, w którym wzięli udział wszyscy członkowie Rady. W dniach 8 i 9 kwietnia Wydział Rewizyjny, składający się z 3 komisji: badania ksiąg, gospodarczej i społeczno - wychowawczej, poddał analizie działalność Związku w 1937 r. i przeprowadził kontrolę zamknięcia rachunkowego bilansu Związku na dzień 31 grudnia 1937 r.

Rada Nadzorcza po przeprowadzeniu szczegółowej dyskusji nad sprawozdaniem Związku za r. 1937 powzięła uchwały następujące:

„Rada Nadzorcza przyjmuje do zatwierdzającej wiadomości sprawozdanie Związku za r. 1937 i bilans Związku na dzień 31 grudnia 1937 r., zamknięty w ogólnych sumach 19.337.890.31 złotych i wykazujący czystej nadwyżki 616.859.07 zł.

„Rada Nadzorcza zatwierdza sprawozdanie Wydziału Lustracyjnego i Społeczno - Wychowawczego za r. 1937 i bilans Wydziału na dzień 31 grudnia 1937 r., zamknięty ogólną sumą złotych 245.321.51.

„Rada Nadzorcza przyjmuje sprawozdanie i bilans na dzień 31 grudnia 1937 r. Wydziału Ubezpieczeń, zamknięty sumą zł. 1.049.546.21 i wykazujący czystej nadwyżki zł. 30.736.13.

„Rada Nadzorcza zatwierdza przekroczenie preliminarza wydatków Wydziału Gospodarczego w 1937 r. o 4,1% i Wydziału Lustracyjnego i Społeczno - Wychowawczego o 11%.

„Rada Nadzorcza akceptuje powiększenie preliminarza wydatków na 1938 rok:

w Dziale Handlowym zł. 3.083.000,—	
„ Produkcji „ 395.900,—	
„ Ubezpieczeń „ 31.000,—	3.509.900,—
Wydziału Lustracyjn.	
i Społecz.-Wychow.	520.000,—
Łącznie	4.029.900,—

Następnie Rada ustaliła termin XXVI Zjazdu Pełnomocników na dzień 28 i 29 maja r. b. i zatwierdziła porządek obrad Zjazdu, który odbędzie się w Gdyni.

W związku ze Zjazdem Rada Nadzorcza ustaliła następującą listę swych członków i zastępców, których kadencja kończy się w terminie XXVI Zjazdu Pełnomocników Związku w 1938 r.

Ustępujący członkowie Rady

- 1) Adam Cieśla z S. S. S. w Siennie, okrąg ostrowiecki,
- 2) Antoni Dajniak z S. S. „Społem“ w Pabianicach, okrąg łódzki,
- 3) Franciszek Gąsiorek z O. S. S. „Praca“ w Brzezinach, okrąg łódzki,
- 4) Władysław Kaleta z Powsz. S. S. w Sosnowcu, okrąg będziński,
- 5) Bronisław Karwat z Chrz. S. S. „Zjednoczenie“ w Białymstoku, okrąg białostocki,
- 6) Wandalin Sierszeński z S. S. „Zgoda“ w Poznaniu, okrąg poznański,
- 7) Antoni Zietański z Powsz. S. S. w Łodzi, okrąg łódzki.

Ustępujący zastępcy Rady

- 1) Jan Dołęcki z S. S. S. „Jedność“ w Częstochowie, okr. częstochowski.

Członkowie Rady, których kadencja trwa nadal

- 1) Ludwik Berbecki z okręgu będzińskiego,
- 2) Paweł Chadaż z okr. chełmskiego,
- 3) Stanisław Godecki z okr. poznańskiego,

Wydziału Gospodarczego . . . o zł. 100.000.—
Wydz. Lustrac. i Społ.-Wychow. o „ 15.000.—

Ogólna suma preliminarza wydatków na rok 1938 wynosić będzie:

- 4) Feliks Jabłoński z okręgu warszaw.
- 5) Henryk Jensz z okręgu wileńskiego,
- 6) Franciszek Łobzowski z okręgu lwowskiego,
- 7) Józef Machej z okr. cieszyńskiego,
- 8) Władysław Małski z okr. lidzkiego,
- 9) Andrzej Michna z okręgu katowickiego,
- 10) Stanisław Myszak z okręgu lubelskiego,
- 11) Józef Rurarz z okr. koneckiego,
- 12) Wincenty Sikorski z okręgu warszawskiego,
- 13) Wacław Wojewódzki z okręgu łódzkiego,
- 14) Jan Żerkowski z okręgu warszawskiego.

Z kolei Rada postanowiła, że komisja wyborcza Zjazdu w 1938 r. składać się będzie, zgodnie z p. 5 regulaminu w sprawie układania list kandydatów na członków Rady Nadzorczej, z prezesów lub delegatów rad okręgowych następujących 10 największych okręgów: Warszawa, Łódź, Katowice, Siedlce, Poznań, Białystok, Częstochowa, Ostrowiec, Cieszyń, Będzin — a ponadto prezesów lub delegatów rad okręgowych, następujących 5 okręgów, ustalonych drogą losowania: Łomża, Puławy, Wilno, Włocławek i Zamość.

W końcu Rada przyjęła do Związku 76 spółdzielni, których wykaz podajemy niżej.

Lista spółdzielni przyjętych do „Społem” Zw. Sp. Sp. R. P. z datą 31 marca 1938

L. p.	Miejscowość	Nazwa Spółdzielni	Powiat
	Okrąg Baranowicze		
1	Jatwież	S. S. „Wygoda” z odp. udz.	Baranowicze
2	Turzec	S. S. „Snop” z odp. udz.	Stołpce
	Okrąg Białystok		
3	Białowieża	S. S. z odpow. udz.	Bielsk Podlaski
4	Druszkieniki	S. S. „Przyszłość” z odp. udz.	Grodno
5	Dubiażyn	S. S. „Wspólnymi Siłami” z odp. udz.	Suwałki
6	Horny	S. S. „Złote Ziarno” z odp. udz.	Grodno
7	Mogilany	S. S. „Pszczoła” z odp. udz.	Grodno
8	Pawłowska	S. S. „Pszczoła” z odp. udz.	Suwałki
9	Pławy	S. S. „Samopomoc” z odp. udz.	Grodno
10	Sejny	S. S. „Ruta” z odp. udz.	Bielsk Podlaski
11	Szczeniec	S. S. „Nasz Sklep” z odp. udz.	Szczuczyn
	Okrąg Chełm		
12	Busówno	S. S. „Jedność” z odp. udz.	Chełm
13	Bystraki	S. S. „Jedność” z odp. udz.	Włodzimierz
14	Stanisławów	S. S. „Siła” z odp. udz.	Chełm
15	Świerszczów	S. S. „Nasz Sklep” z odp. udz.	Chełm
16	Wola Korybut.	S. S. „Jedność” z odp. udz.	Chełm
	Okrąg Hrubieszów		
17	Drohiczany	S. S. „Świt” z odp. udz.	Hrubieszów
18	Grabowiec	S. S. „Jedność” z odp. udz.	Hrubieszów
19	Hrubieszów	S. S. z odp. udz.	Hrubieszów
20	Malice	S. S. „W Jedności Siła” z odp. udz.	Hrubieszów
21	Rozkoszówka	S. S. „Nasz Sklep” z odp. udz.	Hrubieszów
22	Wronowice	S. S. „Jutrzenka” z odp. udz.	Hrubieszów
	Okrąg Kielce		
23	Mietel	S. S. „Łączność” z odp. udz.	Stopnica
24	Samsonów	S. S. „Pszczołka” z odp. udz.	Kielce
	Okrąg Kraków		
25	Budów	S. S. „Przyszłość” z odp. udz.	Wadowice
26	Jawornik	S. S. „Jedność” z odp. udz.	Myślenice
27	Rytro	S. S. „Przyszłość” z odp. udz.	Nowy Sącz

L. p.	Miejscowość	Nazwa spółdzielni	Powiat
Okrag Kutno—Wloclawek			
28	Bocheń	S. S. „Spólnota” z odp. udz.	Łowicz
29	Dzierzenko	S. S. „Jedność” z odp. udz.	Rypin
30	Skórzewa	S. S. „Jedność Rolnicza” z odp. udz.	Kutno
31	Zabostów	S. S. z odp. udz.	Łowicz
Okrag Lublin			
32	Baraki	S. S. „W jedności Siła” z odp. udz.	Krasnystaw
33	Nowy Rachów	S. S. „Nasza Praca” z odp. udz.	Janów
34	Wojciechów	S. S. „Jutrzenka” z odp. udz.	Lublin
35	Wysokie	S. S. „Lepsze Jutro” z odp. udz.	Krasnystaw
36	Zdziłowice	S. S. „Jedność” z odp. udz.	Janów Lub.
37	Zuków	S. S. „Przyszłość” z odp. udz.	Lublin
Okrag Lwów			
38	Lwów	S. Koła Dawn. Harc. „Sprawność” z odp. udz.	Lwów
Okrag Luck			
39	Dębowa Karczma	S. S. „Zjednoczenie” z odp. udz.	Łuck
40	Kościuszków	S. S. „Wiarus” z odp. udz.	Łuck
Okrag Pińsk			
41	Żółkiń	S. S. „Zgoda” z odp. udz.	Pińsk
Okrag Pomorze—Poznań			
42	Chodzież	S. S. Pr. F. Porc. „Ćmielów” z o. u.	Czarnków
43	Gdynia	S. S. Pr. Adm. Morsk. i Port. z o. u.	Morski
Okrag Puławy—Garwolin			
44	Rzeczycza	S. S. „Jutrzenka” z odp. udz.	Puławy
Okrag Radom—Ostrowiec			
45	Bukowa	S. S. „Nasz Sklep” z odp. udz.	Sandomierz
46	Głowaczów	S. S. „Praca” z odp. udz.	Kozienice
47	Ludwików	S. S. „Przyszłość” z odp. udz.	Ilża
48	Stromiec	S. S. „Jedność” z odp. udz.	Radom
49	Wierzchowiska	S. S. „Zjednoczenie” z odp. udz.	Ilża
Okrag Rzeszów—Krosno			
50	Męcinka	S. S. „Przyszłość” z odp. udz.	Krosno
51	Zmięród Stary	S. S. „Ludowa” z odp. udz.	Jasło
Okrag Siedlce			
52	Kielpiniec	S. S. „Łączność” z odp. udz.	Sokołów
53	Olszewnica	S. S. „Jedność” z odp. udz.	Radzyń
54	Wólka - Okraglik	S. S. „Jutrzenka” z odp. udz.	Sokołów
Okrag Śląsk Górny i Cieszyński			
55	Gaszowice	S. Elektryfik. z odp. ogr.	Rybnik
56	Jedłownik	S. „Prąd” z odp. udz.	Rybnik
57	Kalety	S. S. z odp. udz.	Rybnik
58	Szczygłowice	S. S. „Jedność” z odp. udz.	Lubliniec
Okrag Warszawa			
59	Dębiny	S. S. „Snop” z odp. udz.	Pułtusk
60	Grabowiec	S. S. „Nadnarwianka” z odp. udz.	Pułtusk
61	Myszkówiec—Szczuczyn	S. S. „Zgoda” z odp. udz.	Pułtusk
62	Obryte	S. S. z odp. udz.	Pułtusk
63	Ochódno	S. S. „Przyszłość” z odp. udz.	Pułtusk
Okrag Wilno			
64	Darguże	S. S. „Saule” z odp. udz.	Wilno
65	Jaszuny	S. S. „W jedności Siła” z odp. udz.	Wilno
66	Rudnia	Lit. S. S. „Saltinis” z odp. udz.	Wilno
67	Tarakańce	S. S. „Zjednoczenie” z odp. udz.	Wilno

L. p.	Miejscowość	Nazwa spółdzielni	Powiat
	Okrąg Włodawa—Lubartów		
68	Biała	S. S. „Jedność” z odp. udz.	Włodawa
69	Krasówka	S. S. „Siew” z odp. udz.	Włodawa
	Okrąg Zamość—Krasnystaw— Biłgoraj		
70	Borowiec	S. S. z odp. udz.	Biłgoraj
71	Krasnystaw	S. S. Kominiarskie z odp. udz.	Krasnystaw
72	Krasnystaw	S. S. „Jedność” z odp. udz.	Krasnystaw
73	Osuchy	S. S. „Przyszłość” z odp. udz.	Biłgoraj
74	Sąsiadka	S. S. z odp. udz.	Zamość
75	Zamość	Chrz. S. Skóra - Konfekcja - Manufaktura z odp. udz.	Zamość
	Księgarskie		
76	Warszawa	Warsz. Sp. Księg. z odp. udz.	Warszawa

ZE ZWIĄZKU

Terminy dorocznych zjazdów okręgowych

1 maja. Ciechanów, Kutno, Lida, Poznań, Rzeszów, Wieluń.

8 maja. Białystok, Brześć, Garwolin, Katowice, Końskie, Kraków, Kraśnik, Wilno, Zamość.

15 maja. Baranowice, Chełm, Grodno, Hrubieszów, Kalisz, (przesunięty z dn. 1 maja), Kielce, Krasnystaw, Lubartów, Pińsk, Piotrków, Warszawa.

22 maja. Biłgoraj, Częstochowa, Krosno, Lublin, Łuck, Miechów, Ostrowiec, Siedlce, Włodawa.

Doroczne zjazdy okręgowe

W związku z punktem 4-ym porządku obrad dorocznych zjazdów okręgowych przewidującym ustalenie kandydatów do Rady Nadzorczej Związku, poniżej zamieszczamy obowiązujący regulamin

w tej sprawie. Listę członków Rady i ich zastępców, których kadencja kończy się w terminie Zjazdu 1938 r. oraz listę członków, których kadencja trwa nadal, podaliśmy na str. 9-ej.

Regulamin w sprawie układania list kandydatów na członków Rady Nadz. „Społem” Zw. Sp. Sp. R. P.

1) Rada Nadzorcza Związku ustala przed zjazdami dorocznymi okręgowymi przedstawicieli spółdzielni nazwiska ustępujących w danym roku członków Rady, a Zarząd Związku komunikuje nazwiska (z wymienieniem okręgu i spółdzielni, z których ustępujący pochodzą) oraz podaje radom do wiadomości

nazwiska pozostających w Radzie członków.

2) Zjazdy doroczne okręgowe przedstawicieli spółdzielni wystawiają kandydatów na członków Rady Nadzorczej, przy czym każdy zjazd może wystawić ze swego okręgu jednego kandydata, a ponadto dodatkowo jednego

kandydata na każde zaczęte 10.000 członków spółdzielni danego okręgu. Pozostałych kandydatów można wysunąć z innych okręgów, bądź spośród ustępujących z Rady członków. W razie ustępowania wszystkich członków Rady Nadzorczej Związku liczba kandydatów proponowanych przez zjazdy okręgowe może być podwojona.

3) Nazwiska kandydatów, wystawionych przez zjazdy doroczne okręgowe przedstawicieli spółdzielni, powinny być podane listownie Zarządowi Związku najpóźniej na tydzień przed zjazdem pełnomocników Związku. O ile by zgłoszona Zarządowi Związku lista kandydatów zawierała więcej nazwisk, aniżeli danemu okręgowi przysługuje w myśl przepisów p. 2 niniejszego regulaminu, wówczas przy ustalaniu przez Zarząd Związku właściwej liczby kandydatów obowiązywać będzie kolejność ich przedstawienia.

4) Nad podstawie podanych Zarządowi przez zjazdy doroczne okręgowe przedstawicieli spółdzielni kandydatur komisja wyborcza ustala pojedynczą listę kandydatów na członków Rady i zastępców, na której przy nazwisku każ-

dego kandydata powinien być wymieniony okrąg i spółdzielnia, do których on należy. Odbitki listy ustalonej przez komisję wyborczą służą jako karty głosowania delegatów na zjazd pełnomocników z prawem robienia na nich indywidualnych zmian.

5) Komisja wyborcza składa się: z prezesów (lub delegatów) rad okręgowych oraz prezesów (lub delegatów) rad nadzorczych związków okręgowych 10 najliczniejszych okręgów, 5 prezesów (lub delegatów) rad okręgowych pozostałych okręgów, wyznaczonych drogą losowania na wiosennym posiedzeniu Rady Nadzorczej Związku, oraz członków prezydium Rady Nadzorczej. Do komisji wchodzi również Zarząd Związku z głosem doradczym.

Komisja wyborcza obraduje pod przewodnictwem wybranego przez siebie przewodniczącego. Dla prawomocności uchwał potrzebna jest obecność co najmniej 12 członków komisji.

6) Liczby członków w spółdzielni w okręgach przyjmuje się z ostatniej drukowanej statystyki spółdzielni związkowych.

Drożdżownia spółdzielcza

Rosnące od wielu lat zapotrzebowanie na drożdże w sklepach spółdzielczych spowodowało konieczność uruchomienia własnej drożdżowni Związku „Społem”. Ministerstwo Skarbu przychyliło się do

petycji Związku „Społem”, udzielając w dn. 14 kwietnia r. b. koncesji na otwarcie drożdżowni na terenie C. O. P. Związek przystępuje do uruchomienia wytwórni drożdży w Kielcach.

PORADNIK DLA NOWYCH SPÓŁDZIELNI

Wydział rewizyjny

Z trzech wydziałów, jakie wylania z siebie rada nadzorcza, najbardziej czynnym powinien być wydział rewizyjny. Tłumaczy się to tym, że zarówno ustawa o spółdzielniach, jak i obowiązujący statut domagają się w sposób wyraźny, aby rada kontrolowała gospo-

darke zarządu. Poza tym wszystkie protokoły lustracyjne, które przecież odczytywane są na walnych zgromadzeniach, podkreślają specjalnie niedomagania wydziałów rewizyjnych, żądając usprawnienia ich pracy. Nic więc dziwnego, że świadomość potrzeby kon-

troli przenika stopniowo do szerokich mas spółdzielczych i coraz częściej się zdarza, że walne zgromadzenia domagają się, aby wydziały rewizyjne wypełniały należycie swoje obowiązki.

Nie znaczy to jednak, aby już we wszystkich spółdzielniach sprawa kontroli zarządu została całkowicie rozwiązana. Mamy, niestety, pod tym względem jeszcze niedociągnięcia, których przyczyna leży albo w niedbalstwie rady, albo w nieumiejętności a raczej braku zaufania we własne siły członków komisji rewizyjnej. Niedbalstwachami zajmować się tutaj nie będziemy, gdyż bardzo trudno trafić do ich sumień, jest więc na nich jedyna rada: nie wybierać ich do władz spółdzielni, względnie jak najszybciej stamtąd usuwać. Pozostaje do omówienia ta druga przyczyna niedociągnięć. Zastanówmy się przede wszystkim, czy nasz przeciętny chłop względnie robotnik, posiadający bardzo skromne wykształcenie ogólne (kilka oddziałów szkoły powszechnej) — może podjąć się kontroli gospodarki małej spółdzielni? Jeden z przeciwników naszego ruchu na jakimś zebraniu, starając się osłabić zapał organizatorów spółdzielni, wypowiedział się mniej więcej w sposób następujący: „To jest wierutne głupstwo i nikt w to nie uwierzy, aby prosty chłop mógł kontrolować jakieś tam książki. Szkoda gadać — i tak rozkradną spółdzielnię i na marne pójdą wasze pieniądze”.

W rzeczywistości sprawa przedstawia się zupełnie inaczej. Dzięki naszej sprawnej kontroli i organizacji — pomijając już nawet fakt, że w ruchu naszym jest bardzo dużo ludzi wyjątkowo uczciwych — nadużyć w spółdzielczości jest procentowo mniej niż w podobnych przedsiębiorstwach prywatnych. W tych zaś spółdzielniach, gdzie takie nadużycia się zdarzają, prawie nigdzie nie mają one charakteru wyrafinowanych oszustw. Ot, po prostu skarbnik „pożyczył” sobie kilkadziesiąt złotych, albo sklepowy „zatrzymał” pewną ilość gotówki, względnie pobiera za towary wyższe ceny niż ustalone. To jest

najbardziej rozpowszechniony rodzaj nadużyć, bowiem inne zdarzają się stosunkowo rzadko.

Czy w tym wypadku trzeba kończyć specjalne szkoły handlowe, aby stwierdzić tego rodzaju nieporządki? Tu potrzeba wyłącznie staranności i prawdziwego zainteresowania sprawami spółdzielni. Oczywiście konieczne jest również czytanie systematyczne „Społem” oraz udział w kursach dla wydziałów rewizyjnych, które tak często organizują rady okręgowe, co pozwoli na zdobycie najniezbędniejszych fachowych wiadomości.

Przed wszystkim do obowiązków wydziału rewizyjnego należy:

- a) kontrola kasy;
- b) kontrola sklepu;
- c) kontrola wszystkich innych ksiąg;
- d) kontrola celowości kosztów handlowych i zgodności ich z budżetem;
- e) kontrola bilansów kwartalnych i rocznych.

Zacznijmy od omówienia kasy, której kontrola jest bardzo ważna a stosunkowo najłatwiejsza.

Kontrola kasy powinna być przeprowadzana *zawsze w dniu 31 grudnia* i w czasie sporządzania bilansów kwartalnych, a oprócz tego przynajmniej raz na miesiąc w terminach niezapowiedzianych. Kontrola kasy przez wydział rewizyjny, szczególnie w nowych spółdzielniach, ma duże znaczenie i wychowawcze i praktyczne, to też nie należy jej zaniedbywać.

Czynności związane z rewizją kasy powinny obejmować następujące sprawy:

P. 1. czy wszystkie wpłaty (utargi, pożyczki, udziały) zostały wciągnięte do kwitariusza przychodowego i wpisane do książki kasowej (strona lewa);

P. 2 czy wszystkie pozycje rozchodowe poparte są odpowiednimi i wiarygodnymi dokumentami;

P. 3 czy w sumowaniu książki kasowej nie ma błędów i czy jest ono zgodne z sumowaniem Dziennika Głównego. Omówmy teraz w kilku zdaniach wyszczególnione wyżej sprawy.

Do p. 1. Wbrew temu, co się w niektó-

rych spółdzielniach jeszcze tu i ówdzie praktykuje, wydział rewizyjny musi kategorycznie domagać się, aby każda pożyczka, zaciągnięta nawet na jeden dzień, była przychodowana do kasy. Może wydać się to komuś zbyt dużą biurokracją, smutne jednak doświadczenia wielu spółdzielni wymownie potwierdzają, że jest to nieodzowna konieczność, której lekceważenie przynosi zawsze złe następstwa. Należy również przestrzegać, aby wszystkie rozrachunki skarbnika ze sklepowym czy gospodarzem były jak najszybciej likwidowane, ponieważ przeleknięcie tych spraw przyczynia się tylko do nieporozumień.

Do p. 2. Jeżeli spółdzielnia kupuje towary w Związku, to na każdą wpłatę otrzymuje specjalne pokwitowanie, które jedynie (nie rachunek) może stanowić dowód rozchodowy. Rachunek firmy prywatnej tylko wówczas może być rozchodowany z kasy, gdy znajduje się na nim pieczętka względnie napis: „zapłacono”. Brak takiego napisu świadczy, że rachunek nie został opłacony gotówką w momencie dokonywania kupna. Każda inna wypłata, jak: pensja sklepowemu, zwrot pożyczki, czy udziału musi być poparta podpisem osoby, która miała prawo podjąć powyższą sumę. Jeżeli członek wycofuje cały udział, obowiązany jest zwrócić książeczkę członkowską, którą należy dołączyć wówczas do dowodu rozchodowego.

Wpłaty na P. K. O., do urzędów skarbowych i innych muszą być również poparte odpowiednimi dowodami.

Tłumaczenie się (co się czasami zdarza), że ktoś wpłacił do Związku na P. K. O. lub wykupił weksel, a „zapomniano” mu wydać dowodu, jest z zasady nieprawdziwe. Tłumaczenia podobnego nie może więc wydział rewizyjny przyjmować pod uwagę i pozycja taka musi być traktowana, jako brak w kasie.

Do p. 4. W razie, gdy sumowanie książki kasowej jest niezgodne z Dziennikiem, obydwie te książki muszą być z sobą dokładnie sprawdzone. Na sumowanie należy zwracać baczną uwagę, ponieważ nieraz zdarzają się tutaj błędy.

Rewizję kasy należy zakończyć protokołem, który mniej więcej powinien wyglądać w sposób następujący:

„Obliczenie kasy, dokonane w dniu 31 marca 1938 r. przez członków wydziału rewizyjnego — stwierdziło co następuje:

do dnia 31 marca (ostatnia pozycja zł. 50,— Nr. kw. 106) wpłynęło do kasy	zł. 7.156,30
do dnia 31 marca (ost. poz. zł. 65,— Nr. kw. 74) rozchod. z kasy	„ 6.940,20
powinno pozostać w kasie w dn.	31.3.38 r. zł. 216,10
Skarbnik okazał gotówką zł. 186,10	
„ „ kwit tym. gosp. 30.—	„ 216,10

Wobec powyższego wydział rewizyjny stwierdza, że okazana gotówka i kwit tymczasowy są zgodne z pozostałością (saldem), jakie wykazuje książka kasowa”.

Podpisy członków wydziału rewizyjnego:

Podpis skarbnika:

Protokół taki powinien być od razu na miejscu wpisany do księgi protokołów wydziału rewizyjnego, względnie (w ostatecznym wypadku) do książki kasowej.

Oczywiście jeżeli został stwierdzony brak gotówki, to w protokole należy stwierdzić jego wysokość, polecając jednocześnie skarbnikowi wpłacenie odpowiedniej sumy. Zaznaczyć należy, że wydział rewizyjny nie powinien zadowolnić się oświadczeniem skarbnika, że gotówka znajduje się w porządku, ale musi żądać jej okazania. Należy zwracać uwagę, czy nie zachodzą w ciągu roku takie wypadki, że towar nabywany jest na kredyt, wówczas kiedy książka kasowa wykazuje pozostałość odpowiedniej ilości gotówki. Wydział rewizyjny powinien żądać, aby skarbnik przechowywał pieniądze spółdzielni, w specjalnie na ten cel nabytej małej kasetce żelaznej. Ponieważ koszt takiej kasetki jest niewielki (już od 25 zł.), każda spółdzielnia powinna bezwzględnie ją nabyć.

B. Paździor

PRACE ORGANIZACYJNE I PROPAGANDOWE

Działalność rad okręgowych w 1937 r.

Działalność rad okręgowych i wszystkich współpracujących z radami lokalnych czynników spółdzielczych (oddziałów Związku „Społem”, lustratorów) w roku ubiegłym była zadowalająca, w głównych działach pracy o wiele przewyższająca rezultaty lat poprzednich. Jednak w funkcjonowaniu tego naszego samorządu spółdzielczego okazują się zahamowania, świadczące o niedostatecznym zmontowaniu aparatu organizacyjnego i biurowego rad okręgowych. Nawiązanie już w roku 1938 częstego i regularnego kontaktu między Centralą Związku i radami okręgowymi przez wydawanie comiesięcznego biuletynu informacyjnego dla rad okręgowych powinno się przyczynić do całkowitego usprawnienia działalności rad.

STAN ORGANIZACYJNY

Z powodu zagęszczania się sieci spółdzielni, otwierania nowych składnic i oddziałów Związku „Społem” zachodzi konieczność powoływania nowych okręgów i nowych rad okręgowych. W roku ubiegłym powstały 3 nowe rady okręgowe. Przede wszystkim nastąpił podział wielkiego okręgu warszawskiego przez wydzielenie w roku 1937 okręgu garwolińskiego, a w roku 1938 także okręgu ciechanowskiego. Rada okręgowa w Garwolinie ukonstytuowała się dopiero w roku bieżącym, to też dane z tego okręgu za rok ubiegły są skąpe. W środkowej Małopolsce powstał od razu wielki, bo liczący blisko setkę spółdzielni młodych, i bardzo żywotny okrąg rzeszowski. Rada okręgowa w Katowicach obecnie działa tylko na terenie Górnego Śląska, zaś opiekę nad Śląskiem Cieszyńskim i Żywiecczyną objęła nowoorganizowana rada okręgowa w Białej koło Bielska.

W ten sposób ilość rad okręgowych do końca 1937 roku wzrosła do 39, w tym komisja propagandowa Związku Piotr-

kowsko - Opoczyńskiego w dalszym ciągu spełnia funkcje rady okręgowej.

Przez powiększenie ilości okręgów wzrosła liczba członków rad okręgowych, wybranych na zjazdach okręgowych, z 362 do 393. Tak jak i w roku poprzednim, przeciętnie w jednej radzie jest 10 członków z wyboru, chociaż w poszczególnych radach liczba radnych waha się od 6 (Wieluń) do 13 (Wilno). Poza tym z głosem decydującym wchodzi do rad członkowie rady nadzorczej Związku „Społem”, a z głosem doradczym kierownicy oddziałów, lustratorzy oraz przedstawiciele Związku Pracowników Spółdzielczych, Ligi Kooperatystek i innych współdziałających z radami instytucji społecznych.

Funkcjonowanie aparatu rad okręgowych — niestety — osłabło. Przeciętna na jedną radę liczba posiedzeń plenarnych z 4 w roku 1936 spadła w roku ubiegłym do 3,5 rocznie. Częstotliwość posiedzeń prezydium spadła z 8 do 7,5. Tymczasem wzmożone potrzeby terenu wymagałyby regularnych, comiesięcznych narad prezydium, do czego zresztą zobowiązuje regulamin rad okręgowych. Ilość posiedzeń komisji rewizyjnych co prawda wzrosła z 59 do 74, ale jeszcze połowa rad nie przystąpiła do kontrolowania majątku Związku w oddziałach i składnicach.

Wszystkie rady mają sekretarzy-funkcjonariuszy. 27 otrzymywało wynagrodzenia od 10 do 60 zł. miesięcznie za kilka godzin pracy tygodniowo. Przeciętne wynagrodzenie sekretarza w roku ubiegłym wynosiło 23 zł. miesięcznie i utrzymywało się na poziomie roku poprzedniego. Dwum spośród wymienionych płatnych funkcjonariuszy uzupełniają pobory hurtownie (w Łodzi i w Biłgoraju), co umożliwia tym ludziom poświęcenie się całkowite pracom organizacyjnym i kształceniowym w okręgu.

Zauważyć się daje brak systematyczności w pracach większości funkcyjariuszów rad. Na przykład w dalszym ciągu nie prowadzona jest kronika czynności na terenie okręgu. Wpływa to ujemnie na funkcjonowanie instytucji delegatów rejonowych, i stwarza luki w sprawozdaniach rad. Organizowany w roku bieżącym wakacyjny kurs spółdzielczy dla sekretarzy - funkcyjariuszy rad okręgowych ma wdrożyć ich w ciążące na nich obowiązki.

Mimo powiększenia ilości rad okręgowych, liczba delegatów rejonowych spadła z 223 do 218. Niektóre rady w ogóle zaniechały podziału okręgu na rejony. Oczywiście jest to skutek braku łączności prezydiów rad z delegatami, przez co instytucja delegatów okazała się na niektórych terenach jakby zbędną.

DZIAŁALNOŚĆ RAD OKRĘGOWYCH

Prawie cała energia rad okręgowych i miejscowych odpowiedzialnych pracowników Związku musiała być poświęcona nowym i nowoorganizującym się spółdzielniom. Na żądanie różnych instytucji potrzeba było wyjeżdżać na kursy dla organizatorów spółdzielni, potrzeba było prowadzić kursy dla tysięcy

nowych w naszym ruchu ludzi: pracowników, członków władz młodych spółdzielni, potrzeba było udzielać rad i wskazówek przy zapoczątkowywaniu działalności organizacyjnej, gospodarczej i przy zakładaniu rachunkowości.

Rady okręgowe wykazują, że posiadały w ewidencji 346 spółdzielni zorganizowanych w roku 1937 i 220 spółdzielni w organizacji. Są to liczby o 43 i 56 większe od liczby z roku 1936. Ponieważ rada okręgowa opiniuje każdą spółdzielnię wobec Związku przed zarejestrowaniem jej w sądzie, a ponadto na każdym zgromadzeniu założycielskim musi być lustrator lub przedstawiciel rady, i w dodatku wielu organizatorów potrzebowało na miejscu rad i wskazówek, wyjazdy przedstawicieli rad muszą być z konieczności coraz częstsze. Niezależnie od organizacyjnych wizytacji lustratorów, członkowie rad w roku ubiegłym wyjeżdżali do spółdzielni niezwiązkowych 239 razy i do spółdzielni związkowych 319 razy. Ogółem więc odbyli 558 wizytacji, tj. o 134 wizytacji więcej niż w roku 1936.

Największy jednak postęp widzimy w pracy kształceniowej, co uwidocznia poniższa tabelka:

Statystyka kursów w roku 1937

Przeznaczenie kursów	I l o ś ć			Dni wykładowych			Uczestników		
	1936 rok	1937 rok	Stos. %	1936 rok	1937 rok	stos. %	1936 rok	1937 rok	Stos. %
dla władz spółdzielni	33	13	— 60,6	47	15	— 68,1		450	
dla pracowników spółdzielni	21	36	+ 71,4	29	93	+ 241,4	2346	1176	
dla rachmistrzów	17	20	+ 17,6	76	94	+ 23,7		430	
dla władz i pracowników	9	34	+ 227,8	19	47	+ 147,4		1046	
dla organizatorów	15	31	+ 106,7	49	123	+ 151,0	602	1080	+ 79,4
dla działaczy robotniczych	2	6	+ 200,0	6	14	+ 133,3	79	237	+ 200,0
dla ludności i młodzieży wiejskiej	25	36	+ 44,0	64	72	+ 12,5	1278	1530	+ 19,7
dla nauczycielstwa	20	30	—	47	40	— 14,9	773	1566	+ 102,5
dla uczniów szkół	8	8	+ 50,0	28	21	— 25,0	266	395	+ 48,6
różne (akademy, junacy, harcerstwo, strzelcy, rezerwiści)	5	28	+ 460,0	8	87	+ 987,0	256	1213	+ 329,0
Razem kursów	155	242	+ 56,1	373	606	+ 62,4	5600	9123	+ 63,0
Konferencji kształceniowych	87	113	+ 29,9	87	113	+ 29,9	2987	4623	+ 54,8
Ogółem	242	355	+ 46,7	460	719	+ 56,3	8587	13746	+ 60,1

Statystyka powyższa nie obejmuje wakacyjnych kursów spółdzielczych i kursów organizowanych przez Ligę Kooperatystek.

Cyfry podane pozwalają stwierdzić co następuje: Wzmogła się spółdzielcza praca kształceniowa na terenie robotniczym, choć jeszcze w niedostatecznym stopniu, powiększyliśmy w dwójnasób liczbę kursów dla organizatorów spółdzielni, objęliśmy swoim oddziaływaniem nowe elementy ludzkie, jak akademicy, harcerstwo, rezerwiści, strzelcy, Ogółem kursów i konferencji było 355, tj. o 47% więcej niż w roku poprzednim. Przeciętny czas trwania kursu również jest nieco większy. Zwłaszcza bardzo znacznie przybyło kursów trzy-, cztero- i dziesięciodniowych. Przeciętnie jeden kurs trwa: w roku 1936 — 2,4 dnia, zaś w roku 1937 — 2,5 dnia. Przeciętną trwania kursu obniżyły kursy dla nauczycielstwa i młodzieży szkolnej, które to kursy z powodu niemożności uzyskania przez uczestników urlopów od władz szkolnych, mogły odbywać się tylko w dni świąteczne. Napływ uczestników na kursy i konferencje jest coraz większy. Przeszkoliliśmy w roku ubiegłym aż 13746 osób. Przeciętnie na kursie było 38 osób (w roku 1936 — 36), a na konferencji 41 osób.

Wykładowcami na kursach i konferencjach byli przeważnie fachowcy: instruktorzy, lustratorzy, kierownicy oddziałów i spółdzielni. Organizacją kursów, poza radami okręgowymi, zajmowały się następujące instytucje (kolejność według ilości zorganizowanych kursów): „Wici”, „Siew”, Okręgowe Tow. O. i K. R., Związek Nauczycielstwa Polskiego, Związki Zawodowe, Tow. Uniw. Rob., Biały Krzyż, Junackie Hufce Pracy, Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży, Straż Przednia, Związek Harcerstwa Polskiego, Związek Strzelecki, Związek Rezerwistów, Koło Gospodyń Wiejskich.

Działalność propagandowa nie dorównywa akcji kursowej. Oto porównanie ilości wygłoszonych odczytów:

	Rok 1936	Rok 1937
w spółdzielniach	173	189
w szkołach	57	29
w innych instytucjach	194	207
R a z e m	424	425

Zatem tylko 1 odczyt spółdzielczy więcej. Uderza spadek wystąpień odczytowych na terenie szkolnym. Mimo zaabsorbowania działaczy spółdzielczych robotą kształceniową propaganda za pomocą odczytów w spółdzielniach, w szkołach, a zwłaszcza w organizacjach robotniczych musi ulec znacznemu natężeniu. Wymaga tego konieczność werbunku nowych członków i oddziaływania wychowawczego na młodzież szkolną, dla której kursy tylko w rzadkich wypadkach (klasy starsze gimnazjów i licea) mogą być organizowane. Ułatwienie w tej pracy rady okręgowe znajdują w przeżroczach na taśmie i gotowych objaśnieniach do przeżroczy, ujętych w formę zajmującej pogadanki.

W innych formach pracy rady okręgowe — niestety — nie wykazały postępu. Na przykład tak ważna sprawa, jak obsyłanie walnych zgromadzeń, uległa częściowemu zaniedbaniu. Przedstawiciele rad byli obecni tylko na 561 zgromadzeniach walnych spółdzielni, kiedy w roku poprzednim byli na 642 zgromadzeniach. A przecież ilość spółdzielni znacznie wzrosła i nowe spółdzielnie tym bardziej potrzebują pomocy w prowadzeniu obrad i w wytworzeniu należytej atmosfery na zgromadzeniu. Bez wątpienia jest to wina funkcjonariuszy rad, którzy nie postarali się o ewidencję zgromadzeń i nie wysłali do delegatów rejonowych odpowiednich poleceń, a może nie mają wiadomości o obsłużonych przez delegatów zgromadzeniach, boć przecież nie prowadzą kroniki czynności.

Z innych prac rad okręgowych należy wymienić: Wszystkie prawie rady współpracowały z Ligą Kooperatystek przy organizowaniu odczytów, kursów i pokazów użytkowania produkcji spółdziel-

Działalność rad okręgowych w roku 1937

L. porządk.	RADA OKRĘGOWA	Członkowie Rady z wyboru			Ilość posiedzeń			Wynagrodz. sekre-tarza	Ilość obsłużonych przez radę okr.					Kursy			Konfer. lokalne		Nowych spółdz.		Liczba tomów biblioteki	Ilość osób korzyst. z pom. w nauce	FUNDUSZE RAD OKRĘGOWYCH			Saldo na 31. XII. 1937 r.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
		Ilość rejonów	plenarn.	prezyd.	komisji	Wizyt. sp. związ.	W sp.		w róż. inst.	w szk.	Ilość	Czas trwa- nia (dni)	ucześn.	Ilość	obec- nych	zorgan.	w org.	Saldo na 1. I. 1937 r.	Wpływy	Wydatki																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
																							złoty ch																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																									
1	Baranowice	11	4	3	5	1 bezpl.	13	11	14	—	—	—	—	2	12	65	1	33	10	33	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2	136	2	2</

czej. Rady okręgowe w dzielnicach uprzemysłowionych zwoływały konferencje działaczy robotniczych w sprawie skierowywania oszczędności świata pracy do Banku „Społem”. Prawie wszystkie rady zasiłały miejscową prasę w artykuły i notatki treści spółdzielczej. Szereg rad zorganizowało wycieczki spółdzielców do zakładów wytwórczych Związku „Społem” w Kielcach i Włocławku, a rada okręgowa w Białej nawet urządziła wycieczkę do spółdzielni polskich w Czechosłowacji. Rady inicjowały, instruowały, a często i urządziły obchody Dnia Spółdzielczości. 20 rad udzieliło pomocy finansowej 111 osobom kształcącym się na różnego rodzaju kursach. Werbunek uczestników na wakacyjne kursy spółdzielcze odbywał się przy wydatnej pomocy rad okręgowych. Członkowie rady okręgowej w Łodzi wygłosili przez tamtejszą rozgłośnię radiową 5 pogadanek spółdzielczych. Audycje spółdzielcze nadawane były też z rozgłośni warszawskiej na całą Polskę.

Biblioteki przy radach okręgowych powiększyły swój stan posiadania z 4926 tomów w roku 1936 do 5090 tomów w roku ubiegłym. Dopiero w roku bieżącym dokompletowane są te biblioteki na koszt Wydziału Lustracyjnego. Czytelnictwo książek spółdzielczych w dalszym ciągu jest bardzo słabe. Chcąc z książką spółdzielczą dotrzeć do poszczególnych miejscowości i organizacji, rady w Będzinie i Chełmie utworzyły po kilka kompletów biblioteczek wędrownych.

SRODKI FINANSOWE

Na 39 rad okręgowych 21 pobiera składkę od spółdzielni w wysokości 50 groszy od tysiąca złotych obrotu. Rady w Biłgoraju, Baranowiczach, Hrubieszowie, Krasnymstawie, Łomży i Zamościu pobierają 1 promille, w Chełmie i Lublinie najmniejsze spółdzielnie płacą 50 groszy, a większe — 1 złoty od tysiąca obrotu, natomiast w Ostrowcu i w Siedlcach jest odwrotnie — mniejsze płacą 1 zł, a większe 50 groszy. W Wil-

nie obowiązuje 60 groszy, a w Warszawie tylko 25 groszy. W Poznaniu określono składkę w wysokości 10% składki lustracyjnej, co wynosi dla mniejszych spółdzielni tyle, co w Warszawie. Rady we Lwowie i Łodzi otrzymują od spółdzielni opłaty ryczałtowe. Rada grodzieńska żyje kosztem rady białostockiej. Rady w Krasnymstawie, Lubartowie i Piotrkowie pokrywają dotychczas swoje wydatki z kasy związków okręgowych. Rada w Rzeszowie nie zdążyła jeszcze ściągnąć składek i otrzymała pewną sumę z rady krakowskiej.

Zestawienie kasowe wszystkich rad okręgowych przedstawia się jak następuje:

	Wpływy.	
	1936 r.	1937 r.
Składki spółdzielni . . .	30.222.87	38.370.51
Zwroty kosztów z Wydziału Lustracyjnego . . .		4 815.09
Zwrot pożyczek		143.90
Inne zwroty	7.363.13	1.390.22
% od lokat		264.69
Różne wpływy	5.107.91	3.669.87
	42.693.91	48.654.28
Pozostałość z poprzedniego roku	20.764.49	19.069.98
	63.458.40	67.724.26

	Wydatki.	
	1936 rok	1937 rok
Koszty posiedzeń	4.421.32	3 964.20
Wynagrodzenie sekretarzy	6.961.96	8.881.40
Koszty kancelaryjne	1.861.95	2,091.71
Koszty zjazdu rad okręgowych		1.803.01
Kursy, konferencje	7.812.80	6.835.22
Wyjazdy do spółdzielni związkowych	9.554.17	6.058.14
Wyjazdy do spółdzielni niezwiązkowych		4.691.03
Pomoc w nauce	691.80	2.389.09
Propaganda drukiem	2.019.50	1.818.96
Prenumerata pism i kupno książek	2.500.04	3.238.00
Dzień Spółdzielczości		1.831.81
Pożyczki	8.564.88	1.762.73
Różne wydatki		2.378.50
	44.388.42	47.743.80
Pozostałość na rok następny	19.069.98	19.980.46
	63.458.40	67.724.26

Ogólna suma składek od spółdzielni wzrosła, gdyż zwiększyła się ilość spółdzielni i wzrosły obroty. Wydział Lustracyjny zwracał radom koszty wyjazdów do spółdzielni niezwiązanych, koszty kursów dla organizatorów i działaczy robotniczych.

Wydatki administracyjne (koszty posiedzeń, wynagrodzenie sekretarzy, kosz-

ty kancelaryjne, koszty zjazdu rad okr.) wyniosły zł 16.740.32, tj. 35% wszystkich wydatków (powinno być najwyżej 33%). Poza tym wzrosły wydatki kształceniowe i koszty rozjazdów.

Pozostałość gotówki w większości rad przechowywana jest w Banku „Społem”.

J. Dominko

Czas pomyśleć o Dniu Spółdzielczości

Wszyscy chyba zdajemy sobie sprawę, jak ważnym momentem dla propagandy naszego ruchu, zjednania nowych zwolenników, wykazania osiągniętych rezultatów jest Święto Spółdzielczości. To też zarządy i władze spółdzielni winny już teraz pomyśleć o tym, aby okazji tej nie zmarnować i aby Dzień Spółdzielczości mógł się stać gorącym i mocnym apelem do miejscowego społeczeństwa.

Ważnym momentem w każdej miejscowości powinna stać się uroczysta akademia. Przy układaniu jej programu trzeba pamiętać, że zbyt długie przemówienia i odczyty nużą i że do ogółu ludzi silniej przemawiają argumenty uczuciowe, wzrokowe, ujęte w tę czy inną formę artystyczną, niż czysto rozumowe. Dlatego to miejscowy komitet obchodu Dnia Spółdzielczości powinien już teraz zacząć myśleć na serio o części artystycznej programu. Czasu bynajmniej nie pozostało za dużo, gdyż wszelkiego rodzaju produkcje artystyczne tylko wtedy wytwarzają należyty nastrój i spełniają swą właściwą rolę, gdy są starannie przygotowane.

Przy obmyślaniu części artystycznej spółdzielnia może pójść dwojaką drogą: zdecydować się na zagranie komedijki lub widowiska o treści spółdzielczej czy społecznej, albo też przygotować szereg pieśni, deklamacji i jedną lub parę krótkich inscenizacji, które wplecione do ogólnej uroczystości, przyczynią się do podniesienia nastroju i urozmaicenia akademii. Do pracy tej należy wciągnąć w miarę możliwości orga-

nizację społeczne, koła młodzieży, koło Ligi Kooperatystek. Można też porozumieć się z miejscową szkołą powszechną lub średnią, której młodzież, często-króć zgrupowana w spółdzielni uczniowskiej, może przygotować komedijkę lub inscenizację na obchód. Współpraca taka jest tym cenniejsza, że rodzice i krewni występujących w widowisku dzieci są żywo zainteresowani obchodem i specjalnie chętnie nań przychodzą.

Jeżeli akademia nasza ma być ożywiona śpiewami, deklamacjami indywidualną i zespołową, lub krótkimi inscenizacjami, materiału szukać doń należy w dwóch zbiorach, wydanych przez Związek „Społem”: „*Idzie nowy czas*” i „*Wszyscy na front spółdzielczy*”. Czasami też można samemu przygotować piękną inscenizację, rozbijając na parę głosów jakiś wybrany urywek prozy lub utwór wierszowany. Dekoracje do widowisk tego typu robimy zazwyczaj bardzo proste: ot, jakiś jeden charakterystyczny przedmiot wskazujący, gdzie akcja się odbywa, lub po prostu umajona zielenia i ozdobiona materiałem tęczowym sala.

Przy dobieraniu punktów programu należy dwie rzeczy mieć na względzie. Po pierwsze program nie może być monotony a więc po pieśni powinna następować deklamacja, po numerze humorystycznym i wesołym — nastrojowy itp. Po drugie spółdzielnia powinna sobie zdać sprawę, na co pragnie położyć nacisk: czy nakłonić słuchaczy do zapisywania się do spółdzielni, czy wzmóc ich wierność spółdzielczą, czy

może wskazać im szkodliwe strony kredytu. Wiersze i inscenizacje należy dobrać pod tym kątem.

Co się tyczy komedijek, Związek „Społem” ma ich kilka do ofiarowania. Z najnowszych wydawnictw, które wymagają prostych dekoracji i 11 osób przedstawiających, wymienić należy „Artykuł 124” J. Dowżyka. Nie trudny również do odegrania i bardzo odpowiedni na teren wiejski jest obrazek „Kto zwycięży” M. Pietrzaka (ze śpiewami i tańcami). Raczej na teren miejski nadają się dwie obyczajowe sztuki: Z. Wojnarowskiej: „W siódlach Judasza” (zwalczające kredyt) i „Noc”.

Zespoły rozporządzające reżyserem mającym pewną praktykę w wystawianiu widowisk, mogą się pokusić o zagranie „Pochodu” K. A. Czyżowskiego.

Utwór ten wymaga jednak kilkudziesięciu aktorów i dużej sali lub lepiej jeszcze — placu.

Poza przedstawieniami czysto społecznymi można na obchodzie zorganizować widowisko społeczne, jak np. fragmenty „Ludzi bezdomnych” Żeromskiego w opracowaniu J. Turowiczówny i tej samej autorki „Pieśń o ziemi i pracy” (odpowiedniejsze dla wsi) oraz „Praca w mieście” (dla miasta).

Z utworów scenicznych dla młodzieży wymienić tu należy „Piratów” H. Dobrowolskiej — komedijki urozmaiconej licznymi wierszami, piosenkami i tańcami, oraz „O Jaśku, co się z Rokitą założył” M. Kownackiej (utwór z dwoma piosenkami spółdzielczymi, odpowiedni również na święto lasu i drzew).

PRZEPISY PRAWNE

K. Kakietek

Sporządzanie protestów weksli przez urzędy i agencje pocztowe

Rozporządzenie Min. Sprawiedliwości z 11.XII.1937 r. Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 623.

Wg. powyższego rozporządzenia urzędy i agencje pocztowe sporządzają protesty weksli we wszystkich miejscowościach województw: kieleckiego, krakowskiego, lubelskiego, łwowskiego, łódzkiego, pomorskiego, poznańskiego, stanisławowskiego, śląskiego, tarnopolskiego i warszawskiego, w pozostałych zaś województwach w tych miejscowościach,

w których ma siedzibę urząd lub agencja pocztowa oraz w tych, które są obsługiwane przez listonoszów wiejskich.

Urzędy i agencje pocztowe nadawcze tj. urzędy pocztowe miejsca zamieszkania posiadacza weksłu powinny na żądanie informować, czy w miejscowościach, w których ma być dokonany protest, znajduje się urząd lub agencja pocztowa (albo czy miejscowość ta jest obsługiwana przez listonosza wiejskiego).

Obniżenie składek ubezpieczeniowych

(Dz. Ust. R. P. Nr. 21 z 1938 r.)

Jak już pisaliśmy, składki w ubezpieczeniach społecznych zostały obniżone na okres od 1936 r. do 31.XII.1937 r. Na mocy powołanej ustawy z dn. 29.III.

1938 r. „obniżenie składek za ubezpieczenia emerytalne robotników i pracowników umysłowych oraz za ubezpieczenie od wypadków i chorób zawodowych utrzymuje się w mocy na okres od dn. 1.IX.1938 r. do dn. 31.III.1939 r.”

czyli, że za miesiące styczeń, luty i marzec 1938 r. winny być uiszczane składki normalne, a poczynając od 1.IV.

1938 r. przez cały rok obowiązują zmniejszone składki, czyli takie, jakie były płacone w grudniu 1937 r.

Wyjawienie majątku dłużnika

Przepisy Kodeksu Postępowania Cywilnego wprowadzają ważne postanowienia, ułatwiające egzekucję do majątku dłużnika, który majątek swój ukrywa. Jeżeli wierzyciel, posiadając prawomocny wyrok sądowy na dłużnika, skierował egzekucję do jego majątku ruchomego i jeżeli z protokołu zajęcia będzie wynikało, że z ruchomości tych należność w całości nie będzie zaspokojona, albo jeżeli okaże się, że nieruchomości są własnością innej osoby, a dłużnik jedynie je użytkuje, sąd na wniosek wierzyciela nakaże dłużnikowi złożenie wykazu swego majątku oraz przysięgi, że w wykazie tym niczego świadomie nie zataił, że wykaz jest prawdziwy i zupełny.

Wniosek o nakazanie dłużnikowi złożenia wykazu i przysięgi sąd rozpozna na posiedzeniu niejawnym, po wezwaniu i wysłuchaniu stron, jeżeli się stawia, a przysięgę odbierze po uprawomocnieniu się postanowienia.

W wezwaniu do dłużnika będzie wymieniona treść przepisów o skutkach niestawiennictwa oraz o skutkach złożenia wykazu lub przysięgi, tudzież o skutkach odmownej odpowiedzi na zadawane pytania.

Powyższe przepisy mają bardzo ważne znaczenie dla spółdzielni, które dochodzą swoich pretensji od odbiorców, co do których stanu majątkowego nie mają pewnych wiadomości.

Sprostowanie

W Nr 6 „Społem” na str. 23 w artykule pt. „Czy brak bilansu otwarcia lub zamknięcia przy badaniu ksiąg powoduje uznanie ksiąg rachunkowych za nieprawidłowe” umieściliśmy wywód prawny, przedrukowany z czasopisma „Orzecznictwo Buchalteryjno-Podatkowe”, oznaczając ten wywód, jako tezę

NTA (wyrok z dn. 12.I.1938 r. L. Rej. 6248/35). Jak się okazuje, nie jest to teza NTA, lecz streszczenie wyroku, opracowane przez redakcję wymienionego „Orzecznictwa Buch.-Podatkowego”, co niniejszym prostujemy.

Z t e r e n u

Z OKRĘGU BRZESKIEGO

W związku z zapoczątkowaną w grudniu r. ub. akcją szerzenia propagandy spółdzielczej na terenie garnizonu brzeskiego, w miesiącu lutym r. b. w niektórych świetlicach żołnierskich w Brześciu odbyły się wykłady n. t. „Ideowe i gospodarcze podstawy spółdzielczości”.

Wykłady prowadził lustrator okręgu S. Matuskiewicz.

Ogólnie w lutym odbyło się wykładów (po 2 godziny) — 6 przy udziale około 750 słuchaczy.

Wykłady miały miejsce na terenie następujących świetlic: 30 P. A. L., 6 Baon Pancerny, Kompania Telegrafistów, Szpital Garnizonowy, oraz Więzienie Garnizonowe.

Należy zaznaczyć, że wykłady cieszyły się bardzo wielkim zainteresowaniem wśród żołnierzy, zwłaszcza w tzw. kompaniach szkolnych.

Z HRUBIESZOWA

W dn. 8—12 lutego odbył się w Hrubieszowie 6-dniowy kurs dla rachmistrzów sp. zorganizowany przez R. O.

W kursie wzięło udział 39 osób z 25 spółdzielni. Wykłady prowadził lustrator K. Grycan i Fr. Maszkiewicz.

Z KIELC

W Kielcach odbył się odczyt dyrektora Związku „Społem” St. Dippla na temat: „Rola spół-

dzielczości w gospodarstwie narodowym". Prelegent podkreślił konieczność gospodarki planowej i to nawet w najdrobniejszych szczegółach. Statystyka wykazuje rażące dysproporcje w konsumpcji artykułów codziennego użytku na głowę obywatela. Te sprawy mogą być uregulowane drogą gospodarki opartej na zasadach spółdzielczych.

Największą wagę przywiązał prelegent do faktu, że handel i przemysł spółdzielczy oparte są wyłącznie o polskie kapitały, co w całości kształcie gospodarki narodowej posiada specjalnie ważne znaczenie.

Z KUJAW

Grono działaczy społecznych z terenu kółek rolniczych, samorządów wiejskich i nauczycielstwa zorganizowało konferencję, na której opracowano plan spotęgowania ruchu założycielskiego spółdzielni na Kujawach. Referat wygłosił delegat Związku „Społem” T. Późniak. Między innymi postanowiono urządzić w maju specjalny kurs dla organizatorów nowych spółdzielni.

ZE STANISŁAWOWA

Niedawno zakończył się kurs spółdzielczy zorganizowany dla polskich działaczy spółdzielczych województwa stanisławowskiego, zwłaszcza z terenów Związku Strzeleckiego „Młodej Wsi”, Związku Szlachty Zagrodowej i Związku Młodzieży „Wici”. Kurs ukończyło 151 uczestników, przy czym około 80% słuchaczy rekrutowało się spośród ludności wiejskiej. W zorganizowaniu kursu współdziałały władze wojskowe oraz wiele instytucji społecznych. W czasie uroczystości zakończenia kursu wygłosił dłuższe przemówienie p. wojewoda gen. Paślowski, który stwierdził, że ruch spółdzielczy wykazuje dużą prężność i jeżeli działacze zachowywać będą zawsze sumienność pracy, ruch spółdzielczy na terenie Małopolski Wschodniej rozwiąże zagadnienie o nieposłusznym znaczeniu państwowym zorganizowania gospodarczego ludności polskiej.

Z TOMASZOWIEC

Koło Młodzieży Wiejskiej „Wici” w Tomaszowcach, pow. Katusz — zorganizowało w dn. od 24 do 28 lutego b. r. 5-dniowy kurs dla organizatorów spółdzielni spożywców.

Uczestnikami kursu w liczbie 32 byli członkowie i członkinie Koła Młodzieży w Tomaszowcach oraz kół sąsiednich.

Nastroj wśród zebranych panował doskonały. Pracę rozpoczęto i zakończono Hymnem Spółdzielczym.

Wykładali Michał Chrystowski i Stefan Prokopiak.

Z OKRĘGU WARSZAWSKIEGO

W dniach 23, 24 i 26 lutego, oraz 3 i 5 marca 1938 r. odbyły się konferencje kierowników szkół I stopnia z powiatów — warszawskiego, mińskiego, grójeckiego, radzyńskiego i błotńskiego, na których została omówiona sprawa spółdzielni uczniowskich jako organizacji młodzieży mającej na celu przygotowanie do życia społeczno-gospodarczego. Wyniki zakreślonej akcji zależeć będą od zainteresowania się i wysiłku całego nauczycielstwa i właściwego podejścia do zagadnienia. W konferencjach wzięło udział 255 kierowników szkół przy współudziale 6 inspektorów szkolnych i 2 wizytatorów z Kuratorium Okręgu Szkolnego Warszawskiego, których stosunek do spółdzielczości w ogóle, a uczniowskich w szczególności, jest życzliwy. O zainteresowaniu sprawami spółdzielczymi świadczy ożywiona dyskusja po każdej prelekcji, podejmowane uchwały i wnioski. Zagadnienie referował St. Rżysko, kierownik szkół powszechnych.

NOWA PLACÓWKA „SPOŁEM”

W MAŁOPOLSCE WSCHODNIEJ

Planowa akcja organizacyjna prowadzona przez „Społem” w tej dzielnicy znalazła swój wyraz ostatnio w uruchomieniu składnicy „Społem” w Drohobyczu.

26 marca odbyło się uroczyste otwarcie tej nowej placówki. Poświęcenia dokonał ks. prałat dr. Kotula, który w dłuższym przemówieniu skierowanym do zebranych dał wyraz radości miejscowego społeczeństwa z powodu otwarcia w Drohobyczu polskiej hurtowni spółdzielczej.

Na uroczystość licznie przybyli przedstawiciele administracji, spółdzielczości, samorządu, wojskowości itp. Wśród podniosłego nastroju przed budynkiem składnicy udekorowanym sztandarami państwowym i spółdzielczym przemawiali do licznie zgromadzonej publiczności: prezydent miasta dr. Piechowicz, prezydent powiatowego Borysławia Rossowski, przedstawiciele spółdzielni w Stebniku, Rypnem i Borysławiu. W imieniu „Społem” Związku Spółdzielni Spożywców wygłosił przemówienie dyr. Stanisław Dippel.

Po poświęceniu w Domu Strzeleckim odbyła się herbatka dla zaproszonych gości. Przybyło na nią około dwustu osób. Dłuższy referat o spółdzielczości i jej zadaniach na terenie Małopolski Wschodniej wygłosił dyr. Stanisław Dippel.

Nowa składnica jest jednym z ogniw polskiej akcji spółdzielczej na terenie Małopolski Wschodniej.

Z Ligi Kooperatystek

CZESTOCHOWA

W dniu 30 marca odbyło się walne zgromadzenie koła częstochowskiego. Sprawozdanie z dokonanych prac złożyła przewodnicząca koła, Łaniewska. Po udzieleniu ustępującemu zarządowi absolutorium został omówiony plan pracy koła na najbliższy okres. Spośród ważniejszych uchwał na podkreślenie zasługują te, których zadaniem jest wciągnięcie wszystkich członkiń koła do współpracy; a więc każda członkini koła zobowiązuje się w ciągu roku zjednać 3 członków do „Jedności”, dopilnuje, żeby udziały zadeklarowane były wpłacane, jedna 2 wkładców do Banku „Spółem”, sama będzie składała otrzymane zarobki na książeczkę oszczędnościową. W wolnych wnioskach poruszona była sprawa skrócenia czasu pracy pracownika spółdzielczego.

Zebrań zakończono odśpiewaniem hymnu spółdzielczego, po czym obecni zostali zaproszeni na herbatę i tort, przyrządzony na „Wypieku”.

JEZIORNA

W Jeziornie odbył się pierwszy kurs gotowania dla członkiń koła. Na kursie omówione zostały składniki produktów i wpływ ich na ludzki organizm; ponad to wykłady zapoznały uczestniczki ze sposobem przygotowywania potraw w taki sposób, żeby nie niszczyć w nich składników oddziałujących korzystnie na organizm ludzki.

Cwiczenia praktyczne odbywały się codziennie. Coraz to inne członkinie przygotowywały obiady, a reszta uczestniczek kursu zajmowała się prowadzeniem rachunków, nabywaniem i rozdzielaniem produktów.

W kursie wzięło udział 20 uczestniczek. Kurs trwał pięć dni.

WARSZAWA

W dniach 29—31 marca odbył się w Warszawie kurs dla prelegentek, zorganizowany przez Oddział Warszawski Ligi Kooperatystek. Kurs zgromadził około 40 uczestniczek z kół warszawskich oraz kół z Jeziorny i Żyrardowa. Zadaniem kursu było zapoznanie uczestniczek z metodą przygotowania referatów, techniką przemawiania, wreszcie przeprowadzenie praktycznych ćwiczeń z zakresu przemawiania. Na zakończenie kursu uczestniczki wygłosiły przygotowane przez siebie przemówienia, które to przemówienia poddano następnie dyskusji.

Oddział Warszawski zorganizował w marcu pokazowy wieczór świetlicowy, poświęcony omówieniu zagadnienia sprzedaży na kredyt. Program wieczoru zawierał pogadankę o szkodliwości kredytu, inscenizację nowelki ze „Sprzedawcy Spółdzielczego” na temat „kredytowania” przez sklepową „miłą pannę Jasie”, wreszcie członkinie koła z Jeziorny odegrały dwie inscenizacje: „Trzy kumy” i „Wybory sołtyski”. Wieczór zgromadził około 60 osób.

WILNO

Koło Kooperatystek w Wilnie powstało niedawno. Pracę swoją koło rozpoczęło od zorganizowania szeregu wieczorów dyskusyjnych oraz towarzyskich. Ostatnio, dzięki inicjatywie koła odbył się wieczór dyskusyjny nad referatem red. Thugutta, a w dniu 30 marca koło zorganizowało wieczór ku czci ś. p. R. Mielczarskiego, na którym został wygłoszony odczyt przez A. Namiecińskiego.

KRONIKA

Ekspansja zagraniczna hurtowni węgierskiej

(bp) Hurtownia węgierska „Hungaria” osiągnęła duży sukces na Wystawie Międzynarodowej w Paryżu i to ją zachęciło do nawiązania bardziej stałych stosunków z zagranicą. Zorganizowała mianowicie punkt sprzedaży swych produktów w stolicy Francji. W tym celu wynajęty został i nowocześnie urządzony sklep w samym centrum miasta. Dyrektor hurtowni „Hangya”, dr. Frederic Wunscher, przemawiając na uroczystości otwarcia sklepu, w ten sposób określił jego zadania:

„Nie w celach propagandowych została ot-

warta ta filia hurtowni „Hangya”. Otworzyliśmy ją w celach handlowych, aby zapewnić sobie zbyt produktów wytwarzanych przez 630 tys. spółdzielców węgierskich.

Jesteśmy szczęśliwi i dumni, że możemy pokazać Francji i Paryżowi, co nasi spółdzielcy potrafią wytwarzać. Mamy szczerą nadzieję, że dzięki naszej akcji zacieśnimy jeszcze bardziej węzły przyjaźni, istniejącej pomiędzy Francją i Węgrami”.

W sklepie tym sprzedawane są przede wszystkim wyroby rękodzielnicze węgierskie, jak

hafty i wyroby koszykarskie, a poza tym paryka, wina, likiery i wódki. Otwarcie sklepu w Paryżu stanowi próbę, która, o ile się po-

wiedzie, pociągnie za sobą zainstalowanie podobnych punktów sprzedaży w innych stołcach.

25-lecie zjednoczenia ruchu spółdzielczego we Francji

(bp) Francuska Federacja Spółdzielcza obchodziła 25-lecie zjednoczenia ruchu spółdzielczego we Francji. W 1912 r. zawarty został bowiem pomiędzy dwoma zwalczającymi się wzajemnie związkami spółdzielczymi t. zw. pakt jedności, który połączył ich w jedną organizację ogólnokrajową. Przedmiotem sporu była kwestia, czy spółdzielczość ma być narzędziem wyłącznie klasy pracującej w jej walce z kapitalizmem, czy też ma mieć na celu obronę interesów wszystkich ludzi jako spożywców.

Pakt jedności został zawarty na zasadzie równości obydwu stron, nie ustalając ani zwycięzów ani zwyciężonych. Dokument ten, którego głównym autorem był Karol Gide, stwierdza, iż celem spółdzielczości jest zamiana systemu kapitalistycznego na system, w którym produkcja będzie się odbywała nie dla zysku; ale w interesie ogółu. Zarazem jednakże, zgod-

nie z nauką Szkoły z Nimes, pakt jedności proklamuje całkowitą niezależność ruchu spółdzielczego od partii politycznych.

Najlepszym dowodem wartości zawartego paktu jest, iż wytrzymał on próbę czasu i że ustalone w nim zasady nie potrzebowały być do dzisiaj ani zmieniane ani uzupełniane.

Jeden z twórców dzieła połączenia, były przywódca spółdzielczości socjalistycznej, a od 1912 roku szef ruchu zjednoczonego, Ernest Poisson, omawia znaczenie tego historycznego faktu w „Coopérateur de France”.

„Zapewne — pisze E. Poisson — „pakt jedności” nie jest dziełem ludzkim. Ludzie oddziałują na zdarzenia: mogą je przyspieszać, jak mogą je opóźniać, a ci którzy podpisali „pakt jedności”, mogą być dumni, że przyspieszyli rozwój spółdzielczości we Francji”.

PRZEGLĄD CZASOPISM I KSIĄŻEK

Przegląd prasy polskiej

26 marca r. b. toczyły się obrady IV Kongresu Unii Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych. Kongres ten powziął szereg znamiennych uchwał o stosunku do spółdzielczości, opartych na hasle — „każdy członek związku zawodowego — członkiem spółdzielni”.

W specjalnej uchwale Kongres zalecił organizacjom i pracowniczym związkom zawodowym lokowanie swoich zasobów w centrali finansowej spółdzielczości polskiej — w Banku „Społem”.

Organ Unii Zw. Zaw. Prac. Um., „Ruch Pracowniczy”, umieścił w związku z tym dłuższy artykuł prezesa Unii, p. L. Grygolałtysa, p. t. „Ruch zawodowy a spółdzielczość”.

Stwierdzając we wstępie, że w działaniach skierowanych ku budowaniu lepszemu ustrojowi gospodarczego ruch zawodowy współpracuje z ruchem spółdzielczym, autor podkreśla, że „tym niemniej obecny stan naszej współpracy nie jest wystarczający i wymaga dalszego pogłębiania”.

„Organizacje zawodowe muszą stanąć do zdecydowanej walki z tymi objawami (obojętności wobec ruchu spółdzielczego wśród zrzeszonych zawodowców — przyp. red.) szkodliwymi dla rozwoju naszej polityki społecznej. Praca w tym zakresie jest już w toku. Stosownie do uchwał Kongresu Unii Pracowników Umysłowych zostaje przy Unii powołana centralna komisja do spraw spółdzielczości; analogiczne pla-

cówki powstaną przy zarządach głównych oraz przy wszystkich komórkach organizacyjnych związków zawodowych. Akcja na rzecz rozwoju spółdzielczości musi się stać jednym z ważnych działów programu działalności naszej centrali, tak aby w sprawozdaniu Unii za lata 1938—39 specjalny dział mógł być poświęcony wynikom współpracy z organizacjami spółdzielczymi”.

Specjalny ustęp poświęca w swoim artykule p. Grygolałtys uchwale w sprawie Banku Społem”.

„...W chwili obecnej lokaty pieniężne naszych związków jak również i spółdzielni rozproszone są po różnych bankach, po kasach komunalnych itp. Poważna część tych kapitałów powinna być niezwłocznie skierowana do jednego dużego banku spółdzielczego, któryby wziął na siebie rolę centrali finansowej. Wiem, że w naszej spółdzielczości pracowniczej tkłak się projekty powołania w tym celu specjalnej instytucji, któraby obsługiwała spółdzielnie, zrzeszone w Związku Spółdzielni i Zrzeszeń Pracowniczych. Projekt taki uważam za chybiony, skoro istnieje już i działa od szeregu lat Bank „Społem”, który zadanie centralizowania kapitałów pracowniczych spełniać może niezwłocznie i z całkowitym powodzeniem”.

„Słusznie więc na ostatnim Kongresie Unii Pracowników Umysłowych zapadła uchwała, polecająca naszym organizacjom zawodowym Bank „Społem”, jako taką centralę finansową.

Uchwała ta powinna być bezwzględnie zrealizowana, a realizacja jej musi stanowić pierwszy etap zupełnie konkretnej współpracy ruchu zawodowego z ruchem spółdzielczym, której owoce w bliskim już czasie, jak mi nie mam, zbierać będziemy".

Jeżeli skoordynowana akcja organizacji zawodowej i spółdzielczej zdoła rozproszyć mroki uprzedzeń do spółdzielczości wśród pracowników umysłowych, wyjdzie to na dobre dla tych ostatnich. Znana jest rzeczą, że łatwiej jest krzewić spółdzielczość wśród robotników czy chłopów, niż wśród inteligencji pracującej. Wybujały indywidualizm, przesadny często krytycyzm — a wynikająca stąd niechęć do zbiorowego i solidarnego działania — nie sprzyjały rozwojowi ruchu spółdzielczego wśród tej warstwy. Życie jest jednak twardym, ale najlepszym nauczycielem jednostek i społeczeństw. Prawda o skuteczności zbiorowego działania przenika do wszystkich.

Unia Pracowników Umysłowych jest pierwszą centralą zawodową, która poszła na jak najszerszą współpracę z naszym ruchem. Stąd radość dla spółdzielców podwójna — wzmożenie sił i współpraca ze środowiskiem, które w stosunku do spółdzielczości zajmowało dotychczas obojętne stanowisko.

W prasie codziennej, wrogię ruchowi spółdzielczemu, tłuką się echa broszurki p. A. Piątkowskiego. Sprawa przybrała tak karykaturalną postać że polemika z tymi wystąpieniami nastręcza m. in. kłopot manewrowania na bezsensownie niskim poziomie.

W Siedlcach wychodzi pismo, noszące tytuł „Przyjaciela Podlasia”. Ten „Przyjaciel” jest nieprzyjacielem „Społem”. W ostatnim numerze

znajdujemy tam narzekania, że „Społem” zwalcza prywatny handel. Przykłady tego są bardzo pocieszne. A więc, że w Sokołowie Podl. nasz Związek założył kilka sklepów w dzielnicy zamieszkałej przez chrześcijan, podczas gdy powinien to być wśród Żydów.

W jakiejś wsi zbankrutował sklepikarz, bo „Społem” nie chciało mu sprzedawać towarów i założyło pod bokiem swój własny sklep itd.

Redaktor „Przyjaciela Podlasia” dobrze by zrobił, gdyby przed umieszczeniem tego artykułu zajął się o jakiejś popularnej broszurki o spółdzielczości. Dowiedziałby się z niej, że spółdzielnia istnieje dla zaspokajania potrzeb swoich członków. Ponieważ Żydzi w Sokołowie nie są członkami spółdzielni, to i w dzielnicy przez nich zamieszkałej nie ma sklepu spółdzielczego. Hurtownia spółdzielcza służy sprawie zaopatrzenia spółdzielni, a nie kupców prywatnych. Wreszcie — Związek „Społem” nie zakłada sklepów detalicznych, lecz czyni to miejscowa ludność, zorganizowana spółdzielczo.

Pocieszymy się jednak, uświadomiwszy sobie, że wśród czasopism jest wiele przyjaźnie usposobionych do spółdzielczości i operujących piórami ludzi lepiej z nią obeznanych. Są to przeważnie pisma zawodowe, ludowe i młodzieżowe. Jedno z tych ostatnich — „Orka”, po omówieniu roli Związku „Społem” w życiu gospodarczym Polski konkluduje tak:

„Należy więc pomagać spółdzielczości, należy ją propagować, nawracać niewiernych i uświadamiać, a z wrogami walczyć. Pamiętajmy bowiem, że przyczyniając się do rozwoju spółdzielczości, przyczyniamy się do wzmocnienia naszej siły i aktywności gospodarczej w kraju i na terenie międzynarodowym”.

Pokłosie prasy zagranicznej

Spółdzielczości austriackiej powodzi się już bardzo źle. Utraciła swą samodzielność i żyje w okresie przejściowym czekając na moment, kiedy zostanie złączona z związkami ogólnoniemieckimi. W *Die Genossenschaft* komisaryczny kierownik Austriackiego Związku Spółdzielczego zaniechawszy już patetycznych i entuzjastycznych okrzyków z powodu zjednoczenia z Niemcami, w spokojny sposób ogłasza szereg zarządzeń porządkowych. Z nich właśnie dowiadujemy się m. in., że „podobnie jak wszystkie inne urzędy w nowych Niemczech, tak i Niemiecki Związek Spółdzielczy opiera się na zasadzie wodzostwa i my (Austriacki Zw. Spółdz.) staniemy się częścią Związku Niemieckiego”. Na podstawie tego jednego zdania możemy przypuszczać, że na najbliższym posiedzeniu Egzekutywy Międzynarodowego Związku Spółdzielczego przedstawiciela Austrii już nie będzie, podobnie jak nie ma już tam przedstawiciela Niemiec. A szkoda. Spółdzielczość austriacka była w bujnym rozkwicie i oto nagle dostała się pod nowy reżim, który z miejsca przekreślił jej samodzielny byt.

Ogólne ramy, w jakich dokonywała się praca spółdzielcza, pozostały niezmienione. Prawo o spółdzielniach pozostaje w mocy, gdyż do obecnego niemieckiego prawa spółdzielczego jest przygotowywana nowela. W roku 1939 ma być ogłoszony nowy tekst, który będzie już obowiązywał wszystkie kraje Rzeszy.

Zwoływanie walnych zebrań w spółdzielniach zostało wstrzymane.

Zgola innego rodzaju zmartwienia posiadają spółdzielcy na Słowacczyźnie. W czasopiśmie *Hospodarski Obzor* znajdujemy niewielki artykuł zwracający uwagę na — zdawało by się drobiazg — na potrzebę okazywania większego szacunku i uznanie starym pracownikom spółdzielczym. Zdaje się nam, że i u nas sprawa ta jest aktualna, dlatego zatrzymamy się przez chwilę na niej. Autor artykułu wspomina o ciężkich czasach, jakie przeżywali pracownicy spółdzielczy w czasie wojny i w okresie późniejszym chroniąc spółdzielnie od intryg politycznych, nieporozumień, kryzysów gospodarczych i doprowadzając je do naszych czasów nienaruszone lecz przeciwnie, rosnące

i kwitnące. Potem z goryczą stwierdza, że: „my, młodzi pracownicy jakoś zapominamy o tym i nie potrafimy należycie ocenić ciężkiej pracy naszych już teraz kolegów”. Na dowód tego pisze w dalszym ciągu: „Byłem na walnym zebraniu pewnej spółdzielni spożywców. Wybierano nowego przewodniczącego zarządu. Stary przewodniczący, oddany sprawom spółdzielni więcej niż swoim własnym, ustępował. I nikomu nawet nie przyszło na myśl, aby mu podziękować za długotrwałe i sumienne sprawowanie społecznej pracy. Nie upłynął nawet rok, a już prawie zapomniano, że ten właśnie człowiek poświęcał się pracy i budował spółdzielnię. Tak czynić nie można. Trzeba tym starym ludziom — bacznie zresztą patrzącym na spółdzielnię i cieszącym się z każdego jej powodzenia — dać odczuć, że się o nich pamięta, że się dba o dzieło przez nich zaczęte, aby widzieli, jak się ono rozwija. Należy ich zapraszać na walne zgromadzenia, niech mają możność stwierdzenia jak pracujemy. Przecież oni właśnie położyli fundamenty pod tę pracę, oni w ogólnych zarysach nakreślili plan, który my teraz realizujemy”.

Wracamy do spraw szerokiego świata, do interesujących nas wypadków na Dalekim

Wschodzie i do ich oddźwięku w Europie, mianowicie bojkotu towarów produkowanych w Japonii. Bojkot ten przybiera na sile i rozszerza się z Anglii na inne demokratyczne kraje Europy. Akcja zainicjowana przez Unię angielską została także — jak pisze **The Cooperative Review** podjęta przez związki zawodowe. Te ostatnie przyjęły oryginalną formę protestu przeciwko agresji japońskiej. Oto wszyscy członkowie Związku Pracowników Handlowych i Zawodów Pokrewnych w liczbie 175.000 wysłali do ambasady japońskiej pocztówki, zawierające protest przeciw nieludzkiej akcji japońskiej w Chinach. W tekście wydrukowanym na pocztówce znajduje się m. in. takie zdanie: „Zobowiązuję się niniejszym nie kupować żadnych towarów japońskiego pochodzenia”.

Pod tekstem drukowanym następuje odręczny podpis.

W związku z tą akcją Unia angielska otrzymała szereg depesz z Chin z podziękowaniami za podjętą inicjatywę. Depesze zostały przysłane nie tylko przez stowarzyszenia spółdzielcze, lecz także przez chińską Izbę Handlową, Zrzeszenie Bankierów, związki zawodowe, stowarzyszenia kobiece i inne.

Z książek

The Co-operative Year Book 1938 (rocznik Federacji spółdzielni wytwórczych typu mieszanego (co-partnership)).

Charakter tego rocznika różni się zasadniczo od charakteru omówionego w Nrze 6 „Społem” „People's Year Book”, gdyż ma on na celu nie tylko informować, ale przekonywać o słuszności idei, którą ten odłam spółdzielczości wcielił w życie.

Spółdzielnie wytwórców w W. Brytanii nie mogą pochwalić się takimi sukcesami ilościowymi, jak spółdzielnie spożywców, natomiast, jak świadczy napięcie ideowe rocznika, rozporządzają płomienną wiarą, odwagą i zmysłem krytycznym, nieprzytęplionym samozadowoleniem z osiągniętych zdobyczy.

Spółdzielnie te uważają się za spadkobierców idei wyzwolenia gospodarczego klasy pracującej za pomocą samorządnych placówek zrzeszonych wytwórców, których apostołami byli ongiś Chrześcijańscy Socjaliści. Obecnie w odmłodzonej formie spółdzielni mieszanych, łączących w jednej organizacji zarówno wytwórców jak i zorganizowanych odbiorców (spółdzielnie spożywców), organizacje te potrafiły przezwyciężyć największe trudności tj. brak zorganizowanego rynku oraz brak kapitału. Zwolennicy tego ruchu są przeświadczeni, że sięga on do sedna zła ustroju kapitalistycznego, usuwając najemnictwo, podczas gdy spółdzielnie spożywców w najlepszym razie najemnictwo tylko osładzają.

Pomimo, że spółdzielnie mieszane pracują w gałęziach przemysłu tych samych co hur-

townie spółdzielcze (głównie przemysł odzieżowy i konfekcyjny, fabrykacja obuwia i drukarstwo), to jednak łączą je z ruchem spożywców ściśle stosunki. Spółdzielnie te są zrzeszone w swej Federacji, spełniające funkcje patronackie, ale równocześnie należą do Unii. Spółdzielnie spożywców popierają te placówki wytwórcze bezpośrednio: stanowią 24% członków, dostarczyły 34% kapitału udziałowego, tworzą w 85% rynek zbytu dla ich wytwórczości. Dalej, wybitni przedstawiciele spółdzielczości spożywców odnoszą się do tego ruchu z widoczną sympatią, czego między innymi dowodem jest, że co najmniej połowa artykułów w tegorocznym i poprzednich rocznikach jest ich pióra z R. A. Palmerem, Sekretarzem Generalnym Unii W Brytyjskiej na czele. Sekretarz zaś Federacji, Worley, wybrany jest na przewodniczącego tegorocznego Kongresu Unii, co w ruchu angielskim uważane jest za najwyższy zaszczyt.

Myślą przewodnią artykułów programowych rocznika jest stwierdzenie faktu, że rozwój wytwórczości spółdzielczej w WBrytanii nie dotrzymuje kroku jej działalności rozdzielczej, i dlatego jest pole do rozwoju dla wszystkich form wytwórczości spółdzielczej (w WBrytanii istnieją cztery formy: wytwórczość spółdzielni poszczególnych, ich lokalnych federacji hurtowni oraz spółdzielni mieszanych). Spółdzielnie wytwórcze mają możność rozwoju szczególnie w tych działach, gdzie czynnik pracy ludzkiej gra dużą rolę, a więc w produkcji wyspecjalizowanej i w przemyśle drukarskim.

Dalej, i to rzecz zasadnicza, która przebiega z każdej niemal karty rocznika, że zarówno z punktu widzenia etycznego jak i celowości społecznej spółdzielnie wytwórców przedstawiają wyższą formę organizacji pracy, niż wytwórnice C. W. S., oparte na centralizacji i na najemnictwie. Jak powiada T. W. Mercer w artykule „Podstawy spółdzielczości”, „najemnictwo jest tylko inną nazwą niewolnictwa, i nigdy zasada demokracji nie będzie całkowicie zadośćuczyniona, póki pracownicy, stanowić będą warstwę podporządkowaną, póki będą najemnikami a nie w prawdziwym sensie współnikami. Również zasada sprawiedliwości społecznej nie może być całkowicie zrealizowana póki ci, którzy wytwarzają bogactwa, nie uczestniczą w charakterze wytwórców w tym, co ich zręczność i trud wytworzyły”.

J. Jaegger w artykule „Od Chartystów do C. W. S.” podnosi zagadnienie centralizacji i oświeśla krytycznie organizację produkcji C. W. S., która, zdaniem jego, stała się „tak nieobrotna, że specjalizacja funkcji jest absolutną koniecznością”. Stwierdza, że dyrektorzy C. W. S. rzadka tylko są w stanie odwiedzać poszczególną wytwórnice, a faktyczni kierownicy produkcji pozbawieni są w dużym stopniu inicjatywy a prawie całkowicie odpowiedzialności (str. 43).

Pomimo tej wiary w wyższość zasady spółdzielczości mieszanej i wspomnianego poparcia jej przez spożywców rocznik stwierdza w dalszym ciągu status quo pod względem liczebności tych placówek, trwający od dłuższego czasu. Natomiast daje się stwierdzić rozwój poszczególnych spółdzielni tego typu, co się wyraża w następujących liczbach: W latach 1923—36 wzrost obrotów wyniósł 33%, liczba zatrudnionych pracowników 54%, liczba członków natomiast tylko — o 6%.

Rocznik ten zewnętrznie przedstawia się oczywiście skromniej od swego starszego brata „People's Year Book”. Kosztuje tylko 6 pensów, pomimo, że zawiera bez mała 10 arkuszy druku.

Kurs spółdzielczy dla żołnierzy niezawodowych — 32 wykłady. Praca zbiorowa. Wydawnictwo Związku Rewizyjnego Spółdzielni Wojskowych, 1937 r.

Związek Rewizyjny Spółdzielni Wojskowych podjął i sprężysie wykonał niezmiernie ważną i pożyteczną dla rozwoju ruchu spółdzielczego w Polsce pracę, a mianowicie: wydał 32 wykłady, stanowiące harmonijną i powiązaną całość. Wykłady te mają służyć jako materiał do wypełnienia 84-godzinnego kursu dla żołnierzy niezawodowych.

Wykłady są opracowane przez wybitnych działaczy spółdzielczych - specjalistów i dają obfity materiał dla wykładowców z terenów mniej z poszczególnymi zagadnieniami obznajmionych. Myślą przewodnią wydawnictwa było dać możliwie pełny materiał wykładowy oso-

bom mającym na kursach tych wykładów, które bądź z tytułu swych zajęć, bądź innych okoliczności nie mogłyby samodzielnie poszczególnych tematów opracować. Aczkolwiek wykłady te mają formę skończoną, to jednak nie powinno to bynajmniej kępować poszczególnych wykładowców w ich chęciach oryginalnego ujęcia niektórych kwestii czy zagadnień.

Wykłady utrzymane są na pewnej linii ogólnej zarówno pod względem treści, jak i poziomu. Ze względu na środowisko słuchaczy jest to niezmiernie ważne i znakomicie ułatwia zadanie wykładowcy z zewnątrz, niedostatecznie może wczuwającego się w środowisko żołnierskie. Zamieszczona przy końcu każdego wykładu bibliografia ułatwia samodzielne opracowywanie bądź uzupełnianie zawartego w wykładzie materiału.

Żywy sposób ujęcia przedmiotu ożywia sam wykład i ułatwia nawiązywanie kontaktów myślowych między wykładowcą a słuchaczami, przez co ułatwia też lepsze przyswojenie przez nich przerabianego materiału.

W planie kursu przewidziane są, jako uzupełnienia bądź też wzmocnienia poszczególnych wykładów, ćwiczenia piśmienne, zwiedzanie instytucji spółdzielczych oraz wyświetlanie spółdzielczych filmów i przezroczy.

Zgrupowanie wszystkich wykładów w jednej teczce i uzupełnienie ich programem oraz wskazówkami metodycznymi czyni całość bardzo praktyczną. To też należy się spodziewać, że wykłady te staną się nieodzowną pomocą dla organizatorów wszelkiego rodzaju poczytną kształceniowo - propagandowych, nie tylko wśród żołnierzy niezawodowych w służbie czynnej, dla których zostały specjalnie opracowane, lecz i na terenie całego ruchu spółdzielczego w Polsce.

Nakładem Zarządu Głównego TUR wyszła ostatnio broszura, omawiająca całokształt sprawy mieszkaniowej w Polsce „**O społeczne budownictwo mieszkaniowe**” (str. 48, cena 25 gr, przy zamówieniu większej ilości — 20 gr., skład główny — Sekretariat TUR, Warszawa, Czerwonego Krzyża 20).

Broszura ta, z przedmową dr. Adama Próchnika omawia przygotowanie, przebieg i wyniki Pierwszego Polskiego Kongresu Mieszkaniowego, który się odbył w Warszawie, w dniach 17 i 18 grudnia 1937 r. Między innymi znajduje się tam pełny tekst rezolucji delegatów robotniczych Kongresu, która została uchwalona ogromną większością głosów uczestników Kongresu.

Ze względu na wagę zagadnienia mieszkaniowego w Polsce broszura ta jest cennym przyczynkiem informacyjnym i propagandowym na rzecz budownictwa społecznego, zwłaszcza spółdzielczego, i winna się znaleźć w rękach każdego działacza społecznego oraz w każdej bibliotece robotniczej, spółdzielczej, samorządowej itp.

WIADOMOŚCI STATYSTYCZNE

Obroty spółdzielni w lutym wykazują wzrost 3,3%, w tym spółdzielnie robotniczo-miejskie 3,3%, wiejskie 0,4%, a mieszane spadek obrotów wynoszący 3,9%. Ogółem w lutym znaczny odsetek spółdzielni wykazuje spadek obrotów w stosunku do r. ub. a mianowicie 43,2% (w styczniu 33,8%) w tym spółdzielnie typu mieszanego około 50%.

Zakupy spółdzielni w Związku wynosiły w lutym 41,7% w stosunku do ogólnych zakupów spółdzielni.

Hurtownia Związku sprzedawała w lutym r. b. za 7.271 tys. zł., t. j. za sumę o 10,3% większą niż w tym samym czasie w r. ub.

Obroty i zakupy spółdzielni w lutym

Wyszczególnienie	Liczba spółdz. uwzgl.	Obroty w tys. zł.		Zmiana w %	Zakupy spółdz. w lutym w tys. zł*)		%
		luty			ogółem	w tym w Związku	
		1937	1938				
„Społem” Zw. Sp. Sp. R. P.	—	6.593	7.271	+ 10,3	—	—	—
Ogółem spółdzielnie . . .	273	4 480	4.629	+ 3,3	3.782	1.577	41,7
w tym robotniczo-miejskie	105	2.952	3.137	+ 6,3	2.389	999	41,8
wiejskie	103	551	553	+ 0,4	504	238	47,0
mieszane	65	977	939	— 3,9	889	340	38,2

Porównanie zmian obrotów spółdzielni w odsetkach

Zmiana obrotów w stosunku do roku ubiegłego	robotniczo-miejskie	Wiejskie	Mieszane	Razem	% %
Spadek obrotów 50% i więcej	2	1	—	3	1,1
„ „ od 40% do 50%	—	6	2	8	2,9
„ „ „ 30% „ 40%	4	2	2	8	2,9
„ „ „ 20% „ 30%	8	10	4	22	8,1
„ „ „ 10% „ 20%	8	16	13	37	13,6
„ „ poniżej 10%	17	12	11	40	14,6
Razem spadek obrotów	39	47	32	118	43,2
Wzrost obrotów poniżej 10%	30	19	11	60	22,0
„ „ od 10% do 20%	14	15	9	38	13,9
„ „ „ 20% „ 30%	9	9	4	22	8,1
„ „ „ 30% „ 40%	4	1	5	10	3,7
„ „ „ 40% „ 50%	1	5	3	9	3,3
„ „ powyżej 50%	8	7	1	16	5,8
Razem wzrost obrotów	66	56	33	155	56,8
Ogółem spółdzielni uwzględniono	105	103	65	273	100,0

Zmiana obrotów według wielkości spółdzielni i ich zakupy w Związku

Wyszczególnienie	Spółdzielnie w/g przeciętnych obrotów rocznych				Razem
	40 — 100 tys. zł	100 — 500 tys. zł	500 tys. — 1 mil. zł	powyżej 1 mil. zł	
Obroty w l u t y m 1937 r. w tys. zł . . .	738	1.327	650	1.765	4 480
„ „ „ 1938 r. „ „ . . .	767	1.383	665	1.814	4 629
Zmiana obrotów w %	+ 3,9	+ 4,2	+ 2,3	+ 2,8	+ 3,3
Ogólne zakupy w l u t y m 1938 r. w tys. zł *)	698	1 151	510	1.423	3.782
w tym w Związku *)	304	575	172	526	1.577
Stosunek zakupów w Zw. do ogólnych zakupów *)	43,6	49,9	33,7	36,9	41,7

*) Dane dla 257 spółdzielni

WIADOMOŚCI HANDLOWE

Ceny orientacyjne ziemiopłodów i ich przetworów przy kupnie w ładunkach wagonowych w dniu 23.IV 1938 r.

Kasza manna	43.—	Kasza krakowska ⁴ / ₀	43.—
Mąka pszenna gat. I 0—65%	39.—	" jaglana I g.	33.—
" żytnia 0 — 50% Sokołów	31,50	Groch Victoria I g.	29.—
Kasza jęczm. łam. I g.	28.—	" " II g.	28.—
" " " II g.	22.—	" polny	25.—
" perłowa I g.	34.—	Fasola czyszcz. mechanicz.	26,50
" gryczana biała cała	28.—	" przebieg. ręcznie	30.—
" " palona	27.—	Otręby żytnie	13.—
" " " łam.	27.—	" pszenne	16.—

Ceny hurtowe artykułów krajowych w dniu 23.IV 1938 r.

Ryż Burma II za 100 kg.	58.—	Mydło „Społem” za skrzynię 40 kg.	51.—
" Patna 2 " 100 kg.	65.—	Nafta (zależnie od miejscowości)	33.—
Smalec " 1 kg.	1,80	Zapałki białe skrz.	357.—
Ślonina " 1 kg.	1,60	" ilustrow. skrz.	357.—
Masło wyborowe " 1 kg.	3,90	" czerw. skrz.	345.—
" lekkosol. " 1 kg.	3,60	" " płaskie skrz.	325.—
Jaja świeże " 1 kg.	1,20	" " liliputy skrz.	310.—
Ser litewski za 1 kg.	2,00	" kresowe	182.—
		" popularne	225.—

Ceny hurtowe artykułów zagranicznych w dniu 23.IV 1938 r.

Herbata O. P. C. luźna za kg.	14,40	Śliwki bośniackie 80-tki " " "	—
" Sumatra O. P. " " "	12,90	Śliwki bośniackie 70-kiw workach " .	—
Mieszanka popularna za kg.	13,30	" kalif. 40/50 " .	1,70
Kawa sur. Rio " " "	3,45	Śledzie jarmuckie Matties za	
" " Santos I gat. " " "	4,30	beczkę ¹ / ₁	63,50
" " " II gat. " " "	4,30	Śledzie szkockie Matful za	
Kakao I gat. " " "	4,35	beczkę ¹ / ₁	77.—
" II gat. " " "	3,15	Śledzie szkockie Matties za	
Ziele angielskie " " "	6,25	beczkę ¹ / ₁	73.—
Pieprz cz. Tellicherry " " "	3,25	Śledzie szkockie Matties za	
" " Lampong " " "	3,25	beczkę ¹ / ₂	38.—
Cynamon zwykły " " "	6,30	Śledzie islandzkie Matjes za	
Liście bobkowe " " "	1,65	beczkę ¹ / ₁	65.—

ZIEMIOPŁODY

Ceny żyta i pszenicy, w znacznej mierze na skutek pogorszenia się warunków atmosferycznych, notowane są dzisiaj nieco mocniej. W porównaniu do cen z pierwszej połowy miesiąca zwykła wynosi od zł. 0,50 do zł. 1.— na kwintalu. Tendencja bieżąca — lekko wyżkowa.

Stan notowań z dnia 20 kwietnia 1938 r.

	Żyto	Pszennica
Warszawa	zł 20,25—20,75	zł 28,——28,50
Poznań	" 18,50—18,75	" 24,25—24,75
Lwów	" 19,75—20,—	" 26,75—27,—
Lublin	" 20,——20,25	" 28,——28,25
Równe	" 18,——18,75	" 26,75—27,25

Mąka żytnia i pszenna wbrew przewidywaniom notowana jest przy tendencji mocnej. Zwyżka nie jest równomierna i zależnie od miejscowości waha się w granicach od zł. 0,50 do złotych 1,75 na kwintalu.

Kasze gryczane całe i łamane zdrożały o zł. 0,50 do zł. 1,50 na kwintalu, krakowskie — notowane są bez zmian. Również bez zmian notowane są kasze jęczmienne i jaglane. Wyroby owsiane w związku z powrotem na rynek odbudowanych po spaleniu Młynów Węgrowieckich uległy obniżce w granicach od zł. 1,— do zł. 2,— na kwintalu.

Strączkowe. Ceny zmianie nie uległy.

TOWARY KOLONIALNE

Herbata. Sytuacja rynkowa za granicą nie uległa żadnym zmianom godnym podkreślenia z uwagi na okres świąteczny i połączony z tym okresem zastój w handlu. Również nie uległy żadnym zmianom ceny i warunki dostawy herbaty na naszym rynku krajowym.

Kawa. Podaż kawy jest w dalszym ciągu wystarczająca, o ile chodzi o nasz rynek krajowy, mimo że od lipca r. ub. wstrzymane jest wydawanie promes na import kaw w ramach transakcji wiązanych. Okazuje się, że poprzednio wydane promesy pokrywają nadal bieżące zapotrzebowania.

Ogłoszenie nowych przepisów odnośnie transakcji wiązanych na kawę, herbatę i inne kolonialia spodziewane jest w niedalekiej przyszłości. Nie należy tu oczekiwać żadnym zmian, któreby miały wpłynąć na ceny rynkowe.

Korzenie. W grupie towarów korzennych sytuacja jest również bez zmiany, zarówno na rynkach zagranicznych, jak i krajowych.

Powszechna Robotnicza Spółdzielnia Spółdzielnia Spożywców w Żyrardowie wydzieliła z czystej nadwyżki za 1937 r.

ARTYKUŁY KRAJOWE

Sery. Związek Spółdz. Mleczarskich i Jajczarskich w Warszawie dzieli sery edamskie (litewskie) na 3 gatunki i sprzedaje wg cen następujących:

Ser parafinowany na kolor czerwony za kg zł. 2,30.

Ser parafinowany na kolor żółty za kg zł. 2,05.

Ser parafinowany na kolor naturalny za kg zł. 1,80.

Ceny powyższe liczone są przy sprzedaży na główki. Przy partiach powyżej 20 kg. są one niższe o 10 groszy na kg.

Szproty wędzone. Sezon został już zakończony i wysyłka szprotów wędzonych wzgl. strömlingów z wędzarni gdyńskich ustała.

Nadchodzi okres dostawy ławer i dorszy wędzonych. Podaż, oczywista rzecz, będzie zależała od połowów.

SPROSTOWANIE

W Nr 4 „Społem” z r. b. na str. 23-ej w sprawozdaniu z działalności Rady Okręgowej w Częstochowie mylnie wydrukowano ilość osób na zebraniu propagandowym: zamiast 120, powinno być 1200.

zł 2.000.— na budowę gmachu dla szkół spółdzielczych, zł 1.000.— na Fundusz Obrony Morskiej — na ścigacz.

Każda spółdzielnia powinna prenumerować „Społem” dla członków swych władz

Prenumerata całoroczna 24 złote, kwartalna 6 złotych.

Numer pojedynczy 1 zł.

Redakcja i Admin.: Mokotów, ul. Grażyny 13,

skrz. poczt. 28, tel. Red. 429-91, Admin. 409-69

Konto czekowe P. K. O. Nr. 81.800

Cena ogłoszeń: 1/4, kol.—300 zł., 1/2 kol.—160 zł.

Redaktor: STANISŁAW THUGUTT

Wydawca: „SPOŁEM” ZWIĄZEK SPÓŁDZIELNI SPOŻYWCÓW R. P.

w ratach rocznych. Zarząd stanowią: Stanisław Goliszek, Franciszek Dębczak i Henryk Wierzyński. a) Czas trwania nie jest ograniczony. b) Ogłoszenia będą umieszczane w czasopiśmie „Społem”. c) Rokiem obrachunkowym jest rok kalendarzowy. d) Zarząd składa się z 3 członków i jest organem kierowniczym i wykonawczym spółdzielni. Oświadczenie woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. e) Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą. g) Likwidację przeprowadza się zgodnie z przepisami uchwały o spółdzielniach.

278

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Lublinie, Nr. 1038, wciągnięto 1 marca 1938 roku następujący wpis: **Spółdzielnia Spożywców „Justrzenka” w Księżomierzu** z odpowiedzialnością udziałami. Siedzibą spółdzielni jest Księżomierz gm. Gościeradów, pow. janowskiego. Członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest prowadzenie wszelkiego rodzaju zakładów gospodarczych, kupno hurtowe, przerabianie oraz wytwarzanie artykułów spożywczych i przedmiotów użytku domowego i gospodarczego i odsprzedawanie ich detalicznie swoim członkom, przyjmowanie wkładów oszczędnościowych od członków, prowadzenie wymiany skupu i sprzedaży płodów rolnych. Udział wynosi 25 złotych, płatny przy zapisaniu się do spółdzielni 5 zł., pozostała suma winna być wpłacona w ciągu najdalej pięciu lat po złotych cztery w ratach rocznych. Zarząd stanowią: Michał Szostek, Henryk Woźniak i Adam Romaniuk. a) Czas trwania nie jest ograniczony. b) Ogłoszenia będą umieszczane w czasopiśmie „Społem”. c) Rokiem obrachunkowym jest rok kalendarzowy. d) Zarząd składa się z 3 członków i jest organem kierowniczym i wykonawczym spółdzielni. Oświadczenie woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. e) Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą. g) likwidację przeprowadza się zgodnie z przepisami ustawy o spółdzielniach.

279

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Zamościu pod Nr. 99, przy firmie **„Spółdzielcze Stowarzyszenie Spożywców „Wygoda” w Uchańcu** z odpow. udz., gm. Białopole, pow. Hrubieszów wpisano 21 marca 1938 r.: Zarząd stanowią: Piotr Dąbrowski, s. Jakuba, Mikołaj Krasnow i Stefan Jarmoluk, a zastępcą jest Sergiusz Szulaczuk.

281

Do Rejestru Handlowego Działu Spółdzielni Sądu Okręgowego w Radomiu wciągnięto następującą firmę i uzupełnienia: 15 lutego 1938. 27/2050. **„Okręgowe Spółdzielcze Stowarzyszenie Spożywców w Klimontowie Sandomier-**

skim z odpowiedzialnością udziałami”. Zarząd spółdzielni obecnie stanowią: Władysław Lasota, Stefan Gadulski i Tadeusz Klubiński.

282

Do Rejestru Handlowego Działu Spółdzielni Sądu Okręgowego w Radomiu wciągnięto następującą firmę i uzupełnienia: 28 lutego 1938: 557/6119. **„Spółdzielnia Spożywców „Przyszłość” w Osuchowie** z odpowiedzialnością udziałami”. Z zarządu ustąpili: Władysław Bancerowski i Władysław Senderowski, a na ich miejsce zostali powołani: Władysław Rutkowski i Józef Piwoński.

283

Do Rejestru Handlowego Działu Spółdzielni Sądu Okręgowego w Radomiu wciągnięto następującą firmę i uzupełnienia: 28 lutego 1938. 604/6282. **„Spółdzielnia Spożywców „Jedność” w Stromcu** z odpowiedzialnością udziałami”. Siedziba spółdzielni mieści się we wsi i gminie Stromcu, pow. radomskiego. Członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Celem spółdzielni jest zaspokajanie wspólnymi siłami materialnymi i kulturalnymi potrzeb swoich członków, a w działalności swej dążyć będzie do zorganizowania produkcji i wymiany w myśl interesów spożywców. Dla osiągnięcia tego celu spółdzielnia będzie organizować i prowadzić wszelkiego rodzaju zakłady gospodarcze oraz podejmować działalność społeczno-kulturalną, a w szczególności: a) kupować hurtowo, przerabiać oraz wytwarzać artykuły spożywcze i przedmioty użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedawać je detalicznie swoim członkom, b) przyjmować wkłady oszczędnościowe od członków na warunkach ustalonych przez radę nadzorczą i w granicach ogólnej sumy zadłużenia przy wydawaniu wpłacającym imiennych dowodów wkładowych i c) prowadzić wszelkiego rodzaju działalność kulturalno-oświatową i społeczną. Udział wynosi 25 zł., w czym obowiązkowy wniosek, płatny gotówką przy zapisaniu się do spółdzielni, stanowi 10 zł., pozostała zaś suma winna być wpłacona w ciągu najdalej 5 lat po 5 zł. w ratach rocznych. — Zarząd stanowią: Adam Zagajewski, Zofia Wróblewska i Bronisław Grosicki. a) Czas trwania spółdzielni — nieograniczony, b) organ do ogłoszeń czasopismo „Społem” w Warszawie, c) rok obrachunkowy — kalendarzowy, d) członków zarządu trzech. Oświadczenie woli w imieniu spółdzielni i pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu, e) ograniczenie uprawnień zarządu polega na tym, że zawierane przezeń w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia rady nadzorczej, — i dopiero przy zachowaniu tego warunku obowiązują spółdzielnię, f) postanowieniami o zastępcach — pełnomocnikach — nie ma, g) likwidacja — zgodnie z ustawą o spółdzielniach.

284

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Pińsku dnia 24 marca 1938 r. za Nr. R. S. 571 wciągnięto II wpis: dotyczący: **Spółdzielni Spożywców „Rolnik”** z odp. udz. w Ochowie;

Z dniem 8 stycznia 1938 r. zarząd stanowią: Antoni Babicz, Zachariusz Kozak i Tomasz Kozak. 285

Do Rejestru Spółdzielni wpisano dnia 22 marca 1938 r. Rs. 545, przy firmie „Spółdzielnia Spożywców — Naprzód — z odpow. udziałami w Kuchcycach”, gm. Klec, pow. nieświeskiego. Obecny zarząd stanowią Cezary Sielicki, Józef Gawryś, s. Michała i Mieczysław Makulski. Sąd Okręgowy w Nowogrodku. 286

Do Rejestru Spółdzielni wpisano dnia 18 marca 1938 r. Rs. 543 przy firmie „Spółdzielnia Spożywców — Promień — w Mickiewicach z odpowiedzialnością udziałami”, gm. Mołczadz, pow. baranowickiego. Obecny zarząd stanowią: Antoni Wasilewski, Paweł Kudrycki i Artemiusz Kuźmin, Sąd Okręgowy w Nowogrodku. 287

Do Rejestru Spółdzielni wpisano dnia 21 marca 1938 r. Rs. 531 przy firmie „Spółdzielnia Spożywców — Mrówka — w Żalubiczach z odpowiedz. udziałami”, gm. Stołowicze, pow. baranowickiego. Obecny zarząd stanowią: Michał Hołos — prezes, Mikołaj Sienkiewicz — sekretarz i Konstanty Romanowski — skarbnik. Sąd Okręgowy w Nowogrodku. 288

Do Rejestru Spółdzielni wpisano dnia 22 marca 1938 r. Rs. 576 firma „Spółdzielnia Spożywców — Wyzwolenie — w Liskowie, z odpowiedzialnością udziałami”. Siedziba: wieś Lisków, gminy siniawskiej, pow. nieświeskiego. Za zobowiązania spółdzielni członkowie odpowiadają zadeklarowanymi udziałami. Przedmiot przedsiębiorstwa: Spółdzielnia skupuje hurtowo, przerabia oraz wytwarza artykuły spożywcze i przedmioty użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzeda je detalicznie swoim członkom, przyjmuje wkłady oszczędnościowe od członków i prowadzi wszelkiego rodzaju działalność kulturalno-oświatową i społeczną. Udział wynosi dwadzieścia pięć (25) złotych, w czym: obowiązkowy wniosek płatny gotówką, przy zapisaniu się do spółdzielni stanowi 5 zł, pozostała zaś suma powinna być wpłacona najdalej w ciągu 5-ciu lat po 4 zł. w ratach rocznych. Zarząd spółdzielni stanowią: Jan Ksieniewicz, Julian Jasiński i Jan Hodun. Czas trwania spółdzielni nieograniczony; pismo przeznaczone do ogłoszeń jest czasopismo „Społem” w Warszawie; rok obrachunkowy — kalendarzowy. Zarząd składa się z 3-ch osób. Oświadczenie woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą. W razie rozwiązania spółdzielni walne zgromadzenie wybiera 3 likwidatorów i określa sposób likwidacji z zachowaniem odnośnych przepisów ustawy o spółdzielniach. Sąd Okręgowy w Nowogrodku. 289

R. S. III. 18. Do rejestru spółdzielni Sądu Okręgowego w Wadowicach wpisano 7 marca 1938 przy firmie **Spółdzielnia Spożywców Przyszłość** z odpowiedzialnością udziałami w **Bieńkowie** następujące dane: Józef Szczerbak przestał być członkiem zarządu. Członkiem zarządu wybrany został Franciszek Jończyk. 290

Dnia 4 marca 1938 r. wpisano przy **Firmie Spółdzielnia Spożywców Pracowników Państwowych i Komunalnych Konsum** z odpowiedzialnością udziałami w **Mielcu**. Ustąpił wskutek śmierci członek zarządu Władysław Turkowski a w jego miejsce wybrany został dnia 1 maja 1936 członkiem zarządu Henryk Magdziarz. Sąd Okręgowy w Tarnowie. 292

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Lublinie, Nr. 429, wciągnięto dn. 1 marca 1938 r. przy firmie „Spółdzielnia Spożywców „Społem” z odpowiedzialnością udziałami w **Wąwolnicy** następujący wpis: Zarząd stanowią: Władysław Łuszczynski s. Jana, Michał Wasilewicz i Józef Łuszczynski s. Franciszka. 293

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Lublinie, Nr. 596, wciągnięto 22 lutego 1938 r. przy firmie: **Spółdzielnia Spożywców „Zorza” w Chrzanowie** z odpowiedzialnością udziałami, następujący wpis: Zarząd stanowią: Wojciech Kania, s. Stanisława, Kazimierz Przyłepa s. Wincentego i Władysław Pecko s. Walentego. 294

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Lublinie, Nr. 836, wciągnięto 24 lutego 1938 r. przy firmie: **Spółdzielnia Spożywców „Zgoda”** z odpowiedzialnością udziałami w **Rozpluciu**, następujący wpis: Zarząd stanowią: Julian Małys, Andrzej Panasiuk i Eugeniusz Cieszko. 295

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Lublinie, Nr. 862, wciągnięto 23 grudnia 1937 r. przy firmie: **Spółdzielnia Spożywców „Zgoda” w Garbatówce** z odpowiedzialnością udziałami, następujący wpis: Zarząd stanowią: Konstanty Spodarek, Jan Wójcik i Eugeniusz Czarnecki. 296

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Lublinie, Nr. 892, wciągnięto 22 lutego 1938 r. przy firmie: **Spółdzielnia Spożywców „Zjednoczenie” w Ostrzycy** z odpowiedzialnością udziałami, następujący wpis: Zarząd stanowią: Stanisław Ilczak, Piotr Nizioł, s. Jana i Stanisław Typiak. 297

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Lublinie, Nr. 903, wciągnięto 23 lutego 1938 r. przy firmie: **Spółdzielnia Spożywców „Jedność” w Mełgwi** z odpowiedzialnością udziałami, następujący wpis: Zarząd stanowią: Józef Witkowski, Adam Nowak i Antoni Jadacki. 298

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Lublinie, Nr. 911, wciągnięto 20 stycznia 1938 r. przy firmie **Spółdzielnia Spożywców „Jed-**

ność" w Choinie Nowem, następujący wpis: Zarząd stanowią: Jan Józwiak, syn Piotra, Stanisław Korneluk i Stanisław Chachaj. 299

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Lublinie, Nr. 952, wciągnięto 20 stycznia 1938 r. przy firmie **Spółdzielnia Spożywców „Zgoda” w Niedrzwicy Dużej**, następujący wpis: Zarząd stanowią: Wacław Chłopek, Józef Antoni i Pruchnicki Jan s. Tomasza. 300

Do Rejestru Handlowego Spółdzielni, Wydziału Zamiejscowego Piotrkowskiego Sądu Okręgowego w Częstochowie, przy firmie: **Spółdzielcze Stowarzyszenie Spożywców „Jutrzenka”** z odpowiedzialnością udziałami w **Miedźnie**, powiatu częstochowskiego, zar. pod. Nr. RS. 43/P., w dniu 12 marca 1938 roku wpisano: Ustąpili z zarządu: Makles Czesław i Stasiński Franciszek. Obecnie zarząd stanowią: Franciszek Szczuka, Franciszek Turek i Antoni Kowalik, na zastępcę obrano Antoniego Kiedrzyń. 301

Do rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Zamościu pod Nr. 66 przy firmie **„Spółdzielcze Stowarzyszenie Spożywców „Dźwignia” w Raciborowicach z odp. udz.”** pow. Hrubieszów, wpisano dn. 29 marca 1938 r.: Na miejsce Wołoszyna wybrano do zarządu Antoniego Sorokę. 302

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Zamościu pod Nr. 314, przy firmie **„Spółdzielnia Spożywców „Rozwój” w Kotorowie** z odpowiedzialnością ograniczoną pow. Hrubieszów dnia 24 marca 1938 r. wpisano: Odpowiedzialność dodatkową zniesiono. Firma spółdzielni będzie brzmieć: „Spółdzielnia Spożywców „Rozwój” w Kotorowie z odpowiedzialnością udziałami”. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest: kupować hurtowo, przerabiać oraz wytwarzać artykuły spożycia i przedmioty użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedażać je detalicznie swoim członkom; przyjmować wkłady oszczędnościowe od członków w granicach sumy zadłużenia; wymiana płodów rolnych. Udział wynosi 20, płatny przy zapisaniu się w kwocie 2 zł., a resztę w ciągu lat 10-ciu. Zarząd stanowią: Władysław Nowczuk, Eliazs Hotubik i Teodor Ciucki. 303

Sąd Okręgowy w Płocku Wydział Zamiejscowy w Mławie ogłasza, że w dniu 30 marca 1938 roku przeniesione zostały z pod numeru 90-go tomu I-go rejestru spółdzielni pod numer 276-ty tomu III tegoż rejestru wszystkie obowiązujące wpisy, odnoszące się do Powiatowej Spożywczej Spółdzielni Chrześcijańskiej w Ciechanowie z ograniczoną odpowiedzialnością, gdzie wraz ze zmianami statutu tej spółdzielni wciągnięty został nowy wpis, obecnie obowiązujący, treści następującej, Firma, „**Powiatowa Spółdzielnia Spożywców Chrześcijan w Ciechanowie** z odpowiedzialnością udziałami”. Siedzibą spółdzielni jest miasto Ciechanów w województwie warszawskim. Za zobowiązania spółdzielni jej członkowie odpowiadają zadeklarowanymi udziałami. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest: kupno hurtowe, przerabianie oraz

wytwarzanie artykułów spożycia i przedmiotów użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedażanie ich detalicznie swoim członkom, przyjmowanie wkładów oszczędnościowych od członków przy wydawaniu wpłacającym imiennych dowodów wkładowych. W razach wyjątkowych walne zgromadzenie może zezwolić na sprzedaż towarów i nieczłonkom. Udział wynosi złotych dwadzieścia pięć, płatnych w następujący sposób: złotych pięć — przy zapisaniu się do spółdzielni, a reszta — czterozłotowymi ratami rocznymi w ciągu pięciu lat. Zarząd stanowią: Romuald Milewski, Franciszek Pintara i Stanisław Geryszewski. Pismem, przeznaczonym do ogłoszeń spółdzielni jest czasopismo „Społem”. Zarząd składa się z trzech osób. Spółdzielnię reprezentuje co najmniej dwóch członków zarządu. Kontrakty kupna, zastawu i najmu wymagają zatwierdzenia rady nadzorczej i dopiero przy zachowaniu tego warunku obowiązują spółdzielnię. 304

RS. III.35. Do rejestru spółdzielni Sądu Okręgowego w Wadowicach wciągnięto dnia 14 lutego 1938 następujące dane: Sąd Okręgowy w Wadowicach Wydział I cyw. w osobie S. O. K. Szyposza w obecności protokulanta kier. sekr. A. Biskupa po rozpoznaniu w dniu 14 lutego 1938 sprawy firmy **Spółdzielnia Spożywców Jedność w Lipowie** z odpowiedzialnością udziałami o wpisanie do rejestru spółdzielni na podstawie wniosku z dnia 26 stycznia 1938 roku postanawia: Wpisać do rejestru spółdzielni tom II numer rejestru 35 następujące dane: Rubryka 1 numer kolejny wpisu 1. Rubryka 2 Firma spółdzielni — **Spółdzielnia Spożywców „Jedność” w Lipowie** z odpowiedzialnością udziałami, siedziba spółdzielni Lipowa powiat Żywiec.

Terenem działalności spółdzielni jest gromada Lipowa i gromada Leśna. Każdy członek odpowiada za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Rubryka 3. Przedmiot przedsiębiorstwa: spółdzielnia kupuje hurtowo, przerabia oraz wytwarza artykuły spożywcze i przedmioty użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedażać je detalicznie swoim członkom, przyjmuje wkłady oszczędnościowe od członków na warunkach ustalonych przez radę nadzorczą i w granicach ogólnej sumy zadłużenia, przewidzianej w art. 15 stat. przy wydawaniu wpłacającym imiennych dowodów wkładowych, prowadzi wszelkiego rodzaju działalność kulturalno-oświatową i społeczną. W razach wyjątkowych walne zgromadzenie może zezwolić na sprzedaż towarów i nieczłonkom. Rubryka 4. Udział wynosi 25 zł. (dwadzieścia pięć zł.) płatny w ratach miesięcznych po 5 zł. w ciągu najdalej pięciu miesięcy. Członek może deklaruować najwięcej 10 udziałów. Rubryka 5. Członkowie zarządu Jan Jasek jako kierownik - gospodarz, ks. Ferdynand Sznajdrowicz jako kasjer Jan Klaja jako sekretarz. Rubryka 6 a) czas trwania spółdzielni nie jest ograniczony, b) ogłoszenia spółdzielni następują w czasopiśmie „Społem” organie Związku Spółdzielni Spożywców Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie c) rokiem obrachunkowym jest rok kalendarzowy d) zarząd składa się z 3 osób powołanych spośród członków spółdzielni bezwzględną ilością głosów oddanych przez radę nadzorczą na czas nieogra-

niczony. Zarząd jest organem kierowniczym i wykonawczym spółdzielni. Oświadczenie woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu, e) zawieranie przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą i dopiero przy zachowaniu tego warunku obowiązują spółdzielnię, f) statut nie przewiduje postanowień o zastępcach, g) przepisy o likwidacji są zawarte w § 38 i 39 statutu. 291

Do Rejestru Spółdzielni RS. XIII.1627 Sądu Okręgowego w Warszawie, dn. 4 stycznia 1938 roku wciągnięto następujące dodatkowe zgłoszenie: „**Spółdzielnia Robotnicza Pobudka w Warszawie** z odpowiedzialnością udziałami”. Likwidatorowie: Gerszon - Enach Wasser, Moses Karpis, Abram Moszek Duński. b) „**Spółem**”. Spółdzielnia została rozwiązana i przeszła w stan likwidacji. Uchwałą walnego zgromadzenia z dnia 10 lipca 1935 roku zmieniono treść §§ 36 i 39 statutu. 305

Do Rejestru Spółdzielni Rs. I.174 Sądu Okręgowego w Warszawie dnia 17 stycznia 1938 r. wciągnięto następujące dodatkowe zgłoszenie: „**Powszechna Robotnicza Spółdzielnia Spożywców w Żyrardowie**, spółdzielnia z odpowiedzialnością udziałami”. Spółdzielnia w drodze połączenia przejęła spółdzielnię „**Spółdzielcze Stowarzyszenie Spożywców - Związek Katolicki** - w Żyrardowie z odpowiedzialnością udziałami”, RS. I.111. W dniu 7 listopada 1937 roku zmienione zostały §§ 16 i 18 statutu. Podstawą połączenia jest statut spółdzielni przejmującej zarejestrowany w dniu 7 listopada 1922 r. pod Nr. RS. I.174”. 306

Do Rejestru Spółdzielni RS. 273 Sądu Okręgowego w Warszawie, dnia 14 stycznia 1938 roku wciągnięto następujące dodatkowe zgłoszenie: „**Spółdzielnia Spożywców Przyszłość w Modlinie** z odpowiedzialnością udziałami”. Zarząd stanowią: Józef Cierniewski, Adam Lerski, Wiktor Sienkowski”. 307

Do Rejestru Spółdzielni RS. I.111 Sądu Okręgowego w Warszawie, dnia 17 stycznia 1938 roku wciągnięto następujące dodatkowe zgłoszenie: „**Spółdzielcze Stowarzyszenie Spożywców - Związek Katolicki - w Żyrardowie** z odpowiedzialnością udziałami”. Spółdzielnia została wykreślona wobec połączenia ze Spółdzielnią pod firmą: „**Powszechna Robotnicza Spółdzielnia Spożywców w Żyrardowie**, Spółdzielnia z odpowiedzialnością udziałami” RS. I.174/VIII.1149”. 308

Do Rejestru Spółdzielni RS. XIII.1653. Sądu Okręgowego w Warszawie dnia 15 stycznia 1938 roku wciągnięto następujące dodatkowe zgłoszenie: „**Zrzeszenie Oficerów Rezerwy Spółdzielnia Sanitarna** z odpowiedzialnością udziałami w Warszawie”. Zarząd: Julian Fruziński, Roch Hill. d) Zarząd z 2-ch członków. W dniu 23 grudnia 1937 roku zmieniono redakcję §§ 23 i 34 statutu. 309

Do rejestru Spółdzielni Rs. XVI.2038 Sądu Okręgowego w Warszawie, dnia 25 stycznia 1938 roku wciągnięto: „**Spółdzielnia Spożywców - Jedność - w Redzińskim** z odpowiedzialnością udziałami”. Wieś Redzińska, gm. Iwowe. Odpowiedzialność udziałami. Zakup hurtowy, przerabianie i wytwarzanie artykułów spożycia i przedmiotów użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedaż ich detalicznie swoim członkom. W razach wyjątkowych i nieczłonkom. 25 złotych. Zł. 10 przy przystąpieniu pozostałe zł. 15 w ciągu 5 lat w równych ratach rocznych. Zarząd: Aleksander Grabowski, Piotr Wiechetek, Ignacy Baran. b) „**Spółem**”. d) 3 członków zarządu. Oświadczenie woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. e) Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. e) Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą i dopiero przy zachowaniu tego warunku obowiązują spółdzielnię”. 310

Do rejestru spółdzielni RS. XIV.1837 Sądu Okręgowego w Warszawie, dnia 24 stycznia 1938 roku wciągnięto następujące dodatkowe zgłoszenie: „**Nauczycielska Spółdzielnia Księgarska z ograniczoną odpowiedzialnością w Skierniewicach**”. W dniu 14 marca 1936 roku wpłynął wniosek spółdzielni wraz z uchwałą walnego zgromadzenia z dnia 17 listopada 1935 r. w przedmiocie zmniejszenia wpłat na udział i zniesienia odpowiedzialności dodatkowej członków”. 311

Do rejestru spółdzielni RS. V.760 Sądu Okręgowego w Warszawie, dnia 26 lutego 1938 roku wciągnięto następujące dodatkowe zgłoszenie: „**Spółdzielnia Mieszkaniowa - Zdobycz Robotnicza - z odpowiedzialnością udziałami w Warszawie**”. Spółdzielnia została wykreślona z powodu zlikwidowania. 312

Do rejestru spółdzielni RS. XV.1940 Sądu Okręgowego w Warszawie, dnia 19 lutego 1938 roku wciągnięto następujące dodatkowe zgłoszenie: „**Spółdzielnia Spożywców w Godzianowie** z odpowiedzialnością udziałami”. Przedmiot uzupełniono przez zakup od członków i przerabianie oraz zbywanie produktów rolnych na własny i komisowy rachunek. Jan Jagiełło ustąpił. Do zarządu wybrany został Jan Mazga s. Romana”. Na walnym zgromadzeniu z dnia 16 marca 1937 roku zmieniono treść §§ 3 i 23 statutu”. 313

Do rejestru handlowego RS. VIII.1202 Sądu Okręgowego w Warszawie, dnia 25 lutego 1938 wciągnięto następujące dodatkowe zgłoszenie: „**Spółeczne Przedsiębiorstwo Budowlane Spółdzielnia** z odpowiedzialnością ograniczoną w Warszawie”. Firma obecnie brzmi: „**Spółeczne Przedsiębiorstwo Budowlane Spółdzielnia** z odpowiedzialnością udziałami w Warszawie”. Odpowiedzialność udziałami. Udział 40.000 zł.

w czym obowiązkowy wniosek 5000 złotych — pozostała suma w ratach półrocznych po 5000 złotych każda. W dniu 22 lutego 1938 roku §§ 8 i 10 statutu zmieniono a w związku z tym poprawiono redakcję § 1 statutu. 314

Do rejestru spółdzielni RS. VIII.1202 Sądu Okręgowego w Warszawie, dnia 26 lutego 1938 roku wciągnięto następujące dodatkowe zgłoszenie: „**Spółczne Przedsiębiorstwo Budowlane Spółdzielni** z odpowiedzialnością udziałami w Warszawie”. RS. VIII.1202. Juliusz Zakowski ustąpił”. 315

Sąd Okręgowy w Cieszynie. W rejestrze spółdzielni S.VI.65 przy firmie **Spółdzielnia Pracy Rękodzielniczej „Łączność” w Bielsku** z odpowiedzialnością udziałami w Bielsku dnia 27 listopada 1937 r. wpisano: Członkinie Zarządu: Polockówna Gertruda, Gierlerówna Irmina, Pieschówna Małgorzata ustąpiły. Członkami zarządu wybrano: Szymandziankę Bogusławę, Markównę Martę i Wiesnerównę Stefanę. Walne zgromadzenie z 15 października 1937 r. uchwaliło zmianę art. 5. 316

Sąd Okręgowy w Cieszynie postanowił dnia 2 sierpnia 1937 r. wpisać do rejestru spółdzielni VI.67 przy firmie **Spółdzielnia Ludowa Stow. Spoż.** z odpow. udział. w Skoczowie: Członkowie zarządu Jerzy Cieślak i Karol Buba ustąpili, a w miejsce nich wybrano członkami: Jana Sosnę i Jana Łamacza. 317

Sąd Okręgowy w Cieszynie. Do rejestru spółdzielni VI—67 wpisano dnia 8 czerwca 1937 firmę: **Spółdzielnia Ludowa Stow. Spoż.** z odpowiedzialnością udziałami w Skoczowie z siedzibą w Skoczowie. Za zobowiązania spółdzielni odpowiadają członkowie zadeklarowanymi udziałami. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest: a) Kupowanie hurtowo, przerabianie oraz wytwarzanie artykułów spożycia i przedmiotów użytku domowego, oraz gospodarczego i odsprzedażanie ich detalicznie swoim członkom; b) przyjmowanie pożyczek od członków na warunkach ustalonych przez radę nadzorczą i w granicach ogólnej sumy zadłużenia, przewidzianej w art. 15 statutu, przy wydawaniu wpłacającym imiennych dowodów wkładowych; c) prowadzenie wszelkiego rodzaju działalności kulturalno - oświatowej i społecznej. Działalność spółdzielni ograniczona jest do członków, w razach wyjątkowych walne zgromadzenie może zezwolić na sprzedaż towarów i nie-członkom. Udział wynosi 20 zł., w czym 5 zł. obowiązkowo płatne przy zapisaniu się do spółdzielni, reszta winna być wpłacona najdalej w ciągu pięciu lat po 3 zł. w ratach rocznych. Imiona i nazwiska członków zarządu: Jerzy Cieślak Karol Buba, Rudolf Żertka. Spółdzielnia założona jest na czas nieograniczony. Pismem przeznaczonym do ogłoszeń jest czasopismo „Społem”. Rokiem obrachunkowym jest kalendarzowy. Zarząd składa się z 3 członków. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składają dwaj członkowie zarządu łącznie. Zawieranie przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu

nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą pod rygorem nieważności. W razie rozwiązania spółdzielni zgromadzenie walne wybiera 3 likwidatorów i określa sposób likwidacji z zachowaniem odpowiednich przepisów, wskazanych w ustawie o spółdzielniach. 318

Sąd Okręgowy w Grodnie Wydział Zamiejscowy w Suwałkach jako Rejestrowy obwieszcza, iż do rejestru o spółdzielniach w dniu 24 marca 1938 roku, pod Nr. 157, wciągnięta została następująco spółdzielnia: „**Spółdzielnia Spożywców „Świt” w Rutce - Tartak** z odpowiedzialnością udziałami” z siedzibą we wsi Rutka Tartak, gminy Kadaryszki, pow. suwalskiego wojew. białostockiego. Celem spółdzielni jest zaspakajanie materialnych i kulturalnych i kulturalnych potrzeb swoich członków przez kupowanie hurtowo, przerabianie oraz wytwarzanie artykułów spożycia i przedmiotów użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedażanie detalicznie swoim członkom, przyjmowanie wkładów oszczędnościowych od członków na warunkach ustalonych przez radę nadzorczą i w granicach ogólnej sumy zadłużenia, prowadzenie wszelkiego rodzaju działalności kulturalno - oświatowej i społecznej. Udział wynosi 25 zł. płatny: przy zapisaniu się do spółdzielni każdy z członków wpłaca dowolną część udziału, resztę zaś ratami w ciągu 5 lat lub zwrotami od zakupów. Zarząd stanowią: Józef Gibowicz, Jan Rejrat i Marian Godlewski. Czas trwania spółdzielni — nieograniczony. Pismo przeznaczone do ogłoszeń — czasopismo „Społem”. Rok obrachunkowy — kalendarzowy. Zarząd składa się z 3-ch członków. Oświadczenie woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie Zarządu. Zawieranie kontraktów w sprawach kupna, lub najmu nieruchomości wymaga zatwierdzenia rady nadzorczej. Postanowienia o zastępcach nie ma. Likwidację przeprowadza się według przepisów ustawy o spółdzielniach. 319

Sąd Okręgowy w Grodnie Wydział Zamiejscowy w Suwałkach jako Rejestrowy obwieszcza, iż do rejestru o spółdzielniach w dniu 24 marca 1938 roku pod Nr. 158, wciągnięta została następująco spółdzielnia: „**Spółdzielnia Spożywców „Jedność” w Baranowiczach**” z odpowiedzialnością udziałami, z siedzibą we wsi Baranowicz, gminy Łabno, powiatu augustowskiego, woj. białostockiego. Celem spółdzielni jest zaspakajanie materialnych i kulturalnych potrzeb swoich członków przez kupowanie hurtowo, przerabianie oraz wytwarzanie artykułów spożycia i przedmiotów użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedażanie detalicznie swoim członkom, przyjmowanie wkładów oszczędnościowych od członków na warunkach ustalonych przez radę nadzorczą i w granicach ogólnej sumy zadłużenia, prowadzenie wszelkiego rodzaju działalności kulturalno oświatowej i społecznej. Udział wynosi — 25 zł., płatny przy zapisaniu się do spółdzielni — 5 zł., pozostała zaś suma winna być wpłacona w ciągu 5 lat po 4 zł. rocznie. Zarząd stanowią:

Bolesław Łozowski, Jan Gasperowicz i Stanisław Brychta. Czas trwania spółdzielni — nieograniczony. Pismo przeznaczone do ogłoszeń — czasopismo „Społem”. Rok obrachunkowy — kalendarzowy. Zarząd składa się z 3-ch członków. Oświadczenie woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. Zawieranie kontraktów w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymaga zatwierdzenia rady nadzorczej. Postanowienia o zastępcach — nie ma. Likwidacja przeprowadza się według przepisów ustawy o spółdzielniach. 320

Sąd Okręgowy w Grodnie Wydział Zamiejscowy w Suwałkach jako Rejestrowy obwieszcza, iż do rejestru o spółdzielniach w dniu 24 marca 1938 roku, pod Nr. 159, wciągnięta została następująca spółdzielnia: „**Spółdzielnia Spożywców w Sopoćkiniach**” z odpowiedzialnością udziałami, z siedzibą w os. Sopoćkinie, gminy Wołłowiczowce, powiatu augustowskiego, woj. białostockiego. Celem spółdzielni jest zaspakajanie materialnych i kulturalnych potrzeb swoich członków przez kupowanie hurtowo, przerabianie oraz wytwarzanie artykułów spożycia i przedmiotów użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedawanie detalicznie swoim członkom. Przyjmowanie wkładów oszczędnościowych od członków na warunkach ustalonych przez radę nadzorczą i w granicach ogólnej sumy zadłużenia, prowadzenie wszelkiego rodzaju działalności kulturalno - oświatowej i społecznej. Udział wynosi 25 zł., płatny przy zapisaniu się do spółdzielni — 5 zł., pozostała zaś suma winna być wpłacona w ciągu 5 lat po 4 zł. rocznie. Zarząd stanowią: Witold Powiłański, Józef i Jan-Kazimierz Bieszczad. Czas trwania spółdzielni — nieograniczony. Pismo przeznaczone do ogłoszeń — czasopismo „Społem”. Rok obrachunkowy — kalendarzowy. Zarząd składa się z 3-ch członków. Oświadczenie woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię, pod stemplem firmy, podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. Zawieranie kontraktów w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymaga zatwierdzenia rady nadzorczej. Postanowienia o zastępcach — nie ma. Likwidacja przeprowadza się według przepisów ustawy o spółdzielniach. 321

Sąd Okręgowy w Białymstoku, jako rejestrowy obwieszcza, że do rejestru spółdzielni wciągnięte zostały następujące wpisy: W dniu 18 lutego 1938 r. Rs. 343. „**Dom Odzieży Praca Polska**”, **Spółdzielnia Pracy z odpowiedzialnością udziałami**. Siedziba: Białystok, Rynek Kościuszki 9. Przedmiot zatrudnianie zarobkowe swoich członków w charakterze kierowników technicznych oraz pracowników krawieckich, kuśnierskich i czapniczych, jak również doskonalenie zawodowe swych członków. Udział wynosi 200 zł. płatny 50 zł. przy zadeklarowaniu, resztę w 6-ciu ratach miesięcznych po 25 zł. Zarząd spółdzielni stanowią: prezes Feliks Kamiński, przy ul. Grunwaldzkiej 20, Sekretarz Stefan Jakimowicz, ul. Prowiantowa 5

i Stanisław Sobolewski, Skarbnik, zam. ul. Poleska 26, wszyscy w Białymstoku. Spółdzielnia zawarta została w dniu 8 lipca 1937 r. na czas nieograniczony. Rok obrachunkowy równa się kalendarzowemu. Zarząd składa się z 3-ch członków i 1 zastępcy, wybranych przez walne zebranie. Zarząd prowadzi wszystkie sprawy spółdzielni w granicach statutu. Korespondencję bieżącą oraz pokwitowania spółdzielni podpisuje pod jej stemplem jeden członek zarządu. Natomiast do ważności wszelkiego rodzaju weksli, pełnomocnictw, umów i zobowiązań niezbędne są podpisy dwóch członków zarządu pod stemplem firmy. Pismem do ogłoszeń Spółdzielnia jest czasopismo „Społem” i Dziennik Białostocki. 322

Sąd Okręgowy w Białymstoku, jako Rejestrowy obwieszcza że do rejestru spółdzielni wciągnięte zostały następujące wpisy: W dniu 26 lutego 1938 r. Rs. 72. „**Spółdzielcze Stowarzyszenie Spożywców „Gospodarz” w Perlejewie** z odpowiedzialnością udziałami”. Zarząd Spółdzielni obecnie stanowią: Franciszek Wierzbicki, Józef Pieczaski i Józef Leszczyński, zam. w Perlejewie. 323

Sąd Okręgowy w Białymstoku, jako Rejestrowy obwieszcza że do rejestru spółdzielni wciągnięte zostały następujące wpisy: W dniu 12 marca 1938 r. Rs. 344. „**Spółdzielnia Spożywców „Nasz Sklep” w Grabowcu** z odpowiedzialnością udziałami”. Siedziba: wieś Grabowiec, gm. Bielsk Podlaski. Przedmiot: organizowanie i prowadzenie wszelkiego rodzaju zakładów gospodarczych oraz podejmowanie działalności społeczno - kulturalnej, w szczególności: kupowanie hurtowo, przerabianie oraz wytwarzanie artykułów spożycia i przedmiotów użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedawanie ich detalicznie swoim członkom; przyjmowanie wkładów oszczędnościowych od członków na warunkach ustalonych przez radę nadzorczą i w granicach ogólnej sumy zadłużenia, przy wydawaniu wpłacającym imiennych dowodów wkładowych; prowadzenie wszelkiego rodzaju działalności kulturalno - oświatowej i społecznej. Udział wynosi 25 zł., płatny przy zapisaniu się do spółdzielni 3 zł., resztę zaś w ciągu najdalej pięciu lat po 4 zł. 40 gr. w ratach rocznych. Zarząd spółdzielni stanowią: przewodniczący Andrzej Kordziukiewicz, rachmistrz Aleksander Gubanow i skarbnik Michał Falkowski, we wsi Grabowiec, pow. Bielsk - Podl. Spółdzielnia zawarta została w dniu 29 sierpnia 1937 r. na czas nieograniczony. Pismem przeznaczonym do ogłoszeń jest czasopismo „Społem”. Rok obrachunkowy równa się kalendarzowemu, zarząd składa się z 3-ch osób, powołanych spośród członków spółdzielni przez radę nadzorczą. Zarząd jest organem kierowniczym i wykonawczym oraz reprezentuje spółdzielnię na zewnątrz. Oświadczenie woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości, wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą.

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Łucku w dniu 24 marca 1938 r. pod Nr. R. S. XI 957/I wpisano: „Spółdzielnia Spożywców „Samopomoc” z odpowiedzialnością udziałami w Lipie”. Siedziba wieś Lipa, gm. Beresteczko, pow. horochowskiego, wojew. wołyńskiego. Za zobowiązania spółdzielni członkowie odpowiadają zadeklarowanymi udziałami. Celem spółdzielni jest zaspakajanie wspólnymi siłami materialnych i kulturalnych potrzeb swoich członków, a w działalności swej będzie dążyć do zorganizowania produkcji i wymiany w myśl interesów spożywców. Dla osiągnięcia tego celu spółdzielnia będzie organizować i prowadzić wszelkiego rodzaju zakłady gospodarcze oraz podejmować działalność społeczno - kulturalną, w szczególności zaś a) kupować hurtowo, przerabiać oraz wytwarzać artykuły spożycia i przedmioty użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedawać je detalicznie swoim członkom, b) przyjmować wkłady oszczędnościowe od członków na warunkach, ustalonych przez radę nadzorczą i w granicach ogólnej sumy zadłużenia, przewidzianej statutem, przy wydawaniu wpłacającym imiennych dowodów wkładowych, c) prowadzić wszelkiego rodzaju działalność kulturalno - oświatową i społeczną w zakresie gospodarczym. W razach wyjątkowych walne zgromadzenie może zezwolić na sprzedaż towarów i nieczłonkom. Udział wynosi 25 zł. w czym obowiązkowy wniosek płatny gotówką przy zapisaniu się do spółdzielni stanowi pięć zł., pozostała suma winna być wpłacona w ciągu najdalej pięciu lat w ratach rocznych po zł. 4 (cztery) bądź gotówką, bądź zarachowana zwrotami od zakupów. Do zarządu wybrano: Zachara Romaniuka, Władysława Borysowa i Konstantego Pasterzewskiego. Czas trwania spółdzielni nieograniczony. Pismem przeznaczonym do ogłoszeń jest czasopismo „Społem” w Warszawie. Rok kalendarzowy obrachunkowy. Zarząd składa się z 3 osób. Zarząd jest organem kierowniczym i wykonawczym spółdzielni, wystawia i przyjmuje weksle oraz inne zobowiązania w granicach sumy zadłużenia, ustanowionej uchwałą walnego zgromadzenia, zawiera umowy i kontrakty w granicach statutowej działalności spółdzielni, zastępuje spółdzielnię w sądach, w urzędach i wobec osób trzecich. Oświadczenia woli w imieniu spółdzielni składają i za spółdzielnię pod stemplem firmy podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. Zawierane przez zarząd w imieniu spółdzielni kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia przez radę nadzorczą i dopiero przy zachowaniu tego warunku obowiązują spółdzielnię. 325

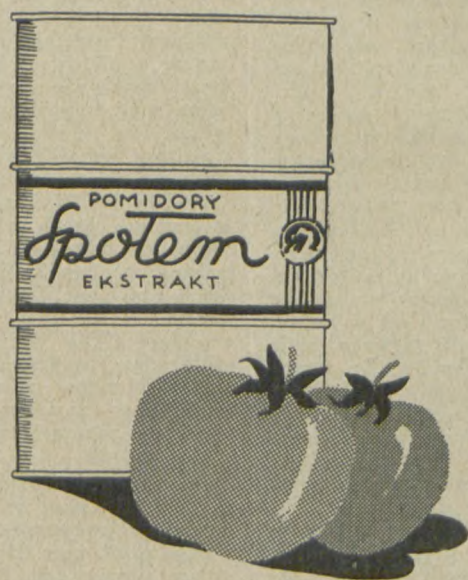
Do Rejestru Handlowego wpisano dnia 26 marca 1938 r. Rs. 405 przy firmie „Spółdzielnia Spożywców — Dobrobyt — w Fiedziukach z odpow. udziałami”, gm. Darewo, pow. baranowickiego. Obecny zarząd stanowią: Piotr

Sąd Okręgowy w Gdyni jako Sąd Rejestrowy. Do rejestru spółdzielni nr. 73 wpisano 29 stycznia 1938 r.: Spółdzielnia Spożywców „Witomino” w Gdyni z odpowiedzialnością udziałami. Siedziba przedsiębiorstwa: Gdynia, Witomino. Członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni zadeklarowanymi udziałami. Przedmiot przedsiębiorstwa: Organizowanie i prowadzenie wszelkiego rodzaju zakładów gospodarczych oraz podejmowanie działalności społeczno - kulturalnej, w szczególności: a) kupować hurtowo, przerabiać oraz wytwarzać artykuły spożycia i przedmioty użytku domowego oraz gospodarczego i odsprzedawać je detalicznie swoim członkom, b) przyjmować wkłady oszczędnościowe od członków na warunkach ustalonych przez radę nadzorczą i w granicach ogólnej sumy zadłużenia, przewidzianej w art. 15 statutu przy wydawaniu wpłacającym imiennych dowodów wkładowych, c) prowadzić wszelkiego rodzaju działalność kulturalno oświatową i społeczną. W wypadkach wyjątkowych walne zgromadzenie może zezwolić na sprzedaż towarów i nieczłonkom. Udział wynosi 25 (dwadzieścia pięć) złotych. Obowiązkowy wniosek płatny gotówką przy zapisaniu się do spółdzielni wynosi 2 (dwa) złote. Pozostała kwota udziału winna być wpłacona w terminie trzech lat bądź gotówką, bądź zarachowana zwrotami od zakupów. Członkami zarządu są: Jan Żyłkowski, Władysław Pokojowski, Otton Klein. Organem spółdzielni jest czasopismo „Społem”. Zarząd składa się z 3 członków. Dla oświadczenia woli w imieniu spółdzielni wymagane jest współdziałanie dwóch członków zarządu. Kontrakty w sprawach kupna, zastawu lub najmu nieruchomości wymagają zatwierdzenia rady nadzorczej. 329

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Zamościu pod Nr. 157, przy firmie „Spółdzielnia Spożywców „Zgoda” w Teratynie”, z odp. udz., pow. Hrubieszów, wpisano następującą zmianę dnia 7 kwietnia 1938 r.: Zarząd stanowią: Piotr Lewczuk, Dymitr Bień i Jan Denysiuk. 331

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Zamościu pod Nr. 46, przy firmie „Spółdzielcze Stowarzyszenie Spożywców przy Cukrowni Klemensów w Klemensowie z odp. udz.” pow. Zamość wpisano dnia 6 kwietnia 1938 r.: Zarząd stanowią: Adam Marczak, Jan Król i Stefan Wróblewski. 332

Sąd Okręgowy w Cieszynie. W rejestrze spółdzielni S VI — 43 przy firmie Spółdzielnia Spożywców Pracowników Kolejowych z odpowiedzialnością udziałami w Dziedzicach dnia 17 sierpnia 1937 wpisano: Z zarządu ustąpili: Mieczysław Skupień i zastępca Dominik Wytrzens. Wybrano: Dominik Wytrzens i zastępca Artur Kowalski. 335

Pomidory i ogórki kon-
serwowane „SPOŁEM”
do nabycia we wszystkich
oddziałach Związku